antologie de poezie chineză

CINTEC DE DRAGOSTE

«Farmecul captivant al poemelor cuprinse în carte unde metafora luxuriant orientală, meditația netulburată, pastelul stilizat ca o stampă, întinderile mării, ale cerului și ale pământului peste o țară cit un continent — armonia și incantația versurilor fac lectura frumoasă, plăcută și instructivă. Poeți veterani reînnoți, după o perioadă zbuciumată, la uneitele lor, alături de cei mai tineri și foarte tineri, dar de valoare incontestabilă, dau poeziei chineze contemporane virtuțile ei eterne.

Realizînd această antologie ne-am dat seama de continuitatea întru adevăr și frumos pe care poeții din toate generațiile au înfăptuit-o pe linia marii poezii chineze clasice în spiritul național inconfundabil care a unit și a captivat lumea întreagă, dovedindu-ne încă o dată că ieșirea în universalitate nu se poate face decît prin poarta națională. Tenta orientală, exotică este aici nu numai de formă, de ambianță, ci și de însăși structura marelui suflet chinez creator și iubitor de poezie.»

ALEXANDRU ANDRIȚOIU
IOAN BUDURA

ISBN 973-21-0179-2

29 lei
2 lei T.T.L.
31 lei total

editura minerva

1350

antologie de poezie chineză

antologie de poezie chineză

fondată în 1895 bpt serie nouă

antologie de poezie chineză

antologie de poezie chineză

modernă și contemporană

BIBLIOTECA ALEPH
CLUBUL CĂRȚII DIGITALE

Ilustratia copertei : **Reproducere după** Păpădia de *Wu Fan*

antologie de poezie chineză modernă și contemporană

SELECȚIE, TRADUCERE ȘI NOTE BIOGRAFICE DE
ALEXANDRU ANDRIȚOIU ȘI IOAN BUDURA

PREFAȚĂ DE ZOU DIFAN

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI • 1990

EDITURA MINERVA • BUCUREȘTI

ISBN 973-21-0179-2

PREFAȚĂ

Mișcarea de la 4 Mai 1919 și începuturile poeziei noi. Democratizarea vieții și, implicit, a culturii chineze a fost marcată hotărîtor de marea mișcare revoluționară de la 4 Mai 1919, împotriva imperialismului și feudalismului, în condițiile creșterii numerice și ale maturizării clasei muncitoare. Acest eveniment a fost totodată o ridicare împotriva culturii feudale și o pledoarie pentru o literatură nouă, populară. Revista „Noul tineret" al cărei redactor șef era Chen Duxiu a militat pentru democrație și știință, combătînd moravurile vetuste, cultura depășită, promovînd o cultură modernă.

Poezia chineză nouă a început să prindă viață în concordanță și armonie cu prefacerile sociale contemporane ale Chinei — literatura întreagă restructurîndu-se ca fond și formă de exprimare.

Înainte de aceasta, versificația chineză făcea uz de un limbaj ermetic, restrîns pe care omul simplu nu-l putea înțelege deplin, limbaj ce se închidea în formule riguroase, în rime stricte, puțini fiind cei ce-l puteau practica. Poezia modernă era prelucrarea tradițiilor proaspete ale „revoluției din lumea liricii" promovată de unii poeți novatori către sfîrșitul dinastiei Qing în maniera de a scrie așa cum se rostește, cu alte cuvinte, în limba populară. Așadar, o democratizare a culturii. La toate acestea se adăuga strădania de a rosti ceea ce anticii nu au îndrăznit, de-a explora domenii necercetate de aceștia, deci de a întemeia pe idei noi o poezie modernă.

În perioada ei de debut, versul actual s-a remarcat prin eliberarea din canoanele vechi, prin ieșirea din rigorile rimei în

spații libere, culegerea *Încercarea* de Hu Shi reprezentînd prima carte de poezie scrisă în baihua, adică în forma literară a limbii vorbite. Dar cel ce a izbutit o eliberare în structurile liricii și conținutul ei, egală cu o revoluție poetică a fost Lu Xun. Poeziile lui, care se apropiau de genul prozei au dezvăluit cu toată forța mentalitățile și obiceiurile feudale chineze. Alături de el, printre cei adunați în preajma revistei „Noul tineret" se mai aflau Zhou Zuoren, Liu Fu, Shen Yinmo și alții.

În domeniul creației lirice s-au cristalizat cîteva curente de seamă. Unul s-a format prin 1921, în jurul „Societății de studii literare" și se pronunța pentru „ o literatură pusă în slujba omului". Printre poeții cu asemenea vederi se numărau Liu Fu, Bing Xin, Zheng Zhenduo, Zhu Ziqing, Wang Tongzhao. Poezia lui Liu Fu, *Îi desparte doar o foaie de hîrtie* este reprezentativă pentru această grupare. Este perioada în care Bing Xin și Zheng Zhenduo l-au făcut cunoscut cititorilor chinezi pe Rabindranath Tagore. Versurile poetei Bing Xin aduc în prim plan iubirea maternă și ingenuitatea copilului, teme proprii umanismului.

O altă grupare care gravita în jurul cenaclului „Creația" este reprezentată de Guo Moruo, Tian Han, Jiang Guangci etc. Aceasta se pronunță pentru o „literatură revoluționară". Cărțile de poeme ale lui Guo Moruo, *Zeița* și *Cerul înstelat* sînt puncte de reper pentru acea perioadă. Poemele lui sînt considerate un eveniment în lumea lirică, prin timbrul simplu și viguros, prin bogăția conținutului și ritmul alert, prin stilul dezinvolt. Spiritul lor fundamental constă în recrearea unui eu reînnoit. În tiparele versului său, se vădește influența lui Walt Whitmann.

Culegerea de poezii a lui Jiang Guangci, intitulată *Visele cele vechi* aduce și ea sentimente puternice romantice, adaptate realității chineze dar suferind de o oarecare facilitate.

Pe măsura maturizării liricii noi, s-au găsit spirite critice care să o sistematizeze. În 1923, a apărut gruparea „Luna nouă" reprezentată de Wen Yiduo, Xu Zhimo, Zhu Xiang, Cheng Mengjia și alții. Expresia poetică pe care se bizuiau ei se apropia de versificația liberă. Încărcătura emoțională și tiparele acestei grupări de poeți se apropiau de formulele romantice ale secolului

al XIX-lea care circulau în Anglia, dar spiritul lor de împotrivire la canoanele vechi nu era așa de pronunțat. Ei acordau întîietate frumosului în sine, frumosului omenesc, aspirației spre iubire. Ei au scris, de asemenea, poezii de simpatie față de păturile de jos. Creațiile lui Xu Zhimo *O noapte la Florența, Tigrul aprig* și *Pribegii*, precum și cele ale lui Wen Yiduo, cum ar fi, de pildă, *Lumînarea roșie* sînt reprezentative în acest sens.

În aceeași vreme, mai existau și alte mișcări literare grupate în cenacluri: „Malul lacului și „Clopotul deșteptării". În cel dintîi, s-au impus Feng Xuefeng, Pan Mohua, Ying Xiuren, Wang Jingzhi. Creația lor țintea dogmatica eticii feudale și dădea impuls chemării spre natură și spre iubirea curată. Cenaclul „Clopotul deșteptării", înființat în 1925, numărînd printre membrii săi pe poeții Feng Zhi, Yang Hui, acorda atenție creației autentice și traducerilor, lăudînd frumusețea oamenilor simpli și însingurați. Grație lor au început să circule în China operele reprezentative ale culturii universale cu înrîurire asupra poeților chinezi. S-a resimțit, în primul rînd, influența simbolismului francez. Printre cei receptivi la acest curent trebuie amintiți Li Jinfa, Dai Wangshu, prima generație de poeți moderniști ai Chinei.

Poezia nouă din anii 1927—1937. În acest deceniu, China a trăit cîteva evenimente de importanță majoră. Astfel, la 12 aprilie 1927, are loc dezbinarea dintre Partidul Național și Partidul Comunist, marea revoluție slăbind din putere, iar la 18 septembrie 1931, Japonia cotropește teritoriul de nord-est al Chinei. Asemenea împrejurări nu puteau să nu influențeze creația poetică. Dar spre sfîrșitul anilor '20, curentul simbolist era reprezentat prin poeți neinteresați de evenimentele prin care trecea țara. După modelul simboliștilor francezi, Li Jinfa abordează liric tema vieții și morții în imagini ostentative, neobișnuite și într-un limbaj greu de înțeles. Odată cu apariția lui Dai Wangshu, deși influențat de simbolismul francez, în poemele sale despre nostalgia vremilor trecute, se face simțit aerul proaspăt al realității contemporane. Artistic, el a folosit limba vorbită, stilul său fiind mult mai limpede decît cel al simboliștilor din aceeași perioadă.

Apărută în 1923, gruparea „Luna nouă" acționează pînă la sfîrșitul anilor '20 și începutul anilor '30. În volumul *Apă moartă* editat în 1928 de Wen Yiduo răzbate un blestem dureros al disperării ; *Balada spălatului de rufe* este un protest vehement izvorît dintr-un sincer sentiment al iubirii de țară. Învederînd o măiestrie artistică matură și recurgînd la o versificație armonioasă, Xu Zhimo a creat poeme de dragoste cu o încărcătură emoțională nu totdeauna de profunzime ca în *Muzica mării.*

Mai apropiați de gruparea „Luna nouă" s-au vădit a fi trei poeți întruniți în culegerea de *Poezii din grădina han* : Li Guangtian, Bian Zhilin și He Qifang. Poezia lui Li Guangtian este simplă, sinceră, izvorînd dintr-o profundă autenticitate. Cea a lui Bian Zhilin are predilecție pentru timpuri și spații nemăsurate, transpunînd în simboluri meditația filosofică de care eroul liric devine conștient în urma unor cugetări temeinice. He Qifang surprinde cu mare artă fluctuațiile subtile ale stărilor de spirit, în poeme de o frumusețe permanent împrospătată.

După „Luna nouă" și „Gruparea simbolistă", a apărut „Epoca contemporană". Ea nu avea un program bine definit în plan artistic, dar denumirea ei începuse să circule încă din anul apariției, 1932, odată cu înființarea revistei sale „Contemporaneitatea". Poeții publicați aici făceau parte din orientări diferite, unii foști membri ai grupării „Luna nouă", alții aparținînd aripii de extremă stîngă. Dai Wangshu, cel mai cunoscut dintre ei, a creat poeme în care se resimt influențele vechilor shici [1] chineze, precum și a simbolismului francez.

La cumpăna deceniilor al treilea și al patrulea, poezia chineză nouă a cunoscut o îmbogățire și o diversificare fără precedent. Ca urmare a acestei evoluții istorice, s-a ajuns la o stăpînire riguroasă a realității înfățișare și la ridicarea nivelului măiestriei artistice, ceea ce a atras cititori mereu mai numeroși.

Aici se cuvine menționată, în mod deosebit, rezonanța liricii revoluționare, în marea familie a poeziei noi. În 1928, cenaclul „Creația" a lansat deviza „literaturii și artei revoluționare" punînd

[1] Un gen de poezie chineză clasică. (n.t.)

bazele înființării, în 1930, a „Uniunii Scriitorilor Chinezi de Stînga".

În 1932, se constituie „Societatea chineză pentru poezie" al cărei program era menit să ridice nivelul de cultură al maselor populare. Înființată din inițiativa unor militanți cu Mu Mutian, Yang Sao, Ren Jun, Pu Feng ea a avut ca reprezentanți de seamă pe Liu Qian, Wang Yaping, Wen Liu. Dintre lucrările mai importante ale acestei grupări literare pot fi amintite poemele lui Pu Feng *Noapte fără hotare* și *Meteorul din mine însumi*. Însă din punct de vedere artistic, unii dintre ei au depus eforturi excesive pentru a fi accesibile cea ce-a dus la un limbaj rudimentar, dezvăluind o insuficientă grijă artistică față de formă. Atît „Uniunea de stînga" cît și „Societatea chineză pentru poezie" au îndemnat poeții să-și îndrepte atenția și talentul spre problemele cardinale ale epocii.

Zang Kejia, Ai Qing, Tian Jian sînt considerați cei mai importanți creatori de lirică ai anilor '30. Fiecare se distinge printr-un stil bine marcat dar, toți trei se integrează perfect în epocă. În 1933, Zang Kejia și-a tipărit volumul *Stigmatul*, foarte bine primit de critica literară a vremii. Deși influențate încă de gruparea „Luna nouă", temele sale abordează problematica timpului.

În 1932, Ai Qing este arestat. În închisoare, el scrie *Dayanhe, dulce mea*, poem care a atras imediat atenția publică. Această poezie, ca de altfel întreaga sa lirică, este străbătută de dragostea față de China cea mult încercată, excelînd printr-o atmosferă densă și plină de viață. Versurile lui abundă în asociații neașteptate, în imagini inedite, desfășurîndu-se liber și frumos, fără constrîngeri.

La rîndul său, Tian Jian a fost denumit, în semn de înaltă prețuire, poet al timpurilor sale. El a dat tiparului culegerile de versuri *Încă nu s-a luminat*, *Povestea satului chinez* și *Chemarea pastorală*, cuprinzînd poezii de factură maiakovskiană, cu un puternic suflu militant.

Poezia din anii rezistenței antijaponeze (1937—1945) și a Războiului de eliberare (1946—1949). În iulie 1937, a izbucnit marele război de rezistență împotriva agresiunii japoneze.

În această perioadă, poeții militanți alături de aspirațiile și destinul poporului lor, creează adevărate poeme ale luptei de rezistență. Mulți creatori lirici reputați din zilele noastre și-au făcut debutul în perioada aceea.

Cu Ai Qing, Tian Jian, Zang Kejia noua poezie își face loc tot mai mult. Demne de amintit sînt volumele : *Nordul* și *Torța* de Ai Qing, *Pentru luptători* de Tian Jian și *În marș* de Zang Kejia.

În întreaga perioadă a Războiului de rezistență, echivalentă cu înflorirea impetuoasă a poeziei chineze moderne, mulți poeți s-au făcut mesageri ai luptei de eliberare. Merită menționați Man Qing, Yuan Bo, Fang Bing. Cai Qijiao care creau în nordul Chinei la Yan'an și poeții Xiao San, Lu Li, Tian Han, Gong Mu care-și desfășurau activitatea la Chongqing, Guilin și în alte localități din sudul Chinei.

Spre finele acestei perioade și la începutul Războiului de eliberare națională, autoritățile guomindangiste au adus amărăciuni și greutăți poporului chinez și, implicit, artiștilor. Pretutindeni se putea vedea descompunerea morală a dregătorilor de stat, stare de fapt gravă pe care poeții erau chemați să o vadă și să o critice cu toată asprimea. Pe de altă parte, unii au recurs cu precădere la satiră și la persiflare. *Cîntecul de pe muntele Tuo* de Yuan Shipei, *Nătărăul* de Zang Kejia și *Memoriu la un coșmar* de Zou Difan sînt cele mai reprezentative versuri satirice ale timpului.

Alți poeți cum ar fi Chen Jingrong, Tang Ji, Zheng Min, Yuan Kejia simulînd un relativ fior artistic, și-au exprimat stările lor de spirit nelămurite într-un limbaj liric voalat.

La 1 octombrie 1949, a fost proclamată Republica Populară Chineză. La unison, poeții au jubilat slăvindu-și patria nouă.

Odată cu mutațiile petrecute, la nivelul simțămintelor și ideilor tema laudei spațiului și timpului chinez a devenit fundamentală. În avîntul revoluționar și al reconstrucției, generații de poeți (Xing Di, Chen Jingrong, Tang Zi, Yuan Kejia și alții) au dat glas în diferite maniere de scriere, unor poeme și cîntări a căror versificație se definea prin încărcătură emotivă și mare francheță. Tradiția poeziei noi își trage seva din cea a epocii clasice, inovînd doar din punct de vedere tematic. Mulți poeți au

scris versuri în care elogiau noile construcții, ridicarea de fabrici și uzine. Reprezentativi pentru această perioadă sînt : Gong Liu, Shao Yanxiang, Yan Yi, Yan Zhen. Li Ying, ostașul, a creat poeme în care slăvește armata populară chineză. Asemenea compuneri lirice se definesc printr-o mare simplitate.

Lansarea, în 1955, a campaniei greșite de combatere a „clicii Hu Feng" și extinderea ei, în 1957, prin lupta contra elementelor de dreapta, au făcut ca o seamă de poeți înzestrați să renunțe la scris. Promovarea liricii populare începută prin 1958 și asociată cu „Marele salt" nu a mai reușit să dea naștere unor creații perene, această epocă de înapoiere economică și culturală fiind reprezentată pe plan liric de laude și ode superficiale.

O dată cu trecerea din deceniul al șaselea spre cel de-al șaptelea, creatori, lirici reprezentați prin Guo Xiaochuan, He Jingzhi, Wen Jie, Li Ji au ridicat poezia pe o treaptă superioară. *Către un tînăr cititor* de Guo Xiaochuan, de pildă, este o poemă plină de patos politic și sfătuiește tinerii să reflecteze cu toată seriozitatea asupra vieții și idealurilor sociale. He Jingzhi este un poet înzestrat cu iscusința de a-și exterioriza emoțiile gîndirii.

Wen Jie și Li Ji au pătruns profund în substraturile vieții. Volumul *Cîntece rostite de pe Tianshan* de Wen Jie oglindește viața, iubirea și lupta din epoca nouă. Li Ji, la rîndu-i, a trăit o bună bucată de vreme pe terenurile petrolifere și a scris versuri dedicate muncitorilor petroliști. În ciuda faptului că în marea lor majoritate au prezentat viața adevărată, multe dintre ele erau doar simple ilustrate politice stereotipe.

Între 1966—1976, tragedia istorică a Marii Revoluții Culturale, ce a durat un deceniu, a însemnat o calamitate pentru poezia chineză. În această perioadă, oamenii iubitori de frumos și-au pierdut orice speranță în domeniul liricii de bună calitate. După 1976, unii poeți mai în vîrstă, care nu mai publicaseră nimic vreme de un deceniu, au luat din nou condeiul în mînă. În mod analog, au procedat și aceia, calificați în trecut drept „elemente de dreapta" sau „elemente Hu Feng". Printre aceștia se aflau Ai Qing, Gong Mu, Gong Liu, Niu Han, Shao Yanxiang, Liu Shahe, Lu Yuan, Zeng Zhuo. De asemenea, unii poeți care fuseseră pe

nedrept obiect al imixtiunii în planul literar artistic sau au fost tratați cu răceală, au început să publice din nou. Dintre aceștia pot fi menționați : Cai Qijiao, Xing Di, Chen Jingrong și alții. Totodată, un mare număr de creatori tineri precum Shu Ting, Bei Dao, Gu Cheng, Zhang Xuemeng, Yang Mu, Li Xiaoyiu, Fu Tianlin, Lei Shuyan, s-a impus, fiecare cu propriul său stil, afirmîndu-se cu vigoare în lirica modernă.

Pe plan literar-artistic se constată o competiție constructivă. Spre sfîrșitul deceniului al șaptelea și începutul deceniului al optulea, versul liber devine preponderent. Desigur că unii poeți care scriau în maniera cîntecelor populare și-au menținut statutul, iar alții, tineri, continuînd tradițiile grupării „Epoca contemporană" din anii '30, au procedat la inovații lirice. Cei de vîrstă mijlocie, pe măsură ce-și maturizau stilul, nu mai erau preocupați de înnoiri formale, ci scriau pur și simplu după placul inimii, eliberați de canoane. Unii poeți tineri au preluat, în creația lor, elemente ale noilor mișcări estetice din Occident, alții, tot tineri au purces la deschiderea unor noi orizonturi poetice. Într-un cuvînt, renunțarea la imixtiunea administrativă și admiterea unei competiții libere au condus la instaurarea unui climat literar rodnic în care cei buni și adevărați să repurteze succese iar cei lipsiți de har să se retragă.

Extinderea și aprofundarea orizontului exprimării lirice, prin eliberarea gîndirii de dogme, în planul artistic, a dus la afirmarea unor numeroase grupări poetice. Desigur, că spre deosebire de romane și de piesele de teatru, poezia nu-și pune în valoare virtuțile prin nararea detaliilor și descrierea personajelor. Ea este un produs al sentimentelor ce dă expresie cu precădere lumii lăuntrice, poetul dezvăluindu-și sentimentele proprii în raport cu adevărul, binele și frumosul, pe de o parte, și cu minciuna, răul și urîtul, pe de altă parte.

În trecut, însă, orientările dogmatice, sublinierea politicului ca factor conducător au condus la trecerea valorii artistice în plan secundar. Rezultatul acelei practici a fost diminuarea impresiilor artistice autentice ale creatorului liric în contactul cu realitatea obiectivă, diminuare ce a mers pînă la punerea artei în slujba

unei oarecare strategii politice. De aceea, poeții cîntau numai imnuri și ode, refuzînd să vadă contradicțiile societății contemporane. Unele aspecte neplăcute ale construcției socialiste ca birocratismul, degradarea unor activiști, cultul personalității, tarele ideologiei feudale, statutul privilegiat al unora deveniseră tabu. După 1979, poeții au început să pună accentul pe „rostirea adevărului", pe înfățișarea sentimentelor oneste, ceea ce a dus la extinderea continuă a substanței exprimate. De pildă, Ai Qing, în poemul *Peștele fosilă* formulează un act de acuzare la adresa unor campanii politice artificiale. Alte poezii satirice au criticat birocratismul, comportamentele negative din societate. Desigur, o bună seamă de poeme elogiază modernizarea și deschiderea societății chineze către exterior ce se desfășoară în prezent.

Începînd cu „Mișcarea din 4 mai 1919" poezia chineză nouă a străbătut șaptezeci de „primăveri și toamne", a parcurs un drum glorios. Și, deși i-a fost dat să trăiască și prin furtuni, poeții nu au renunțat la sentimentul răspunderii și dreptății, fiind devotați artei lor naționale. Ei au arătat că sînt fideli propriului crez, operelor lor constituind pietrele de temelie ale poeziei eterne.

ZOU DIFAN

LIU DABAI

(1880—1932)

Originar din provincia Zhejiang. A participat de timpuriu la mişcarea pentru literatură nouă. A început să scrie poezie baihua în perioada Mişcării de la 4 Mai, fiind unul din promotorii versului nou. Lucrările sale mai importante sînt culegerile de poezie veche *Rămăşiţe de poezie în odaia albă* şi nouă *Visul vechi* şi *Sărutul de pe plic.*

BALADĂ

Mătuşa bună ţese pînză,
Frăţînul vinde pînza, însă
Cu banii cumpără orez
Ca să-l mîncăm, prînzind osînză.

Mătuşa iarăşi ţese pînză.
Frăţînul vinde pînza strînsă
Şi-şi pune petice de pînză.
Că şi-a rupt, bietul, pantalonii.

Mătușa bună țese pînză
Frățînul vinde pînza, însă
Cine îi cumpără pînzetul?
Boierul cel plin de osînză.

Pînza pămînteană-i grosolană
Iar pînza străină-i pînză fină.
Ieftină-i pînza străină. Iată
Bogătașul vrea pînză străină.

Nimeni nu vrea pînză pămînteană.
Fratele și mătușa nu au hrană.

Războiul face za-za-za,
Cocoșul, cucurigu, daaa,
E pînza lungă, noaptea-i scurtă,
Se-ncurcă-n ițe inima.

Războiul stă la cîntători.
Iar fratele, apoi, în zori,
Porni la drum cu burta goală
Să-și caute cumpărători.

Merge pînza să și-o vîndă.
Greu se intră în oraș.
Că stau vameșii la pîndă
La pînzetul băștinaș.

N-are bani nici pentru dijmă
Încît pînza i-au poprit.
Să iei pînza nu-i o crimă
Omul legii i-a răcnit.

— Îndurare ! Îndurare !
— Ia-n mai stai şi-n puşcărie,
Că-i răcoare !

ADIERE DE PRIMĂVARĂ

O luntre scundă fără pînze
Deasupra apei primăverii calde.

Bărbatul cu scurteică şi desculţ
Vîsleşte-n spatele lemnos al luntrei.
Cu părul despletit şi straie aspre
Femeia cîrmuieşte botul luntrei
Iar un copil cu bluza purpurie şi pantalonii verzi
Este ţinut de mamă-n mîna stîngă.

Ei, unu-n faţă, altu-n spate cîrmuiesc
Vîslesc, vorbesc
Şi rîd
Copilul cată-n stînga şi în dreapta
Nevinovat el stă, ascultă
Şi cîntă yi-yi-yi şi ya-ya-ya.

O luntre scundă fără pînze,
O cîrmă şi o vîslă, o vorbă şi-un surîs
Şi-un cîntec merg mereu nainte.

În luntrea asta-i
Numai dragoste,
E numai bucuria de-a trăi,
Iar din această luntre

Iubirea lor
Și dragostea de viață
Umplură cerul, apele din preajmă
Ca niște adieri primăvăratice
fără de care sălciile, florile nu ar fi înflorit.

LU XUN

(1881—1936)

Originar din provincia Zhejiang. Renumit om de litere, gînditor și revoluționar. În anul 1918 a publicat *Jurnalul unui nebun*, considerată întîia nuvelă baihua din istoria literaturii moderne chineze și care a pus bazele literaturii noi în China. În anul 1921, a publicat nuvela *Povestea adevărată a lui AQ*, una din cele mai cunoscute lucrări din literatura modernă chineză.

AUTOPORTRET

Inima mea nu scapă de-a dragostei săgeată.
În vînt și ploaie vatra se-ntunecă, se năruie.
Las gîndul meu, cometă, spre astre să străbată
Iar sîngele meu Patriei se dăruie.

OMUL ȘI TIMPUL

Un om a spus că viitorul e mult mai tare ca prezentul
Alt om a spus cum că prezentul e mai prejos decît trecutul

Pe cîtă vreme altul a spus : „Ce ?“
Ci a spus Timpul : „Voi toţi vă bateţi joc de mine şi de prezentul meu
Cel ce iubeşte mult trecutul, la el să se re-ntoarcă singur
Cel ce iubeşte viitorul să vină, drumeţind cu mine.
Iar tu ce ai spus ‚ce'
Eu ţie nu am ce să-ţi spun.“

DEDICAŢIE PE VOLUMUL „DOAR“

De şase luni doar lacrimi şi sînge văd sub soare.
Dar eu am numai gînduri, aşa... întîmplătoare.

Dar lacrimile-s şterse, prin sînge nu înnoţi,
Călăii toţi sînt liberi şi fără grijă, toţi.
Cu săbii de oţeluri sau, de condei, uşoare
Dar eu am doar gînduri, aşa, întîmplătoare

FĂRĂ TITLU

Eu m-am dedat, în noaptea lungă prin primăveri să repătrund.
Grijind nevasta şi copilul, la tîmple părul mi-e cărunt.

În vis afund şi vag pe mama o văd adeseori plîngînd.
Pe zidul strîmt doar steagul rigăi se zbate schimbător în vînt.

Îndur privind în jur cum prieteni devin fantome ca-n blestem.
Îmi vărs mînia spre baioncte şi caut aşchii de poem.

Încerc să îmi cobor privirea dar nu găsesc un loc de vază
Pe uniforme negre luna, ca faţa apei irizează.

[SCAIEŢII ŞI CIULINII S-AU ÎNMULŢIT DUIUM]

Scaieţii şi ciulinii s-au înmulţit duium,
Pe bolta vastă norii războiului se deşiră.
Cei ce obţin tihnă-s ca firele de fum
Şi toate glasurile amuţiră.

Azi numai împăratul pe-acest pămînt, se-mbată,
Cîntul bucuriei în mijlocul apei s-a oprit.
Pe vînt şi val furtuna porneşte-nvolburată,
Copaci şi flori au veştejit cumplit.

HU SHI
(1891—1962)

Originar din provincia Anhui. Este unul din întemeietorii poeziei noi. În perioada Mişcării de la 4 Mai a promovat limba baihua[1] şi a scris poezie nouă. În 1920 a publicat culegerea „Încercarea", prima culegere de poezie nouă din istoria literaturii chineze, care a avut o influenţă destul de mare în epocă. Creaţiile sale cele mai importante sînt „Hu Shi Opere", „Istoria literaturii naţionale" şi „Istoria literaturii baihua".

[1] Limba literară vorbită. (n.t.)

PORUMBEI

Nori subțiați, văzduh înalt, frumoasă și tîrzie toamnă
Un stol de porumbei se joacă-n aer.
Eu îi privesc cum, cîte doi sau trei
se tot rotesc încolo și încoace
șoväitori întru plăcere.
Deodată trupul le lucește-n soare și pene albe decupează cerul.
Albastru cer, atît de deslușit!

AUTORITATEA

Autoritatea privește din piscul de munte
Cum sclavii în lanțuri sapă pentru el un tunel.
El zice : „Acel, dintre voi, ce va-ndrăzni să mă înfrunte,
Ceea ce vreau eu voi face cu el!"

Sclavii munciră, muncirä în ani zece mii
Iar lanțurile de la gît începură să se tocească
Ei au zis : „Așteptăm pînă cînd totul se va toci
Și atunci vom porni o răscoală obștească!"

Sclavii au o singură inimă. Ci forța lor colosală
Tot săpînd au ajuns la baza muntelui descumpănit.
Baza muntelui a rămas astfel cu totul goală
Iar Autoritatea s-a prăvălit și, din căzătură, a murit.

LIU BANNONG (LIU FU)

(1891—1934)

Originar din provincia Jiangsu. Renumit poet din perioada Mişcării de la 4 Mai. A participat de timpuriu la activitatea de promovare pentru noua cultură. Autorul culegerilor de poezii *Biciul ridicat* şi *Ceaunul de pămînt.* După Eliberare, a publicat *Poezii de Liu Bannong.*

ÎI DESPARTE DOAR O FOAIE DE HÎRTIE

În cameră, la sobă, stăpînu-a poruncit
Să se deschidă geamul, şi fructe-a tîrguit.
El zice : „Vremea-i rece şi-i prea fierbinte focul
Şi nu aş vrea să zac îmbolnăvit."

Afară stă, lungit, un cerşetor
În vînt de Nord el strigă, cu jale : „Am să mor !"
Vai ! îi desparte numai o foaie de hîrtie
Pe cel din vînt de-afară, şi cel din dormitor.

CUM SĂ NU GÎNDESC LA EA ?

Pe cer plutesc lin nori uşori,
Pe vatră bate vînt uşor
Prin plete-mi suflă boare caldă,
Cum să nu gîndesc la ea ?

Lumina lunii-alintă marea
Iar marea-alintă raza lunii
De aur noaptea-i şi de miere,
Cum să nu gîndesc la ea ?

Petale-alunecă pe ape
Și pești plutesc ușor sub ape.
O rîndunică ciripește,
Cum să nu gîndesc la ea ?

Un plop uscat stă-n vîntul rece,
Amurgul arde foc pustiu.
Fug fulgi de nori spre soare apune,
Cum să nu gîndesc la ea ?

GUO MORUO

(1892—1978)

Originar din provincia Sichuan. Este unul dintre întemeietorii poeziei noi, strălucit prozator, dramaturg, istoric literar, arheolog. În 1921, a publicat prima culegere de versuri *Zeița*, considerată lucrarea fundamentală a poeziei noi chineze. Împreună cu Cheng Fangwu și alții a întemeiat cenaclul „Creația". După întemeierea Chinei noi, a publicat *Opere alese*, iar postum *Opere complete*.

LA GURA FLUVIULUI HUANGPU

Plai al liniștii și-al desfătării,
Unde-și au părinții mei pivot
Iarba e, pe maluri, foarte verde,
Apa-n fluviu, galbenă de tot.

Pe vapor stau, răzimat în coate,
Lin ca marea-i netedul pămînt
Nu stau munți să-mpiedice privirea-mi.
Numai sălcii despletite-n vînt.

Luntrile se leagănă pe valuri,
Oamenii parca-ar visa minuni,
Pe un plai al liniştii şi-al păcii,
Drag meleag părinţilor mei buni.

CÎINELE CERESC

Eu sînt cîinele ceresc !
Şi-am să-nghit luna,
Şi-am să-nghit soarele !
Şi-am să-nghit stelele toate !
Şi-am să-nghit universul întreg !
Eu voi fi eu !

Eu sînt luminile lunii,
Eu sînt luminile soarelui,
Eu sînt luminile tuturor stelelor,
Eu sînt luminile razelor X,
Sînt energia totală din universul total.

Eu în zboruri gonesc
Eu urlu sălbatec
Eu ard.
Eu ard precum focul ce se deslănţuie,
Sălbatec, eu urlu ca marea.
Ca energia electrică-alerg.
Gonesc,
Gonesc,
Eu gonesc,
Eu, propria piele mi-o jupui
Eu propria carne-mi mănînc

Eu propriul sînge mi-l sug
Eu propria inimă-mi rod. Şi ficaţii.
Eu gonesc pe proprii-mi nervi,
Eu gonesc pe propria-mi măduvă
Eu gonesc pe propriu-mi creer.

Eu sînt eu !
Eul meu o să explodeze !

ORAŞUL DIN CER

Din depărtări, lumina bulevardelor
E ca de constelaţii lucitoare.
Pe cer, de asemeni, stele se aprind
De parcă-ar fi lumina bulevardelor.

Eu cred că şi în cerul plin de stele
Sînt sigur mari oraşe şi frumoase
Cu bulevarde unde strălucesc
Minuni cum nu-ntîlnim pe lumea noastră.

Priveşte doar Calea Lactee
Un Rîu Ceresc ne-nchipuit de lat.
Cred că Văcarul şi că Ţesătoarea
Se duc şi vin călare pe un bivol.

Eu cred că tocmai în această clipă
Se plimbă sus, pe străzile cereşti.
Nu crezi ? Priveşte : steaua căzătoare
E felinarul lor de-nalţi drumeţi.

ÎNSERARE

O turmă de oi albe, de bumbac,
Grămezi, grămezi, pe ceruri se desfac.
În patru zări bătrînii munţi sterili
Sînt lei cu trupul costeliv, sărac.

Eu ridic fruntea şi privesc în zare
Îngrijorat de turma de mioare.
Păstorule, pe tine nu te văd.
Unde eşti, oare ?

CĂMILA

Cămilă, tu, corabie-n deşert
Tu munte călător şi cu viaţă
Adesea în întunecimi te pierd
Căci capul dincolo de cer se-nalţă
Călăuzind drumeţii-n mers incert
Spre linia de orizont şi ceaţă.

Cînd uraganul vine
Se ţine călătorul strîns de tine
Să treacă dincolo de piaza rea.
Tu, nobil dor,
Viaţă şi credinţă
Căldură care n-o putem uita.

Primăvăratec vînt trezeşte o oază
Curmali atîrnă fructe dulci, de vază.
Covor e iarba, dulce vin izvorul

Ca-n vise
Fluturi roz uşor dansează
Încît privind deşertul nesfîrşit
Îmi pare că rodeşte ca ogorul.

Priveşte lucitorii nori de foc
Cuprind întreg văzduhul la mijloc.
Marele Marş se-opreşte pentr-o clipă
Să-şi odihnească trupele de şoc.
El chiar de-ajunge-n capetele zării,
Va da de-un paradis pe mîndrul loc.

Cămilă, navă interplanetară,
Rachetă cu viaţă solitară
Tu dai ş-ai dat drumeţului, mereu
Curaj deplin cît zarea şi furtuna.
Te rog să ne călăuzeşti nainte
Acum şi-ntotdeauna, totdeauna.

VALURILE ŞI NORII

Verzi valuri întind nenumărate mîini albe
Spre nouri albi care cheamă-n ţării.
Sus, sus, nourii albi fără grijă aruncă
Nişte umbre de rîs, făr' să se poată opri.

Nourii albi, cît ai clipi, ies de pe boltă
Umbrele lor le înghite în valuri marea haină.
Valuri ca albele mîini se întind şi apucă,
Neliniştile deapururea şi fără hodină.

LU ZHIWEI

(1894—1970)

Originar din provincia Zhejiang. Poet din timpul perioadei Mişcării de la 4 Mai, renumit lingvist. Culegerea sa de versuri *Traversarea rîului* cuprinde, pentru întîia oară, poezii scrise în prozodia occidentală.

CÎNTEC DE LEAGĂN

Dormi puiul mamii, dormi,
Mama îţi va scutura copacul din tărîmul viselor,
Îţi va scutura jos un vis mic, mărunt.
Dormi puiul mamii, dormi,
Mama îţi va culege două viorele,
Să-şi ducă sufletul în gropiţele obrajilor tăi.
Dormi puiul mamii, dormi,
Mama îţi va păstra cîteva vremuri mai bune,
Iar cînd te vei trezi în clarul de lună îl va aduce şi pe tata.

YE SHENGTAO

(1894—1988)

Originar din provincia Jiangsu. Renumit scriitor modern, pedagog. Şi-a început activitatea literară în anul 1914. În anul 1920, împreună cu Mao Dun şi Zheng Zhenduo au înfiinţat „Societatea de Studii Literare", cea dintîi grupare literară din cadrul mişcării pentru literatură nouă. A publicat romanul *Ni Huanzhi*, nuvelele *Incendiul*, *În oraş*, proză scurtă *Paşi*, culegerea de poezie nouă *Dimineaţă cu zăpadă* şi a deschis calea literaturii pentru copii cu *Oameni din paie* şi *Chipuri în piatră de eroi din vechime*.

FIUL MEU ŞI UMBRA

Fiul meu a văzut elevii făcînd gimnastică,
S-a întors să-şi înveţe umbra.
Braţele sale aduse la piept sus, jos,
Şi iar fără-ncetare.
„Unu, doi, trei, patru,
Cinci, şase, şapte, opt,
Nou, zece, unsprezece, doisprezece,
Treisprezece, paisprezece,
Şaisprezece, doisprezece,...
Ai înţeles, nu ?
Ai înţeles, nu ?
Umbrei îi este lene să vorbească,
Şi nu-i răspunde,
Numai braţele sale aduse la piept sus, jos,
Iarăşi şi fără încetare.
Fiul nu se satură deloc,
Nu se descurajează ;
Iar şi iar, îşi învaţă umbra
Iar şi iar îi pune-ntrebări

KANG BAIQING

(1896—1945)

Originar din provincia Sichuan. Cunoscut poet şi critic literar din timpul Mişcării de la 4 Mai. A fost membru al cenaclului „Noul Val". A publicat culegerile de poezii *Iarba*, *Pe rîu*, etc.

FÎNUL ÎN FAȚĂ

Fînul în față,
Biciul în spate,
Bivolul suflă din greu și tot ară
Cu plugul pămîntul.

Cu ochii ieșiți din orbite
Îi plin de sudori și de tină
Pășește lovind înfundat cu copita pămîntul.

„Hăis ! Hăis !
Bivole nu mai ofta
Ci ară mai repede,
Că fin îți voi da !".

„Hăi ! Hăis !
Bivole, ară mai repede
Că de mai oftezi
Cu biciul te-oi bate !

Bivolul...
Omul...
Fînul în față.
Biciul în spate !

ÎN PRIMĂVARA LINIȘTITĂ

La nord de fluviu totul a-nverzit.
Răchita a-nverzit
Și grîul.
Și iarba a-nverzit

Şi rîul.
Şi coada raţelor a înverzit.
Şi-acoperişul pe colibe-a înverzit
Şi-ochii celor oropsiţi şi-nfometaţi s-au înverzit
În primăvara liniştită-n care
cîteva focuri ard în depărtare.

MAO DUN

(1896—1981)

Originar din provincia Zhejiang. Renumit scriitor modern şi reputat lingvist. În anul 1920, împreună cu Zheng Zhenduo şi Ye Shengtao au înfiinţat cea dintîi grupare literară din cadrul Mişcării pentru literatura nouă, „Societatea de studii literare". A fost preşedintele Uniunii Scriitorilor din China, ministrul culturii, vicepreşedintele Federaţiei Naţionale pentru Literatură şi Artă a Chinei. A publicat un mare număr de romane şi nuvele printre care : *Miezul nopţii, Curcubeul, Descompunerea,* piese de teatru şi proză scurtă. Operele sale au fost traduse în numeroase limbi străine printre care şi în română.

NE PLIMBAM SUB CLAR DE LUNĂ...

Ne plimbam sub clar de lună
Ţi-era frică de roua din iarbă cu picuri de frig.
Ne plimbam sub clar de lună
Însă tu pentru ce tăceai, nespunîndu-mi nimic ?

Ne plimbam sub clar de lună
În pieptul meu îţi lăsai obositul tău cap.
Ne plimbam sub clar de lună
Şi cu ochii-mi spuneai simţăminte ce-n vorbe nu-ncap.

În urmă mi-ai spus : „Dar mîine ? Vom fi mereu
împreună ?“
Ne plimbam sub clar de lună...

FĂRĂ TITLU

O beată primăvară privirea ne-o îmbată
Vrînd să-şi destăinuiască credinţa ei duioasă.
Eu îmi întorc privirea şi o întreb deodată :
De ce iubirea-şi face, cu gelozia, casă ?

Cînd noi doi pe de-a-ntregul ne-am şi uitat demult...
Neliniştea furişă în inimă-mi tresare,
Ca o mireasmă urcă-al aleanului tumult.
De ce mai e nevoie de gingăşie, oare,

XU ZHIMO

(1896—1931)

Originar din provincia Zhejiang. Renumit poet al grupării „Luna nouă“. A fost redactor-şef al suplimentului ziarului „Zorli“, „Revista de poezie“ şi al revistei „Luna nouă“. A scris volumele de poezii *Poezii de Zhimo, Tigrul aprig, O noapte la Florenţa, Nori pribegi* şi a tradus din proza străină.

LA REVEDERE CAMBRIDGE !

Uşor, uşor am plecat
Aşa cum uşor am venit.
Uşor fac semne cu mîna
Şi spun, norilor, la revedere, mîhnit.

O răchită de aur la margini de rîu
Îi e soarelui care apune, mireasă
Minunate răsfrîngeri de lumină pe valuri
În inima mea pendulează.

Nufărul peste molatec noroi
Se leagănă parcă din prunduri se-adapă.
În şipotul paşnic al rîului Cambridge
M-aş vrea, cu plăcere, o plantă de apă.

Iar ochiul de apă din umbră de ulm
Nu-i şipot, ci e curcubeul deschis
Şi fărîmiţat printre flori plutitoare
Precum curcubeul se iscă un vis.

Să caut un vis ? Sprijinit de prăjină
Spre locuri mai verzi lopătînd mă avînt
Cu luntrea umplută de licăr de stele
Cu stelele multicolore să cînt.

Dar nu pot să cînt.
Ascult rămas-bunul din flaut de rang.
Insecte de vară şi ele ascultă
Tăcut eşti, în seară, şi tu, Cambridge.

Uşor, uşor am plecat
Aşa cum uşor am venit.
Fac semne cu mîneca hainei.
Nu iau nici un nor, cu mine, mîhnit.

IN TOIUL NOPȚII SE AUDE PIPA[1]

În toiul nopții mă trezește din nou, din vise, zvonul pipei !
Sub ale cui mîhnite gînduri ?
Sub ale cui mîhnite degete ?
E-un zvon pustiu de ploi de jale și de căderi de frunze moarte,
La ora nopții adîncite
La ora somnului-povară.

Alină corzile întinse și lasă zvonul lin să zboare,
În noaptea grea pe străzi golite
Cînd luna-n sălcii se-ncîlcește.
E luna doar pe jumătate ca o speranță sfîșiată
Ce poartă-o pălărie spartă
Si-și are trupul prins în lanțuri.

Pe drumul timpului speranța ca o nebună sare, sare,
Rîzînd, strigînd : hai, stingeți lampa
De dincolo de reci morminte,
Te-așteaptă s-o săruți. Te-așteaptă. Să o săruți. Să o săruți !

EU NU ȘTIU VÎNTUL UNDE BATE

Eu nu știu vîntul
Unde bate.
Visez
În valurile vînturate de vise și plutind, vorbesc.

[1] Instrument muzical cu patru corzi. (n.t.)

Eu nu știu vîntul
Unde bate.
Visez
Tandrețea ei, beția mea.

Eu nu știu vîntul
Unde bate
Visez
Că fericirea-i, viselor culoare.

Eu nu știu vîntul
Unde bate.
Visez.
Ea m-a-nșelat, eu sufăr.

Eu nu știu vîntul
Unde bate.
Visez.
Și-un vis de jale-n inimă-mi se zbate.

Eu nu știu vîntul
Unde bate.
Visez.
Că cenușie e culoarea visului !...

MUZICA MĂRII

I

„Fată, singuratică fată
Spune-mi de ce te reține
Marea-n această-nserare ?
Fată, întoarce-te acasă, fată !"

„Eu nu, nu nu mă reîntorc acasă
Îmi place boarea asta decuseară“

Pe plajă-n aburirea înserării
O fată a ieşit la preumblare,
Cu părul despletit la preumblare.

II

„Cu părul despletit, tu, fată, fată
Spune-mi de ce rătăceşti
La marea asta rece şi-ntristată ?
Fată, întoarce-te, acasă, fată !“

„Eu, nu, eu nu mă reîntorc. Ascultă
Cum cînt. Mare, eu cînt. Cîntă şi tu.“
Sub lumina stelară în vînt răcoros
Glasul fetei curat se leagănă, leagănă
Cînd în sus, cînd în jos.

III

„Fată, curajoasă fată,
La marginea cerului cad negre cortine
Într-o clipită, iată, vînturi, valuri.
Fată, întoarce-te acasă, fată !“
„Eu nu mă-ntorc. Priveşte dansul meu,
Pe-naltul cerului priveşte dansul meu.
Ca un pescăruş care coboară spre valul mării.“
Pe plajă, în noapte,
O umbră dănţuieşte, se-nvîrteşte,
O umbră zveltă se roteşte.

IV

„Ascultă-a mării strașnică furie !
Fată, întoarce-te acasă, fată !
Privește valul atacînd ca fiara.
Fată, întoarce-te acasă, fată"

„Eu, nu ! Căci valul mării nu mă-nghite.
El știe că mi-e dragă marea-n spume !"

În vuiet și în scăpărări de valuri
O fată învelită-n spuma mării
Se pierde-n larg, se pierde.

V

„Fată, unde ești fată ?
Unde ți-e cîntecul ca de cristale
Și unde-i umbra ta dănțuitoare ?
Unde ești fată, temerară fată !"
Noaptea neagră șterge firmamentul.
Nici o strălucire-n țărmul mării.
Fluxul nalt înghite plaja.
Iar pe plajă nu se vede fata
Nicăieri nu se mai vede fata !

WANG TONGZHAO

(1897—1957)

Originar din provincia Shandong. În anul 1921, laolaltă cu Zheng Zhenduo și alții au înființat Societatea de studii literare fiind unul din scriitorii importanți din istoria literaturii noi. Lucrările mai importante includ romanele *O frunză*, *Amurg*, *Ploaie*

în munți, culegerile de proză scurtă *Noaptea în ploaia de primăvară*, *Răni de brumă* și volumele de poezie *Inimă de copil*, *Aceste vremi* și altele.

ÎN ATELIERUL FIERARULUI

O scînteie, două scîntei, multe stele
ciocane cad grele
un ciocan, două ciocane sună sever,
veniți,
toată lumea, cu forțe unite
să sară scîntei pe nicovala de fier.

Un braț, două brațe-negrite
și foalele care vuiesc la un loc.
Veniți, toată lumea, cu forțe unite
că încă ne trebuie acest amar foc.

O scînteie, o umbră de baros pe nicovale
haideți, toată lumea-n ideale
nenumărate scîntei în splendoare
nenumărate brațe-n năvale
către unde răspunde a vieții-ncordare.

ACESTE VREMURI

În aceste vremuri focul și sîngele ard și spală oasele din
orașe și sate
Copacii bătrîni au fost retezați pentru foc și nu mai au
demnitate

Sunetul glonțului de metal a înviat satul patriarhal
Și s-a scufundat în torent de forță, de ură și de răutate.

Sub copita de fier molimi și foamete și război și crude destine
Vorba caldă, mieroasă și ipocriții cu burțile pline
Cei mulți aruncați în colbul nemernic ca haine zdrențuite
Unde se-ascunde cenușa celor învinși și călcați în murdarele tine.

În codrul umbros se mai aude un izvor susurînd armonios
La temelia mormîntului eroului necunoscut cresc orașe-colos
Străluce lumina clară a dorului de viață și se mlădie
Toate plutesc pe undele izvorului cu lumea luminată frumos.

Cenușa oaselor saltă de sub copite și arată luminînd viitorul
Pe jumătate de cer de mătase curcubeul a spulberat norul
Lumina speranței e o flacără ce a început să scapere-n ploaie
În aceste vremi, focul și sîngele ard și spală locul unde așteaptă poporul.

– ZONG BAIHUA

(1897—1987)

Originar din provincia Jiangsu. În perioada Mișcării de la 4 Mai, a lucrat pe post de redactor șef al suplimentului ziarului „Actualitatea", „Lumina învățăturii". A publicat volumul de poezii *Nori pribegi* precum și diverse lucrări și traduceri de estetică.

PE MALUL MĂRII DE EST

În noaptea asta lumina lunii fluidă
cade pe coroana-inimii mele.
Stau lîngă marginea mării, tăcut
și ascult cum răsună-nstelarea din ceruri.
O floare adoarme cu mine pe plajă.
Mireasma visului ei adun la ceas cu misteruri.

O, vis ! O, vis !
Visul limpezii luni !
Ea în vis își caută amorezatul
Gîndurile-mi în satul natal se adun.

NOAPTE

Subit
îmi pare că măruntu-mi corp
se face stea
alunecînd senină
prin lumea albă-a miilor de stele
Subit
îmi pare rău că inima-mi rece
se face o oglindă răsfrîngînd
imensul univers.
scăpărătoare.

INIMA MEA

Inima mea este asemenea
Unui izvor ce curge-n văi, adînci
Ce oglindește numai astre și azur
Și curge numai
La cea din urmă scăpărarea-a lunii.
Soseşte uneori și primăvara
Atunci izvorul clar îngînă
Cu un aer de iubire renăscută.

ÎNTREB PATRIA

Patrie ! Patrie !
Aceste ape și-acești munți semeți
De ce se-nvăluiesc în pîclă neagră ?
De ce poporu-ți bun și înzestrat
Căzu-n visare fără de trezie ?

Această ceață cînd se va topi ?
Cînd te vei deștepta din toropire ?
Eu singur stau : pe vastitatea ta
Iar tu, tăcută, nu îmi spui nimic.

O MICĂ POEZIE

Din copacul vieții
o floare ofilită mi-a căzut drept
pe piept

și am apăsat-o, așa, ușor, pe inima mea
ea a atins a inimii mele melodie
și s-a schimbat în poezie.

VERS

Universul din inima mea,
munți și ape răsfrînte ca-n oglinzile lunii.

INIMA MEA

Inima mea este un izvor
dintr-o prăpastie profundă
și care răsfrînge doar
lumina stelelor, din văzduh, de cleștar
și lasă să curgă doar
ce-a mai rămas din luminița lunii.
Uneori îi sosește un zvon de primăvară
și-atunci îngînă ușor
un cîntec de alean și dor.

ZORI

Lumina soarelui spală
sufletu-mi care tocmai s-a trezit.
Luna din demarginea bolții cerești
e ca o urmă a visului meu de aseară.

ZHENG ZHENDUO

(1898—1958)

Originar din provincia Fujian. Cunoscut erudit și prozator. În anul 1921, împreună cu Shen Yanbing a înființat „Societatea de studii literare". A editat „Revista lunară de proză". A publicat culegerea de poezie *Strigăte de luptă*, nuvelele *Întîmplări din familie*, *Arestarea celui ce a adus focul*, antologia de proză *Însemnări din munți*.

INIMĂ DE PRUNC

Noi sîntem doar niște copii săraci
Iar dacă vrem să facem pe bogații
Întîi de toate ne roșesc obrajii.

FĂRĂ CUVINTE

Mai înainte de-a ne întîlni
Noian de vorbe îmi urcau spre suflet
Iar cînd ne-am întîlnit eu am simțit
Că nu mai am cuvinte.
Te rog, prietene, ca să mă ierți
Că n-am cuvinte
Dar toate sînt dincolo de cuvinte.

CONSOLAREA

Să-i smulgi copilului din mînă,
jucăria,
să știi că e la fel de
crud și nemilos
precum adultului să-i smulgi
consolarea.

ZHU ZIQING

(1898—1948)

Originar din provincia Jiangsu. Și-a început activitatea literară în perioada „Mișcării de la 4 Mai", iar apoi a devenit membru al „Societății de studii literare". Printre creațiile sale cele mai importante se numără poemul lung *Nimicirea*, culegerea de poezie și proză *Urme*, antologiile de proză *Urma spatelui*, *Însemnări de călătorie în Europa*.

LUMINA

Grea este noaptea cu ploi și cu vînt.
În față un teren pustiit
La capătul lui,
Cărări pentru semeni.
Și-n beznă, atîtea răspîntii !
Pe care să-apuc ?!
„Cerule, dă-mi un tain de lumină
Să pot alerga spre-nainte !"

Dar Dumnezeu încurcat îmi răspunde :
„Lumină ? De unde să-ți dau eu lumină ?
Lumină dorești ?
Făurește-ți-o singur !"

FELINARE DE-A LUNGUL RÎULUI BEI

O puzderie de pălării
Au ascuns prosperitatea și strălucirile zilei
De-a lungul rîului mut
S-a așternut peste tot însingurarea și bezna.
A rămas doar un șir de lumini
Jumătate aprinse sau stinse pe ziduł cetății.
Ele tremură-n vînt
De firave ce sînt
Dar sînt singurii noștri ochi înțelepți
Căci ele ne-ajută lumea să ne-o cunoaștem
Un drum să vedem, cît e de neted și larg !
Da, ele prietenii buni
De nădejde și de alintare
Fiți binecuvîntate, felinare !
Vă urez veșnicie și nemărginire !

MODERNITATEA DE PE PUNTEA MICĂ

„Terci de orez cu crini și zahăr,
Doar trei monede de aramă un castron !
Cine poftește ?"

„Ia scobitori de bambus pentru urechi !
doar o monedă de aramă pentru d-voastră,
Deci ca pe gratis !“
„Vînd colţunaşi ! Cine doreşte colţunaşi ? !“.
„I-a pere, cinci bucăţi pentru-o băncuţă,
pîn'ce vaporul pleacă !“

„Darnic domn, fie-vă milă de noi două !
De două zile n-am mîncat nimic...“

„I-a pere, cinci bucăţi pentru o băncuţă,
de nu sînt dulci nu vă iau nici un ban !“

. . . . . .

N-a mai rămas decît o cărăruie de un cot
Prin atmosfera încordată şi murdară
Printre figurile bizare de oameni
Lovindu-se, trec mai departe,
Coboară scara,
Urcă scara,
Pe scară urcă,
Urcă, urcă !
Apoi coboară,
Şi coboară.
Feţe galbene cu colb şi cu sudori,
Cu ochii scăpărînd de foame,
Cu obraji ce rîd
Sau gură care strigă,
Cu mîna care cercetează
Toate închipuind deschise linii curbe
Şi dovedind încrîncenat efort ;
Ei seamănă cu animalele sălbatice
ce, din instinct, vor să înhaţe prada
Şi parcă hăituiţi de cineva
Vor să înşface vreo cîţiva bănuţi de-aramă

În ochii lor,
Pe punte strălucesc şi-ngrămădesc
Grămezi de bani de-aramă şi argint
Atîta doar că sînt ornamentate-n chip de om,
Atîta doar că sînt turnate-n chip de om.

Iar cînd încearcă să le-nhaţe
Toţi banii-n chip de oameni, se revoltă,
Atunci începe lupta cruntă
Pe mica punte ce devine-un cîmp de luptă.
Ci, iată-i preschimbaţi în luptători
Şi care ne consideră duşmani
Prin jalnicele lor vociferări
Eu aud strigăte ; ucideţi-i, ucideţi-i !
Eu, în privirile lor,
Simt căutări flămînde, tremurînde.
Eu, în reclamele lor
Văd zbaterile de răniţi, de invalizi
Însă şi setea lor de rapt, de jafuri.
Întîmpinarea necesitară
Nelămurită dintre ei
E ca între soldaţi luptînd pe-o plajă.
Căci şi acesta este un război,
Eu sînt participantul la război.
În toate-acestea, de pe puntea mică,
aşa, încet şi trist am cunoscut
Modernitatea care ne sufocă.

WEN YIDUO

(1899—1946)

Originar din provincia Hubei. Poet renumit. De timpuriu a participat la gruparea „Luna Nouă". Este autorul culegerilor de

poezie *Luminarea roşie, Apă moartă* şi altele. A fost asasinat în anul 1946 la Kunming de agenţii guomindangişti. După moarte, Zhu Ziqing şi alţii au publicat lucrările sale sub titlul *Wen Yiduo Opere complete.*

APĂ MOARTĂ

E-un şanţ cu apă moartă, stătută, fără ţel
Pe care vîntul proaspăt nu face-ncreţitură.
În ea-azvîrlim aramă stricată şi fier vechi
Conserve alterate şi resturi de fiertură.

Dar, înverzind, arama se face ca de jad
O tablă de conserve cu flori de piersic pare
Iar zoiul gras aduce-a covor de la Damasc,
Bacterii iscă nouri roz-albi, în fermentare.

Ci lasă apa moartă să fiarbă a vin verzui
Sub spumele candide cu perlele în sîive,
Cu perle mici dar care se umflă tot mai mari
Pînă sînt iarăşi sparte de muştele beţive.

Astfel, un şanţ cu apă stătută, fără ţel
E-n stare să se-ngîmfe cu străluciri răsfrînte,
Dacă aceste broaşte ce fug de-nsingurări
Nu i-ar străbate apa, făcînd-o să şi cînte.

Aceasta este o apă stătută, fără ţel.
Desigur ea nu-i locul ales al frumuseţii
Deci să lăsăm urîtul să spună însuşi el
Ce lume-ar vrea să-nalţe în numele vieţii.

NOAPTE LINIȘTITĂ

Lumina lămpii și cei patru pereți ce sînt albiți de ea;
Aceste scaune și mese cinstind prietenia mea ;
Parfumul de hîrtie veche din cărți ce dulce mă apasă
Și ceștile de ceai curate ca o fecioară virtuoasă.
Și pruncul mic de la sînul mamei sugînd al laptelui prinos
Un sforăit îmi dă de știre că pruncul mare-i sănătos...
Această noapte cu mistere, cu liniște și bună pace
În glotă cînt de mulțumire îmi trecură să mă împace.
Dar cîntecu-n blestem se schimbă numaidecît și mă incită.
O, nu pot, liniștită noapte să îți primesc amara mită.
Nu pot să țin la pacea strîmtă cuprinsă într-acești pereți
Cînd lumea mea e mult mai mare și are țărmii mai măreți ;
Pereții nu pot să oprească vacarmul cruntului război
Cum nu poți să oprești să bată fierbintea inimă din noi.
Mai bine e să-ți umpli gura cu-nămolire și nisip
Sau cu mai știu eu ce probleme mulate propriului chip.

Sau șoarecii să-ți sfredelească o gaură adînc în tigvă
Și viermii să se ospăteze din tine ca dintr-o relicvă
Căci dacă numai pentr-o cupă de vin și pentr-o poezie
În noaptea calmă cînd pendula răgaz și liniște îmbie,
Tu nu auzi cu gem vecinii de lîngă tine și nu vezi
Cum văduvele și orfanii pun umbre tristelor amiezi
Nu vezi convulsii de tranșee sau un dement ce-și mușcă priciul,
Sau alte scene triste, crude, cînd viața își agită biciul,
O, noapte ferită, nu pot primi vreodată mita ta.

Căci lumea, între pereţii aceştia, nu va încăpea.
Ascultă cum încă o salvă de tun, sub zeul crunt se-arată.
Tihnită noapte, poţi tu oare opri ca inima-mi să bată ?

DESCOPERIRE

Plîngînd cu sînge vin şi strig şi dau de veste :
„Aceasta nu e China mea, nu este !"

Eu vin căci te aud cum chemi cu toată forţa.
Bat uragane secolul ; sus torţa !

Vin neştiind că bucuria ni-e deşartă.
Am un coşmar. Unde eşti cu trista-ţi soartă ?

Văd în coşmare cum atîrni pe-abise rele
Acesta nu eşti tu, iubire-a vieţii mele !

Întreb albastrul cer şi-n zarişti vîntul
Cu pieptul gol, cu pumnul lat întreb pămîntul.

Plîngînd te chem fără răspuns la întrebare
Inima mea o scuip afară, în disperare.

SATUL PUSTIU

„(...) cam la 180 de *li* de Huaiguan şi Liangyuan nu se mai vede nici umbră de om şi nici fum. Băştinaşii au fugit de prin satele de la şosea. Toţi ţăranii şi-au luat lucrurile, uneltele din curte şi le-au ascuns în bălţile şi orezăriile

apropiate să le ferească de foc. Locuințele n-au nici uși nici ferestre. Noaptea nu se vede nici o lumină. Găinile, cîinii și porcii își caută hrana în sălbăticie. Nimeni nu le-ngrijește. Trandafirii, bujorii, cu firea deschisă mai răsar pe la colțuri de zid. Orezul răsărit, de un verde proaspăt, fericește privirea. Iarba și copacii sînt muți și nu ne pot povesti."

Din ziarul „Xinwen" 19 mai 1927

Unde au plecat toți sătenii de acasă. Acum
Broasca stă pe strecurătoare, lotusul pe polonic
Mese și scaune plutesc prin orezărie, duium.
Podul de sfoară-a paingului leagă pereții opuși,
În locul ușii a fost potrivit un coșciug, la fereastră sînt puși bolovani
E un tablou atît de ciudat, atît de dureros !
Rugina aproape că a schimbat o seceră-n tină.
Năvodul aruncat putrezește pe grămezi de cenușă,
Cerule ! Un asemenea sat retina o să-l rețină !
Trandafirii se deschid neîncetat, lotușii au crescut cît o umbrelă
Răsadurile cresc ascuțite și apa e verde în lac
Cerul e-atît de albastru, cîntul de păsări rotund e ca roua
Cum de-a înverzit răsadul ? Cum de-au înflorit florile de mac ?
Acest rod a fost înflorit de sîngele și sudoarea cui ?
Au plecat atît de hotărîți, atît de care-ncotro, calici
Ce suferințe s-au abătut peste ei și ce speranțe s-au stins
Azi poate este cineva să meargă și să le spună : Aici
Porcii se plimbă pe uliță și gîștele-mpreună cu porcii,
Cocoșii scurmă bujorii, vaca a mîncat zarzavatul.
Să le spună că toamna sosește dar oile n-au coborît de la munte
Că umbre întunecate, privesc, pe cotețe, subsolul.
Din patru părți, unul peste altul, dragoni, șerpi, tigri și leoparzi,

Privind împrejur au simțit în inimi fior.
Cu toții cei plecați și-au coborît capul în jos
(Și asta să le spună) Să-și aducă aminte de ale lor.
În frigul amurgului plopul înalt tremură-n vînt
Atunci trebuie din vîrful muntelui să strige o dată
Drumul de munte e primejdios, mai bine să vină stăpînii
în ajutor.
Apoi sunetul fluierului le petrece pe poarta țarcului
Fînul e-atît de înmiresmat și-n încăpere e cald !
O lacrimă se rostogolește încet pe fețele lor
Cu toții s-au băgat unul lîngă altul, chip lîngă chip
Du-te, du-te și spune stăpînilor turmelor, spune
Spune-le totul, nu ascunde nimic !
Spune-le să se întoarcă, să se-ntoarcă, anume
La vite, la turme să le-ngrijească.
Ei nu știu că animalul este precum un prunc mare ?
Sărmanele animale sînt atît de neajutorate
Dar cel care duce vestea nu aduce, în schimb, nimic ?
Du-te și spune repede celui de-al treilea fiu al familiei
Wang
Spune-le lui Zhu Da și celor opt frați buni ai lui
Spune-le țăranilor din jurul Huaiguan-ului
Și spune-i fierarului Li cel rumen că altă scăpare nu-i.
Spune-i lui Long chiorul și lui Xu semizeul,
Spune-i mătușei Huang și tuturor cumetrelor din sat
Spune-le toate aceste fapte, rar, una cîte una !
Spune-le să se întoarcă, să se întoarcă neapărat.

Acest tablou este atît de ciudat și de jalnic.
Cerule ! Un asemenea sat nu i-a putut reține nicicum ?
Un asemenea sat ca de vis, ca de paradis
Unde nu vezi o umbră de om sau o pală de fum !

BALADA SPĂLATULUI DE RUFE

Una, două, trei bucăți
De le speli, să speli curat.
Patru, cinci, șase bucăți
Apoi du-le la călcat !

Eu spăl curat batista umedă de jale,
Tricoul negru de fără-de-lege pătat,
Grăsimea lăcomiei și cenușa caldă-a poftei
Și toate rufele murdare ce acasă le-ați camuflat
Hai, dați-mi-le, dați-mi-le, dați-mi-le la spălat !

Monezile au miros urît, iar sîngelui izul i-i crud
Sînt lucruri murdare ce nu poți să le spăl chiar de-asud.
O, rufele spălate le va umple din nou murdăria.
Cum nu vă dați seama, voi oameni de-acest adevăr că nu-i greu.
Veniți, spălați-le în locul meu, veniți spălați-le în locul meu !

Zici că spălatul rufelor e o meserie mult prea mizeră
Numai chinezii pot face acest lucru mizer.
Dar preoții voștri îmi predică zicîndu-mi
Că tatăl lui Isus a fost de meserie, dulgher.
Tu crezi sau nu ? Tu crezi sau nu în Cer ?

Din apa cu spăun nu poți face scamatorii.
Spălatul rufelor nu se compară cu construcția unei nave de război.

Și-mi zic ce viitor e în aceasta
Să speli cu sînge și sudoare al altora zoi.

N-aţi vrea cumva să încercaţi şi voi ? Să încercaţi şi voi ?
Anii vin, anii trec. Lăcrimăm cu dor de meleagul natal
În miezul de noapte-o lumină pentru al rufelor voastre
spălat
Mizerabilă sau nemizerabilă muncă, asta nu vă priveşte.
Unde vedeţi murdărie sau vedeţi ceva de călcat,
Întrebaţi de chinezi, întrebaţi de chinezi neapărat.

Eu spăl curat batista umedă de jale
Tricoul negru de fără-de-lege pătat.
Grăsimea lăcomiei şi cenuşa caldă a poftei
Şi toate rufele murdare ce acasă le-aţi camuflat.
Hai, daţi-mi-le, daţi-mi-le, daţi-mi-le la spălat !

Una, două, trei bucăţi
De le speli, să speli curat.
Patru, cinci, şase bucăţi
Apoi du-le la călcat !

BING XIN

(1900)

Originară din provincia Fujian. Este întîia scriitoare din istoria literaturii noi chineze. A început activitatea literară în perioada „Mişcării de la 4 Mai". După absolvirea Universităţii Yanjing a început să frecventeze cursurile de la Wellsley College din Marea Britanie obţinînd în anul 1926 titlul de doctor în literatură. A publicat culegerile de poezii *Noian de stele, Apă de primăvară*, nuvelele *Supraoameni*, antologia de proză *Pentru micii cititori*.

NOIAN DE STELE

I

Noian de stele scapără,
Pe firmamentul de-un profund albastru.
Ci oare cînd li se aude convorbirea ?
În liniştea deplină
Şi-n străluciri firave
Ele se cîntă tainic între ele.

II

Lăstarul de un verde crud
Îi spune tînărului :
„Hai ! Împlineşte-te pe tine însuţi !"
Iar floarea alb de palidă îi spune
„Hai, dăruieşte-te !"
Pe cînd,de-un roşu-ncins, îi spune fructul
„Sacrifică-te tu, pe tine însuţi !"

III

Voi flori ale succesului
Ştiu, oamenii tresar şi-admiră doar strălucirea de o zi !
Dar înainte de-a luci,
Mugurii ei
S-au îmbibat de lacrimile luptei.
De-a sacrificiului ploaie de sînge-a fost stropită.

IV

Voi flori şi pietre din taluz de drum
În clipa asta smulsă veşniciei
Eu vă-ntîlnesc

Întîmplător prin viața fără capăt.
Și ne vom despărți eternității.
Iar cînd va să mă-ntorc
Eu știu dacă vă voi re-ntîlni
Prin vălmășagul lucrurilor vieții ?

V

Vioara care geme sub fereastră
Îmi frînge inima.
Mă-ncing adînc într-un ecou pierdut.
Eu sînt foșnirea nesfîrșită-a arborilor.
Sînt irizarea nesfîrșită-a lunii.

VI

Tată
Vino afară în bătaia lunii.
Vreau să-mi vorbești ceva de marea-ți mare.

VII

O, necuprinsă mare, spune-ne
Ce stea lumină n-are ?
Ce floare e fără parfum ?
Cînd oare
Gîndurile mele
N-au fost doar sunetele clare
ale talazurilor tale.

XV

Copile !
Poți intra-n grădina mea,
Însă nu trebuie să îmi rupi florile.

Fereşte-te de spinii trandafirilor
Să nu-ţi rănească mîna.

XXVIII

Tu, mare a meleagului natal
Cu valuri ce se risipesc în picuri.
Cîndva-mi băteau în stîncă picurii
Acum îmi bat în coarda inimii.

XLVII

Prieteni din copilărie :
Ah ! valurile mării !
Şi umbra muntelui
Şi nourii magnifici dinspre-apus
Şi goarna cea solemn de mişcătoare.
Sîntem atît de-nstrăinaţi, noi, astăzi, oare ?

XLVIII

Firavă iarbă
Fii ceva mai mîndră. Numai tu
Eşti cea care poate-mpodobi
Întreaga lume, pe de-a-ntregul.

LXXI

Aceste toate
Sînt amintiri ce nu se şterg niciînd
În mari grădini, sub luna luminoasă
Sub un frunzar
Sau pe genunchii mamei.

LXXV

Tată !
Vino şi-aşează-te sub luna luminoasă
Vreau să aud cum povesteşti din nou
Despre marea ta cea mare.

APA PRIMĂVERII

Floare de la colţul unui zid,
Cînd singură-ţi admiri mireasma
Cer şi pămînt se fac mai mici.

II

Din asfinţit spre noaptea-adîncă
Un vînt nebun prin floarea de salcîm
Şi ploi mărunte peste iederă.
Tu iartă-mă că te-agrăiesc
O, frate-al meu, bolnav,
Ce crezi în somn adînc.

III

Să nimicească milioanele de suflete
Răsună-ntr-una tunul, bubuind
Prin noaptea nefiresc de liniştită.
Pun mîna pe o molie
Şi o arunc, afară, pe fereastră.

IV

Tu, tinere,
Să le descrii cu mare grijă toate
Căci timpul tocmai a întors, la carte, pagina:
Deci, ia te rog, condeiu-n mînă.

V

Un prunc
Cu țipătul încă firav
Parcă-ar închide-n el o taină mare
Pe care s-o aducă-n suflet pur
Întregii omeniri.

VI

Un pin pitic
Ci-că-mi îngăduie să te-nsoțesc
În timp ce nouri albi sărută crestele.

VII

O, demiurgule,
Dacă-n viața veșnică
Nu este loc decît pentru-o virtute
Am să mă rog spre tine să îngădui
Să stau la sînul mamei
Într-o barcă
Iar barca să plutească-n largul mării
Sub clar de lună.

VIII

Nehotărîta primăvară, iat-o
Pe lîngă zidul neclintit.

Prin frigul ce nu se mai termină
Voi da tribut
Acestor ierburi fragede
De la încheietura unor scări.
Şi-un gînd de primăvară.

IX

Destul ! Destul
Voi, apelor primăvăratice,
Vă mulţumii măruntei voastre cerneri
Din care-mi înfloresc idei.

Vă flutur mîna,
Voi revărsaţi-vă frumos deasupra oamenilor.
Eu voi rămîne la izvorul clar
În liniştea ce-ngăduie ecouri.

BĂRCUŢA DE HÎRTIE

Eu n-am aruncat niciciînd nici o foaie de hîrtie
Ci pe toate le aveam în păstrare.
Am făcut din ele o bărcuţă şi apoi o altă bărcuţă
Şi, de pe vapor, le-am dat drumul pe mare.

Pe unele le-a suflat vîntul în hubloul vaporului,
Altele la prora ţopăiesc strengăresc.
Eu fără-ncetare fac zi de zi altele
Pînă ce una va ajunge unde doresc.

Mamă, dacă vei vedea în vis o albă bărcuţă
Să nu te sperii dacă în vise îţi va aluneca.

De fica ta dragă ea e cu lacrimi făcută
Ca peste mii de ape şi munţi să-ţi aducă
durerea şi dragostea mea.

YING XIUREN

(1900—1933)

Originar din provincia Zhejiang. Poet modernist. La începutul anilor '20, împreună cu Pan Mohua, Feng Xuefeng, Wang Jingzhi şi alţii au înfiinţat cenaclul de poezie „Malul lacului" şi au publicat împreună culegerile de poezie nouă *Malul lacului* şi *Cîntecul primăverii*".

O MICĂ, MICĂ RUGĂMINTE

Nu pot să rog tunetul şi fulgerul să se întoarnă,
Aş dori doar ca să nu vină ploaia
Nu-i pot cere ploii să nu vină,
Aş dori doar vîntul să se-oprească !
De nu poate vîntul să se-oprească,
L-aş ruga să bată mai uşor ;
De va bate crîncen şi nebun,
Să nu bată-n sud de rîul Qiantang
Poate şi acolo dacă vrea
Dar nu şi spre casa mea natală.

Poate şi acolo de voieşte
Dar să nu mi se trezească mama.
— Mama care doarme surîzînd
Mi se va trezi. De se trezeşte

Inima-mi zburînd spre luntrea mea,
Vîntul, valurile or s-o sperie,
Şi n-o să mai doarmă toată noaptea
Am şi eu această rugăminte
Doar mi-o vei îndeplini,
O, Cerule !

TIHNA VERDE

Şi ele au fost atinse de-această tihnă verde,
Cîntece de păsări ce se aud din umbra deasă a copacilor verzi.
Păsările în copaci cîntă prelung ;
Raţele se plimbă pe marginea bălţii,
În poartă cîinele-şi clipeşte ochii
Pisica la fereastră moţăie.

Oamenii, unde-s ?
S-au dus în zori cu toţii la prăşit,
Sau îşi fac masa lor de dimineaţă ?

Iată o sclipire-n frunzele verzi de papură,
De fapt venise să adune rouă
O mică libelulă roşie.

JIANG GUANGCI

(1901—1931)

Originar din provincia Anhui. Cunoscut prozator şi poet. În anul 1927, a înfiinţat cenaclul „Soarele" în care promova litera-

tura revoluționară. Printre operele sale se numără volumele de poezii *Visele cele noi, Sărmana Chină, Gînduri pentru locul natal,* nuvelele *Tînăr pribeag, Partidul pantalonilor scurți, Vîntul cîmpiei.*

TRISTĂ CHINĂ

Trista mea Chină,
Trista mea Chină,
Tu ții în brațe-o fire frumoasă, fără margini.

Imens ți-e chipul și majestuos
Ți-e trupul plin de ape ce șerpuiesc în rînduri
Munți mari se-nalță peste trupul tău.

Însă acum.
Duc apele la vale doar plîns înăbușit
Iar munții au culoare tot mai decolorată
Drapelele puterilor străine îți flutură de-a valma peste țară
Lushun, Dalian, vîndute, azi nu mai sînt pămînturi chinezești,
Sînt porturi militare-ale străinilor
Dar parcul franțuzesc nu e pămînt chinez ? Ba da
Dar cei cu straiele chineze n-au voie să străbată parcul.
Vai ! Vai ! Chinezii noștri-s sclavi !
De ce ei înșiși se supun sclaviei ?
De ce-s molatici și nepăsători ?

Războaiele-și aprind prin țară vipii
Priveliștea e jalnică oriunde.
Se bat militariștii între ei.
Viața, casa celor săraci și băștinași

N-au niciun preț în fața lor.
Iar politicienii măsluiți
Nu știu decît să se căpătuiască.
Cui îi mai pasă că s-au ruinat semeții munți și apele frumos fermecătoare ?
Prieteni dragi, cînd mă gîndesc, un sloi de gheață îmi e inima.

Trista mea Chină !
Cînd oare vei scăpa din acest abis al beznei ?
Privesc la Vest : Coreea-i asuprită.
Privesc spre sud : e umilita Indie.
Vai ! Drama pierderii acestei țări nu mai suportă nici o cotă.
Mă îngrozesc gîndind că China în neguri se va scufunda
Și-aș vrea să-alerg pînă în piscul înalt al muntelui Kunlun,
Să strig prelung să se trezească toți patrioții din visare.
Aș vrea să vărs vuind talazuri din Marea de la Răsărit
Să spăl rușinea nepăsării de pe poporul meu chinez.
Căci eu voi fi plin de rușine de am să tac o viață-ntreagă.

Ieri, apa Yi se tînguise : Vitejii-au nimicit dușmanii.

Iar munții Yan se ridicară că-au pus pe fugă pe Xiongnu.
Îmi amintesc de multe fapte de vitejie din trecut,
Chinezii au avut tăria oricînd, oriunde să se bată.
Nu mi-am închipuit că astăzi întreaga țară-i fără vlagă,
Că bucuroși dorim cu toții, din suflet, să rămînem robi.
Vai, sînt chinez !
Și pentru soarta Chinei cînt cu jale
Și pentru națiunea mea oftez.

O boare rece-mi flutură vestmîntul
O floare galbenă își pleacă potirul sărutînd pămîntul.
Îmi spun : degeaba sînt poet.
Cum nu pot să îmi apăr țara, ar trebui să mor hulit.

Lui Byron îi era ruşine de Grecia, odinioară
Cu-atît mai mult eu plîng destinul Chinei.
Trista mea Chină !
Nu cred că tu eşti scufundată în haos pentru totdeauna
Nu cred că n-o să vină ziua în care te vei ridica !

PAN MOHUA

(1902—1934)

Originar din provincia Zhejiang. Poet modernist. La începutul anilor '20, împreună cu Ying Xiuren, Feng Xuefeng, Wang Jingzhi şi alţii a înfiinţat cenaclul de poezie „Malul lacului" şi au publicat împreună culegerile de poezie nouă *Malul lacului* şi *Cîntecul primăverii*. A publicat şi antologia de proză scurtă *Picături de ploaie*.

DEPARTE DE CASĂ

Mînecа de la cămaşă mi s-a rupt.
Mama cînd se-aşează să mi-o coasă
Acul care-i trage-n urmă aţa
Coase şi durerea ei în pînză.

Părul mi-e în neorînduială
Spune sora că-i urît aşa
Le voi face oamenilor silă.
Şi mă piaptănă cu-ntărîtare.
Însă ea şi-a pieptănat şi jalea-n
Părul meu, lăsîndu-mi-o acolo.

Am plecat de-acasă la drum lung
Pînă-n munţii unde-apune soarele.
Fratele mi-a spus că prea-ncet merg
Pentru cît am zis că mergem astăzi.
El întinse mîna să mă tragă
Însă jalea lui
A trecut din mîna lui într-a mea.

Iar acum pe iarba de smarald
Sînt la sute de *li* departe de acasă.
Jalea mamei a ieşit din cusătură,
Jalea sorei mi-a căzut din plete
Jalea fratelui şi ea, din mînă
Şi din ele-mi împletesc o plasă
Deasă, a jalei, să mă învelesc.

FENG XUEFENG

(1903—1976)

Originar din provincia Zhejiang. Renumit poet şi specialist în teoria literaturii şi artei. La începutul anilor '20, împreună cu Pan Mohua, Ying Xiuren, Wang Jingzhi şi alţii a înfiinţat cenaclul de poezie „Malul lacului" şi au publicat laolaltă culegerile de poezie nouă *Malul lacului* şi *Cîntecul primăverii*. În anii '30, a devenit unul din principalii conducători ai mişcării literare promovate de Uniunea Scriitorilor Chinezi de Stînga. A participat la Marele Marş. I s-au tipărit versurile *Cîntecul adevărului*, *Cîntecul muntelui Ling* şi *Fabule*.

CAD FLORI

Una cîte una cad flori și toate sînt duse de apă.

Apă curgătoare !
Curgi, curgi.

Cînd vei ajunge la ușa casei natale
Dă cîteva flori mamei mele ;

Să-și le pună în păr,
Să-i mai acopere din cărunțețe.

Te rog dă cîteva flori sorii mele ;
Să și le pună la urechi,
Ca să surîdă în albul oglinzii
Și te mai rog să dai cîteva acelei ființe
Pe care o știi
Și pe fața căreia cad deseori lacrimi.

LIANG ZONGDAI

(1903)

Originar din Guangdong. Poet și traducător. Membru al „Societății de studii literare". A publicat culegerea de poezii *Rugăciuni tinzii* și a tradus *Sonete* de Shakespeare.

SENTIMENT DE SEARĂ

Încet se-nalță vîntul serii și
încet se leagănă, în clar de lună,
copacii, mai cu seamă-n piscul lor.
De ce vibrezi prea mult
inimă-a mea ?
Mai bine lasă-ți umbra delicată
pe drumul
cîniecului tău încet,
lăsînd o urmă-nceată, nevăzută.

DAI WANGSHU

(1905—1950)

Originar din provincia Zhejiang. De timpuriu a fost unul din cei mai importanți poeți ai curentului modernist din China. După izbucnirea Războiului de rezistență, și-a schimbat gîndirea și a scris *Versuri de zidurile pușcăriei*, *Eu folosesc mîna mutilată* și alte poezii de valoare. A publicat volumele de versuri *Poezii*, *Vremuri de restriște*.

ALEEA PLOII

Ținînd însingurat umbrela-n mînă
Mă plimb pe lunga, îndelunga
Și trista alee a ploii
Și-aș vrea să-ntîlnesc
O față plină de tristețe
Ce seamănă cu liliacul.

Ea are
A liliacului blîndă culoare
Al liliacului parfum
A liliacului tristeţe
Ca liliacul
Plîngîndu-şi jalea-n ploaie,
Plîngîndu-şi jalea rătăcind.

Ea rătăceşte pe aleea trist-a ploii
Ţinînd umbrela-n mînă
Ca şi mine
Ea ca şi mine
Este tăcută şi păşeşte-ncet de tot,
Nefericită, rece, singuratică.

Tăcută s-a apropiat
Ea s-a apropiat şi-a aruncat
Cu un oftat, o jalnică privire
Plutind apoi
Precum un vis
Părelnică şi melancolică precum un vis.

Plutind apoi precum un vis
Sau ca o ramură de liliac
Pe lîngă mine, plutitoare fata tristă
Tăcută s-a îndepărtat, s-a-ndepărtat
Pînă la gardul prăvălit
Din capătul aleei ploii.

În cîntecul de jale-al ploii
Ea şi-a pierdut culoarea-n drum
Precum şi gingaşul parfum
Ea şi-a pierdut chiar şi privirea
Oftatul ca de liliac,
Mihnirea.

Ţinînd însingurat umbrela-n mînă
Mă plimb pe lunga, îndelunga
Şi trista alee a ploii
Şi-aş vrea să-ntîlnesc
O fată plină de tristeţe
Ce seamănă cu liliacul.

MĂ FOLOSESC DE MÎNA MUTILATĂ

Mă folosesc adesea de mîna mutilată
Şi pe pămînt eu caut o vatră fără pată.

Că acest colţ de glie s-a prefăcut în scrum
Şi cu noroi şi sînge i-i fiecare drum.

Iar în acest loc se zice că-i locul meu natal.
Cu flori multicolore e-a primăverii val.

În floarea de răchită e un parfum ciudat.
Eu am atins, în alge, al apei trup curat.

Sus, pe Changbai e piscul sfredelitor de rece
În Fluviul Galben apa cu lut şi colburi trece.

La sud de Yangzi parcă erau orezării
Cu firul fin, subţire. Acum sînt bălării.

Iar acest loc se zic că-i locul meu natal.
Cu degetul eu Marea de Sud o-ncerc. Mă mir.

Cu mîna mea diformă ating munţi şi ape
Cu degetele care de moarte-au fost aproape.

Numai un colţ de vatră a mai rămas întreg,
Cald luminos şi paşnic. Acolo înţeleg

Să-mi folosesc şi mîna rănită, desmierdînd
Pe păr iubita, pruncul pe umărul lui blînd.

Mi-adun puterea toată în mîna mutilată
Şi-mi pun în ea speranţa şi dragostea mea toată.

Căci unde este soare şi unde-i primăvară
E bezna izgonită şi viaţa creşte iară.

Şi doar acolo omul nu-i fiară ci lumină.
Nu moare ca furnica. Ci-i în eterna Chină !

FENG ZHI

(1905)

Originar din provincia Hebei. Renumit poet şi traducător. În anii '20, împreună cu alţi poeţi a înfiinţat cenaclurile „Iarba scurtă" şi „Clopotul deşteptării". Operele principale sînt reprezentate de culegerile de poezie *Cîntecul zilei de ieri, Călătorie spre Nord şi alte poezii, Sonete, Suburbia de vest, Zece ani de poezie,* nuvele cît şi traduceri din poezia străină.

CALUL DE MĂTASE

Pe margine, pîrîul e plin de roşii flori,
E-amurgul primăverii cu purpurii culori.
Eu am simţit în suflet cum mi se-aprind scîntei

Și-atunci m-am dus, cu pașii ușor, sub geamul ei.
Ascultă, fată, scumpă, dorm viermii de mătasă:
A ostenit vreodată simțirea ta frumoasă ?
De-i auzi doar cîntul meu trist și-o să jelești,
O ! nu deschide geamul să-ntrebi : „Tu, cine ești ?“

Erau pe-atuncea vremuri pustii, de jale pline.
Pe drumuri care rare, pe ape bărci puține.
În acei ani pustii
Cu multe gînduri pline de lungi melancolii
Trăia o biată fată în pline disperări.
Nu avea mamă. Tatăl, plecat în depărtări,
'Nainte de plecare îi spuse, suspinînd :
„Cultivă bine sfoara aceasta de pămînt !“

Era un cal alături cum altul nu-i la fel.
Privindu-și fata, tatăl a arătat spre el :
„E-ascultător, te-ajută-n arat și semănat.
El îți va fi prieten iubit, cu-adevărat“

I

Nu înțelese fata extatica plecare ;
Unde se duce tatăl, spre ceruri sau spre mare.
De-atunci tot bate vîntul și plouă nesfîrșit
Și-i tot mai trist pămîntul și mai înțelenit.
„Cînd vei putea, o tată să te re-ntorci. Căci scapăt.
Se-ntinde-n față marea fără-nceput și capăt.
Sau, poate, calul poate să treacă marea. Iată-l !
Să căutăm alături pe unde-mi este tatăl.“
Privește fata floarea, frunzarul și pustiul
Și-și mîngîie, duioasă, pe coamă, bidiviul.
„D-ar fi pe-aici un tînăr frumos și iubitor
În locul meu s-ar duce. Și l-ar găsi ușor.“

Astfel gîndește fata. Și-n inima-i ce doare,
De lîngă cer, coboară un asfințit de soare.
Un asfințit pe care un tînăr ce zîmbește
În fața ei și care, ceresc, se unduiește.
Un nechezat de-odată răsună. În derută
Mi se trezește fata din vise, ca pierdută.
Dar prea tîrziu. Căci roibul s-a năpustit prin stepe
Și-i spulberă mirajul, cu galopări și raze.

II

Amanții de răchită s-au desfăcut în flori.
În jur dansează fluturi ușori, multicolori.
Eu am simțit în suflet cum mi se-aprind scîntei
Și-atunci m-am dus, cu pașii plutiți, sub geamul ei.
Ascultă fată dragă, dorm viermii de mătasă.
A ostenit vreodată simțirea ta frumoasă ?
De-i auzi doar cîntul meu trist și-o să jelești,
O, nu deschide geamul să-ntrebi : „Tu cine ești ?"

Ciulinii și scaieții au cotropit pămîntul
Și-o roade grija zile și nopți întregi, de-arîndul.
La geamul ei, în plopii severi ca niște săbii,
Doar ciripit de vrăbii.
Ea la pervaz veghează cu ochi pierduți în gol.
Pe drum, departe, praful, se duce rostogol
(Ea de demult uitase pînă și să viseze.
Căci îi fugise visul din zbaterile-i treze.)

Ceea ce stîrnise colbul e calul lor fidel.
Găsindu-i tatăl, iată-l, se-ntoarce-n șa cu el.
Cum tatăl sta călare și apoi sare jos
Se schimbă nechezatul în cînt armonios !
Și își sărută tatăl pe tîmplă fata. Fata
De colbul drumeției își curățește tata
Îngenunchează calul alăturea de ei.
Pe trupul lui sudoarea își curge stropii grei.

În fața fetei tata-i ca liniștita mare
Iar fata-i luminoasă ca luna cînd răsare.
Se-aruncă luna-n sînul profund și clar al mării
Să spele lumea asta de boala-ntulburării !
Doar calul îngenunche la fată, lîngă pat
Și toată noaptea lacrimi îi curg neîncetat.
I-i candelă privirea. El spune nechezînd :
„Eu pentru tine fată am fost, prin ploi și vînt,
La margini de pămînt".

Ea ușurel îl bate pe frunte și îi spune :
„Tu du-te și lucrează ca mîine s-avem pîine.
Căci tu, tu nu ai voie să fii prea nebunatic,
Căci te omoară tata și te jupoaie sălbatic."
El trece și nu-nghite din iarbă. Nu se-adapă,
Nici barem cu o parte de polonic de apă.
Apoi oftînd cu jale, prelung, în clipa grea,
În somn se prăbușește alăturea de ea.

III

Flori galbene și tandre s-au ofilit. Pe zare
Fac rondu-n haine negre, mici rîndunici de mare.
Eu am simțit în suflet cum mi se-aprind scîntei
Și-atunci m-am dus, cu pașii ușori, sub geamul ei.
Ascultă, fată scumpă, dorm viermii de mătasă.
A ostenit vreodată simțirea ta frumoasă ?
De-i auzi doar cîntul meu trist și-o să jelești,
O, nu deschide geamul să-ntrebi : „Tu, cine ești ?"

Prin vastul nopții caleidoscop
La geam turbat e vîntul și ploaia e potop.
Iar în odaie, pe-un perete pal
Atîrna pielea tristă a unui vrednic cal.
„Iubite tată-n noaptea această tuciurie
Pe unde te vei duce, din nou, în pribegie ?

Tu mi-ai ucis căluțul iubit. De-atuncea iată,
Sînt foarte-ndurerată și foarte-nfricoșată."

„Tată iubit
Pe cer detună tunet și fulger a lucit.
Tu fata-ai părăsit-o plecînd fără de veste
De-atunci ea-nfricoșată și-ndurerată este"
„O, prea frumoasa fată,
Nu fii îndurerată și nici înfricoșată !
Căci eu doresc să apăr viața ta anume
Și trupul tău în lume și față de-astă lume."

Atunci, din piele, calul, vorbi cu glas de rugă
Incît deodată părul i se făcu măciucă.
Un fulger puse raze pe pielea grea, de cal.
Și-n coama ei un fulger a strălucit spectral.
Cu vîntul calu-și spuse nemîngîiat durerea
Cu ploaia-și plînse jalea învolburînd tăcerea :
„O viață și o lume am să te apăr eu !
Tu dormi adînc iubită, eu voi veghea mereu !"

I s-a părut o clipă că e un tînăr mire
Ce-ncalecă și pleacă nebun și în neștire,
Într-un galop în care pămînturi largi se rup,
Că bidiviul pielea i-o-nfășură pe trup.
Dar, fată dragă, cîntul nu mi l-am întrerupt,
Cu toate că pe harfă, vechi, strunele s-au rupt.
La geamul tău eu cîntul l-oi spune mai departe.
Și, mai ales, să-i cînt ultima parte :

Într-o clipită vîntul și ploaia s-au sfîrșit.
Și fulgerul în dulce lumină, e tihnit.
Iar pielea-nfășurată pe trupul ei o-nimbă
Și în lumina lunii extatică se schimbă
Într-un cocon de vierme de mătasă
Mai alb decît zăpada și mult mai luminoasă.

EU SÎNT UN MIC IZVOR

Eu sînt un mic izvor cu ape line
Ce curge, fără voie, lîngă tine
Tu, fără voie, umbra ta, ca norii
Mi-ai aruncat-o-n apele senine.

În drum, eu am trecut printr-o pădure
Molcume unde legănînd uşure
În umbra frunzelor de-un verde proaspăt
Să îţi croiesc veşmînt din ape pure.

Trecui pe lîng-o tufă înflorată
Molcum, cu apa mea netulburată
La umbra florilor multicolore
Ţi-am împletit cunună-aleasă, iată !

Nu am putut urma altă cărare,
Pînă la urmă m-am vărsat în mare.
În mare vîntul, valul sfîşiară
Vestmîntul tău, cununa ta de floare.

Eu cu curenţii am plutit zorit
Departe, spre un loc nemărginit.
Iar umbra ta, iar umbra ta, ca norii
Şi ca un vis frumos, s-a risipit.

EU POT NUMAI

Eu pot numai să te cînt pe tine
Şi amurgul tristei melodii,
Firul de mătase tors în aer,

Lintița pe ape tulburii,
Frunza galbenă ce-o fură vîntul,
Lest pribeag de șoaptă și cuvînt
Lung alunecînd fără iubire,
Fără de viață-alunecînd.

Îndrăznesc să-ți povestesc povestea
În tăria nopții cu văpăi
Cînd, la țiteră, suspină vîntul
Cu-ale-inimii din piept, bătăi.
Însă nu e nimeni să le-asculte
Ci doar sufletul meu larg, mereu,
Greu ca moartea cea fără iubire
Și ca moartea fără viață, greu !

Mi-e teamă să-mi amintesc de tine
Și de viersul de pe zorii buzii
Cu flori verzi și roșii și cu soare,
Cu nădejdi, cu chinuri și iluzii,
Cu înmormîntare și cu nuntă
Și, născînd, cu moartea față-n față,
Fremătînd cu dragostea vieții,
Fremătînd cu dragoste de viață.

SONET

E ca un vis din zilele trecute
Pe lumea tulburată ca de-un nor.
Că păsările Roc aș vrea să zbor
Și să vorbesc cu stelele zăcute.

Un vis bătrîn de mii de ani, cu dor
De un nepot sublim preumblă cute.

Zburăm către planete neştiute
Dar să nu uităm al lumii joc uşor.

Căci sînt şi unii plini de-o întrebare
Cum să se mişte larg şi să coboare
Orînduiala stelelor, pe glii
Şi a luminii, din tărie, limbă
În visul de chin ce veşnic se preschimbă
În meteori ce vin din văi şi munţi pustii.

WANG YAPING

(1905—1983)

Originar din provincia Hebei. Poet contemporan şi scriitor de operă quju. A fost unul din membrii importanţi ai „Societăţii chineze pentru poezie". Lucrările sale importante sînt poemele epice *Turnul Nord-Sud*, *Vînt de decembrie*, culegerile de versuri *Iarna oraşului*, *Cîntecul rîndunicii de mare*, *China, pămînt al mamei mele !*, *Poezii*.

ZĂPADĂ DE PRIMĂVARĂ

Zăpada cu candoarea şi lucirea
Acoperă tot ce doseşte firea.

Zăpada cu-ai ei fulgi suavi şi puri
Îmbibă munţi şi şesuri şi păduri.

Zăpada prinde printre mîini să cearnă
O horbotă pe albul somn de iarnă.

Zăpada limpede, zăpada clară,
Întîrziind, așteaptă primăvara.

NARCISA

Dintru învălmășirile de frunze
Se saltă o tulpină și o floare.

Sorbind doar cîteva frînturi de apă
Ea-și lasă umbra năzuind spre soare,

Că singură și-a hărăzit destinul,
Să-nfrunte iarna cea istovitoare.

Narcisă, luminos și cald pistil,
Eu laud viața ta stăruitoare !

ZANG KEJIA

(1905)

Originar din provincia Shandong. Renumit poet. În anul 1933, a publicat întîiul său volum de poezii. *Stigmatul* care a atras o mare atenție. Următoarele volume de versuri au fost *Mîini negre păcătoase*, *Autoportret*, *Canalul* iar în timpul Războiului de rezistență, *Înrolat în armată*, *Cîntecul țărînei* și altele. După victoria Războiului de rezistență, a scos volumele de poezii cu caracter politico-satiric *Nătărăul*, *Zero grade ale vieții*. După Eliberare, a publicat *Poezii*, *Salutul* și poemul lung *Li Dazhao*.

REFUGIAȚII

Soarele-i, iată, căzut în cuibul de păsări
Amurgul în rațe sălbatice se-ntoarce-n perechi
Drumul străin nu-și găsește nicicum înoptarea
Ce i-a adus pe oameni în tîrgul străvechi.

Umbrele apăsătoare-s pe marginea drumului
Snopii de-orez sînt cu patimă de seceriș.
Tăcuți și singuri se sprijină
Cu-o mare năpastă pieptiș.

Veșmintele-s pline de colbul plecărilor
Spunîndu-ne care de unde-ne vin
Vai, dar sînt și chipuri întunecate
Cari au plătit, vămuite, tain.

Melcii-n spirale de fum de pe vetre agită
Tandre priviri.
Și-n inimi pribege palpită
Amăgind amintiri.

Acum înserarea se plimbă pe piscuri de pomi
Și de pe coșurile fără fum fumegă-n-afund nemărginirea.
Întunecimea mîhnită înghite sărmanul meu sat
Și istovirea cuprinde tărîmul rotund.

Precum un înger din vis apăru lîngă semeni
O umbră-a cenușei cu-o armă prelungă în mîini,
Cu voce scăzută și lungi ecouri îmi spuse
„S-a dus fostul timp. Noi sîntem peste timpuri stăpîni.
Dar, Doamne, unde e omul și pacostea este."
După oftat, e amurgul cu mult mai întins.

Căci unii și alții își duc mai în jos coborîrea
Pe panta ce pare străină-nadins.

Plînsul copiilor tulbură visul acelor
Ce-s mari. Iar sunetul porții de fier
Taie urma celui din urmă pribeag
Cînd noaptea se cațără sus peste
zidul din tîrgul sever.

BĂTRÎNUL CAL

Îi încarci carul, gata să se dărîme.
El chiar de-ar scoate-o vorbă, ce folos !
Povara din spinare-i intră-n carne,
El adînc își lasă capu-n jos.

Din clipă-n clipă, vieţuind cuminte-i
Cad lacrimile-n inimă, furnici.
Ridică capul sus și pasul înainte,
În ochi îi joacă umbrele de bici.

PASĂREA PRIMĂVERII

Vezi pretutindeni urmele de pași ale vîntului de răsărit.
Cînd eu mi-aduc bătăile de inimă din vise
Și ochii rătăciți eu mi-i deschid
Vin zorile, parcă-mbiate, la fereastră-mi.
Atuncea melodia ta e adevărul
Încît răsuflu lung și ușurat.
Îmi pipăi bustul.

Din coşmarul de pe pat
Păşesc în alt coşmar, de pe pămînt.
Dar melodia
Este ca stelele pe bolta neagră.
Cu cît, vrăjit, eu o ascult
Cu-atîta sună mai strălucitoare.
De parcă mîinile a cete de zeiţe
Apasă împreună şi uşor
Pe clapele vieţii.
O, voi, mirabile înmlădieri de sunete
Ca din copacii verzi de lîngă nouri
Ca din albastrul cer sau de pe mare
Aţi fost alcătuit un iezer.

Da ! Trebuieşte să dai drumul vocii
În anotimpul tău.
Cîntecul tău
Trezeşte ca un clopot tainic
Universul
Pe care de pe patul hibernării l-a trezit.
Ucis e frigul.
Vezi pretutindeni urmele de paşi ale vîntului de răsărit.
Gura ta, pasăre,
Cîntă, în sus, spre munţii verzi,
Munţilor verzi să le sporească farmecul.
Gura ta, pasăre,
Cîntă în jos, spre ape, precum cîntă
zburdalnicii copii.
Gura ta, pasăre,
Cîntă frumos spre iarbă şi copaci. Şi iată
Cum ierburi şi copaci dau flori
De primăvară.
Gura ta pasăre
Cîntă, cuprinzător, către pămînt
Trupul pămîntului se înmlădie-n cîntece.
Insectele-adormite cînd te-aud

Dau la o parte plapuma de scoarță
Și se tîrăsc spre locuri însorite.
Oamenii cînd te-aud cîntînd
Se simt cuprinși de viață precum pruncii.
Iar eu, am inimă poetică ce s-a trezit devreme.
Nici mie nu-mi prieşte frigul.
Și eu am un mănunchi de cîntece
Ale vieții
Și aș dori și eu să cînt ca tine
Dar gîtul meu este cuprins de lanțuri,
Durerea roade gîtul meu mereu.

JOAGĂRUL

Două perechi de mîini voinice, în luna Iunie, tot taie;
Din rană lemnul scapă stropii de sînge alb și funigei
E lama joagărului lungă amnarul scăpărînd văpaie
Ce-n fața ochilor aruncă minunăție de scîntei.
Pe pălăriile de bambus apasă soarele de vară
Cînd două umbre mari, alături, își duc năluca de năcaz.
A vieții curgere amară, rostogolită cade iară
Cînd zorile de mii de rîuri au rupt străvechiul lor zăgaz.

MAREA

Eu, din albastrul străveziu văzduh
Văzui culoarea ta.
Eu, din decurgerea de vînt curat
Simții mireasma ta.

Îți ating dunga hainei jilăvite,
Trupului tău îi simt temperatura.
Se adîncește noaptea. Iată, stelele !
La urechi îmi ajunge ecoul respirației tale puternice.

ARUNCĂ

Aruncă, aruncă
De pe suflet și trup apăsarea.
Mare, lume verde, mare !
Trupuri iuți și ușoare
Se-aruncă la sînul tău ce se ridică și se lasă.

AM MUTAT SOBA

Am mutat soba. De la iarnă
noi ne-am luat un bun rămas.
Adoarme haina vătuită
pe un cuier, în loc retras.

Ferestrele sînt larg deschise
mireasma florilor din zări
și prospețimea primăverii
ne năvălesc în ochi și-n nări.

Știți ? Soba e un fier cu suflet
ea, lîngă mine cît a stat,
o socoteam, cu duioșie,
prieten vechi și-apropiat.

Cînd învățam în nopți geroase
pînă tîrziu de tot ea sta
și cu căldură ei plăcută
cu dragoste mă încălzea.

Cînd somnul îmi fuge departe
și mă-nvîrteam însingurat
ea îmi ținea tovărășie
cu focul blînd și murmurat.

Am mutat soba, însă
îmi pare-atît de rău de ea.
Și ca o sonerie tristă
sună ceva-n inima mea.

PRIMĂVARA MI-A SOSIT ÎN CURTE

Să nu priviți cu dispreț spre curtea mea cea mică
că-n ea începe primăvara mare
văzduhu-n care zboară, rîndunica
și zmeul care flutură-n spre soare.

Și o pereche veselă de fluturi
zburînd, își pierd în flori de păr cărarea.
Și-un liliac lîngă un măr sălbatic
în roșu-alb își pierde-nfumurarea.

Nu-mi lăuda la Lac de Vest solia
în Sud vedeam privighetori zburînd,
spre Yalu, fluvial, mi-e nostalgia
și primăvara mi-e în vis și-n gînd.

Nu rîde că sînt în amurgul vieţii,
că merg încet şi că mi-e pasul greu.
În curtea-mi scundă e un microcosmos
şi-un cer albastru decupat de-un zeu.

Changjiang cel mare, munţii Tai şi Hua-s
ai patriei temei de cer şi ape
de parcă-n faţa ochilor îi simt
îmbrăţişaţi, de inimă aproape.

SU JINSAN

(1906)

Originar din provincia Henan. A debutat în anul 1925 în revista „Torentul". Este autorul volumelor de poezii *Ţitera fără corzi*, *Sub pămînt*, *Dincolo de fereastră*, *Înrolarea* şi altele.

MĂTASE NOUĂ

Lumina joasă a soarelui de toamnă
e ca mătasea nouă, proaspăt trasă,
ea nu se rupe,
de mînă se lipeşte şi de suflet.

Azi nu mă mai întreb cum bate vîntul
nici cum se leagănă copacii.

Nu mă întreb de-aduci acasă fîn
să-ţi mîni tăcută cirezile spre-acasă
sau mergi pe bicicletă să-ţi aduci

acasă o nevastă nouă
că tot nu poți scăpa
dintru urzelile mătasei subțiate.

Îi simți cum își întinde moliciunea
de parcă degete nenumărate te ating
și mii de ochi se uită înspre tine
și din stînga și din dreapta.

VISUL MĂRII

Să dorm la malul mării.
Dar am și adormit, încît
devin o parte-a mării.

În seara asta marea e tihnită,
e liniștită : seamănă cu-un port
sau cu ochii-nchiși ai pruncului.

Și totuși murmurul i-l simți în preajmă
de dincolo de ceruri și de țărm
venind ca din extreme continente,
de la popoare de pe continente
cînd dispărînd
cînd apărînd,
pînă la urmă ajungîndu-ți la ureche.

Obscură dar cu pîntec plin de stele
e marea-n vis,
e vast dar umezindu-ți pielea
al mării vis.

Toate măririle și decăderile vestitelor orașe și cetăți
toate vestigiile și speranțele

acestei omeniri au fost legate
sedimentate strîns de visul mării.

Marea-a sedimentat și visul meu
și-a-nceţoşat viaţa mea trecută
și viitoare.

DISTANŢA

Pe aceeaşi mică stradă tu
te duci de o sută şi de-o mie de ori,
şi totuşi n-ai ajuns să-i baţi la uşă.

Pe aceeaşi scară de bloc aţi trecut
unul pe lîngă altul, de o mie de ori
şi totuşi nu te-ai dus să îi strîngi mîna.
Ţii un noian de fire între degete,
Dar nu tragi firul ca să dai de ac.

Din marile mulţimi cineva te cheamă,
dar tu nu știi pe cine l-a strigat.

LI YANG

(1908—1964)

Poet contemporan. A scris volumul de poezii intitulat *Harpa mea* şi poemul epic *Vînătorul de tigri şi familia sa.*

POEM

Pe munții aceia înalți
Cu piscuri în nouri și ceturi,
Pe stîncile-acelea abrupte
Și ne-nduplecate,
Acolo
În locuri ce nici nu au drumuri
Noi, bieți, cu întreaga suflare,
Răbdarea, curajul și oful
Ne-am dus și-am muncit și-am oftat.

Mișcîndu-ne umeri și brațe
Și pietre sfărîmînd sub ciocane
Cu gîndul spre viitorime
Deschidem un drum necuprins,
Un drum ce deschide cîmpia
Și-nvăluie cerul și munții
Și pleacă spre fără hotare
Și-ajunge oriunde
Și-oricînd.

Un drum. Dar în zilele grele
A fost cu mult sînge stropit
Cu sîngele marilor dascăli
Însemn spre suprem adevăr.

AI QING
(1910)

Originar din provincia Zhejiang. Este unul dintre cei mai influenți poeți contemporani. În anii '30, a studiat pictura în Franța. După întoarcerea în patrie a devenit membru al Uniunii

Scriitorilor Chinezi de Stînga şi a început să scrie poezie. În anii '40, s-a deplasat la Yan'an, localitate în nordul provinciei Shaanxi unde între anii 1937—1947 a fost sediul Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez. Este cunoscut ca locrul sacru al Revoluţiei chineze. Volumele sale de poezii mai importante sînt : *Dayanhe, doica mea, Nordul, El moare a doua oară, Vestirea zorilor.* După întemeierea Republicii Populare Chineze a publicat *Poezii, Strigăt de bucurie, Primăvara, Ţiparul negru, Steaua roşie nestemată* şi altele.

DIALOG CU CĂRBUNELE

Răspunde-mi : unde locuieşti ?

Eu locuiesc în munte de zeci de mii de ani,
Eu locuiesc în rocă de zeci de mii de ani.

Ci spune-mi : care-ţi este vîrsta ?

Ca vîrstă, eu sînt mai bătrîn ca munţii,
Ca vîrstă, eu sînt mai bătrîn ca roca.

De cîtă vreme dăinui în tăcere ?

De cînd dormeau, prin codri, dinozauri
Şi tera s-a smucit întîia oară.

Şi ai murit de prea mult chin ?

Murit ? O, nu ! Eu mai trăiesc şi astăzi —
Deci, daţi-mi foc să ard ! Deci, daţi-mi foc !

IUBESC ACEST PĂMÎNT

Să fi fost pasăre
ar fi fost trebuit să cînt
cu glasul răgușit
Acest pămînt snopit de ploi și vînt
Și acest fluviu care își revarsă
durerea-n durerile noastre.
Acest vînt fioros fără tihnă
Și tandrele zări care tind dinspre codri...

Și aș muri liniștit.
Pînă și penele mele, mi-ar putrezi în pămînt.
De ce ochii mei lăcrimează, plîngînd ?
Căci doar iubesc atît de mult
acest pămînt.

SOARELE

Dinspre antice morminte
dinspre vremuri adumbrite
dinspre dincolo de rîul morții
uimind pînă și munții-n somnul greu
un disc de foc pe dune,
se tot rotește și rostogolește.
Soarele.

Lumina lui tu nu poți s-o acoperi
căci el, el face viață și respiră, arborii
să joace, către el, cu creanga,
și ape, — nebunind, sub el să fugă.
Cînd vine eu aud venind și mișunînd

lăcustele alunecînd din iarnă.
Mulţimi de oameni cum vorbesc cu voce tare
şi cum, din zări spre zări, oraşul
mă cheamă cu oţel şi flux electric.

Atuncea pieptul meu
e larg deschis de mîna-văpăiată.
Mi-e sufletul tocit
şi-l uit pe malul rîului
căci doar astfel mai am încredere-n
renaşterea acestei omeniri.

ROABA

Pe unde curge Fluviul Galben
Pe albii nisipoase de rîuri secate
Roaba
Cu singura ei roată
Scoate sunete-ascuţite şi irită
tristeţea bolţilor cereşti.

Ea străbate frigul şi singurătatea
Din partea asta de munte
În partea cealaltă de munte
Şi face să sune
Durerile poporului din Nord.

În zile încremenite de gheţuri şi nea
Între cătune umile
Roaba
Cu singura ei roată
Înscrie-n pămîntul gălbui dîre-adînci
De la acest drum

La celălalt drum
Împletind, necontenit împletind
Durerile poporului din Nord.

CERȘETORII

În Nord
Cerșetori rătăcesc, lîngă maluri, cu Fluviul Galben
Cerșetori rătăcesc de o parte și alta a căii ferate.

În Nord
Cerșetori cu o voce de care e lumea sătulă
Își strigă durerea
Și spun că sosesc de prin zonele greu încercate,
De prin zonele-n care domnește războiul.

Îngrozitoare e foametea.
De foame, bătrînii își pierd bunătatea,
Cei tineri învață, flămînzi, să urască.

În Nord
Cerșetorii cu ochi îndărătnici,
Ce fix te privesc !
Se uită la tine cum duci mîncarea la gură
Și îți cureți dinții cu unghia.
În Nord
Cerșetorii întind niște mîini
Ce nu se retrag niciodată,
Mîini negre ca pana de corb
Cerșindu-ți, pomană, un ban de aramă.
Un ban de la orice drumeț
Chiar de la soldații ce n-au nici un ban de aramă.

STÎNCA

Val după val
Se-aruncă ne-ncetat, să se înghine,
Dar la piciorul stîncii, lîngă mal,
Fiece val este făcut fărîme.

Ca de custuri tăiată-i faţa ei
Ca tatuată i-i înfăţişarea
Dar stîncă e şi stă ca un temei
Zîmbind, privind cum se agită marea.

SCOICA PERLATĂ

În apa mării verde ca smaraldul
Absorbi frumos, din soare, mari esenţe,
Eşti, curcubeului, metamorfoză
Şi nor năinind la răsărit de soare.

Ai forma rouei de pe flori de gînduri
Şi firea fascinantelor cristale.
În inima ta, ca ideea, rodul
A plămădit stropi reci, stropi reci de perle.

PEŞTELE FOSILĂ

Mişcări atît de graţioase,
Viaţă-atît de arzătoare !
Pe valuri dantelaţi-n salturi
Pluteai sau te-afundai în mare.

Dar, din păcate, un cutremur
Sau un vulcan de foc şi pară
Îţi cotropiră libertatea
Şi-n scrum şi colb te îngropară.

Trecură anii : milioane !
Un geolog cu gravă faţă,
Mi te-a descoperit în rocă
Aşa cum arătai în viaţă.

Doar că tăcut din cale-afară
În trupu-ţi ce suflare n-are
Ai solzi, ai patru aripioare
Dar nu poţi face vreo mişcare.

Ţi-e nemişcarea absolută,
În lume nu mai faci popasuri
Căci nu vezi cer şi nu vezi ape
Şi n-auzi cîntec de talazuri.

Ci stînd şi contemplînd fosila,
Exemplul ei de mare preţ îi.
El spune cum că nemişcarea
E-nsemnul pierderii vieţii.

Viaţa-i luptă şi mişcare,
Mişcare, luptă ne-ncetată.
Pînă la moarte, energia
Se cere revărsată toată !

VESTIREA ZORILOR

Pentru ruga mea ce se-nfierbîntă
Ridică-te, poetule, şi cîntă

Şi spune-le şi spune-le şi scric
Că ceea ce aşteaptă va să vie.

La glezne stropi de rouă-mi pun mărgele
Cînd vin cu focul ultimelor stele.

Mai spune-le că vin din răsărit,
Vin de pe marea ce-a tălăzuit.

Lumină voi aduce lumii, firii,
Căldură voi aduce omenirii.

Cu gura-ţi de om drept ce va vibra,
Te rog să duci bunăvestirea mea.

Vesteşte lumea arsă de dorinţă,
Cetăţi şi sate-n plină suferinţă.

Aş vrea să-mi iasă în întîmpinare
În zori, cu crainici, ca la sărbătoare.

Cu geamuri larg deschise să mă-aştepte,
Cu porţi deschise, pe înalte trepte.

Iar cînd sosesc să sune din sirene,
Din trîmbiţe să sune, multă vreme.

Vreau, străzile să fie măturate
Şi, curăţate lesturile toate.

Să treacă muncitori semeţi pe stradă,
Şi limuzine-n sunet de paradă.

Din ceaţă, vechiul sat să se trezească
Cu braţ deschis şi el să mă primească.

Cînd, la găini, sătence mei aruncă,
Săteni să scoată vitele la muncă.

Tu spune-le cu vorbele-ţi profunde
Că eu sosesc de dincolo de munte.

Să-şi cureţe, deci, ariile toate
Şi curţile, — să le găsesc curate.

Flori de hîrtie-n geamuri să li se vază,
Şi-n uşă suluri line de mătasă.

Trezeşte harnice femei la muncă
Cum şi bărbaţii ce mai dorm pe-o dungă.

Trezeşte tînărul amorezat
Şi fata care mai visează-n pat.

Trezeşte mama de sleirea grea
Şi pruncu-n leagănul de lîngă ea.

Trezeşte orice om în zori ursuze,
Bolnavii şi femeile lehuze.

Bătrînii amărîţi, neputincioşi,
Pe cei ce gem în aşternut, fricoşi.

Pe cei răniţi, pentru dreptate, lupte,
Pe cei pribegi, cu feţe aspre, supte.

Trezeşte iubitorii de viaţă,
Trezeşte pictorii cu-aleasă faţă.

Pe cîntăreţi ! Cu cîntece să vină
În calea mea, de ierbi şi rouă plină.

Să vină dansatoarele dansînd,
Purtînd cețosul zorilor veșmînt,

Te rog, poet fidel al vremii-nfloritoare
Du lumii vestea, ca pe-o alinare.

Pe toți, la rîndul tău, să-i rogi să fie
În așteptare și-n nădejde vie.

Cocoșul cîntecul cînd l-o sfîrși,
Eu voi veni !

Ei să privească dunga zării lină
Căci, așteptîndu-le, le-aduc lumină.

Dar, noaptea trece. Du-te ! Spune ! Scrie
Că ceea ce așteaptă va să vie !

ANII PIERDUȚI

Nu sînt ca un bagaj pierdut
apoi găsit la biroul obiectelor pierdute.
Anii pierduți
sînt bani pierduți, — nici nu știm unde.
Unii s-au dus încetu cu încetu
ații-au căzut în mari uitări,
de zece, douăzeci de ani.

Alții au dispărut în marile orașe scăpărînde
sau în deșerturi dezolate de departe
sau cine știe-n care gări ritmate
sau sub lumina rece a lămpii cu ulei.

Ei nu sînt ca o foaie de hîrtie care
căzută jos poţi s-o ridici din nou.
Ei seamănă mult mai degrabă cu apă
căzută pe-un pămînt secătuit
şi care n-o să lase nici o umbră.
Căci timpul ca o apă curgătoare-i
pe care n-ai să poţi s-o pescuieşti,
prinzînd-o, cu năvodul.
Lichid ce nu-l poţi face-n veci solid,
nici în fosilă — ah, poate am face-o de-ar fi posibil,
ca să-l descoperim întocmai cam după zece mii de ani.
E timpul ca un gaz
sau ca un fum ce-l dă locomotiva
iar anii tăi pierduţi sînt ca bătrînul prieten
răpit de lîngă tine
după atîtea sincere dovezi.

Căci într-o bună zi vei auzi o noutate despre el,
dar el nu va mai fi pe lumea asta.

ACOLO

Rîu tenebros, cer tenebros
între tenebre
ici-colo urmăresc
un miliard de astre.

Tăcere-i totul.
Numai acolo, mai către lumini,
scrîşniri de fier
învălmăşind oraşul.

Printre lumini
văd focuri roşii, focuri verzi
apocaliptice avertismente.
Riu tenebros, cer tenebros
Riu tenebros,cer tenebros
între tenebre
ici-colo urmăresc
un miliard de astre.
Priviţi :
acolo
se zbate specia umană.

FEREASTRA

Eu, în aceste minunate zile,
visez cu ochii ficşi spre o fereastră
şi de asemenea spre dînsa...
În cadra visurilor mele
o văd parcă ţesută în fereastră
cu mîinile pe graţiosul ei manton,
şi ochii împăienjeniţi
de lumea amintirilor trecute.

În ochii tandri
se oglindeşte nesfîrşitul cer.
Culoarea cerului e-albastră
precum a visurilor ei.
iar pe albastrul cer tresar
fulgi albi de nouri.
Urmîndu-i cu privirea ca îmi vede,
deodată, umbra.

Da, poate să mă vadă
întru aceste minunate zile
căci știu că și eu viețuiesc
în cadra visurilor sale.

PEISAJE MINIATURALE

Aici toate lucrurile par relicve antice
aici toate plantele au devenit minerale
trunchiul de pom e aramă coclită, crengile-s sîrme de fier
pînă și frunzele par de aramă coclită
în curți cu văzduhul vetust
iarna nu moare de frig nici vara nu moare de-arșiță
iar pavilionul de lemn purpuriu de santal
le scoate mai mult la iveală.

De fapt ele sînt niște alcătuiri întristate
care demult și-au pierdut culoarea primară
prin felurite ghivece
au suferit apăsat nedreptățile și-opresiunea
în fietece perioadă de creștere
încolăcite de sîrmă de fier, chinuite de șișuri și foarfece
după capriciul omului căci ele nu pot
crește așa cum vor ele
o parte e-n salt însă alta, zbircită, decade
criteriul lor este dezechilibrul
model le e, vai, mutilarea
seamănă cu niște moși diformi
ce se mîndresc cu infirmitățile
unii cu burta teșită
alții-și arată în văz rădăcinile cu excrescențe
lăsînd cîteva rămurele rebele
cu frunzele mici ca sămînța de verde susan

și care-mpreună se-aseamănă mult cu o ceată
de-ostași ce sătui de război își proptesc
viețile lor schilodite.

Dar toate florile și toți arborii
simt ne-ncetat nevoia de cer și pămînt
de pămîntul de unde rădăcini își trag sevele
de cer unde crengile cer rourare și ploaie și soare
să crească nestînjeniți
și să se dezvolte firesc
sub cer este inima lor mai ușoară
primind mîngîierile calde-ale firii
să-și lase pe rînd fiecare parfumul.

Dar astăzi sînt toate aiurea pe dos
copilul bătrîn ni-i bătrînul copil
pentru-a hrăni interesul mulțimii
și-a face reclamă horticultorului
mlădițele drepte-s anume schimbate
arbustului fără de grai
i se aplică dresura cuțitului
poate și-aceasta e-o artă sau poate
e doar o iluzie și e
a libertății batjocură.

BIAN ZHILIN

(1910)

Originar din provincia Jiangsu. Poet modernist și traducător. De timpuriu a devenit poet al grupării „Luna nouă". A publicat volumele de poezii *Ochi de pește*, *Zece ani de poezie*, *Scrisori de simpatie* și altele. A tradus din poezia străină.

DRUM LUNG

De drumeţeşti pe al cămilei val
Apare-n drum pustiul, adormitul
Iar clopoţei cu sunet de cristal
Străbat însingurarea şi-asfinţitul.

Ne-am ridicat cortul de cu vreme
Ca să dormim adînc şi îndeajuns.
O dulce, acră şi greoaie lene,
În trupuri, pe de-a-ntregul, ne-a pătruns.

Chiar de nu vom vedea al oazei chip
Noi sîntem beţi de ea, visîndu-i rodul.
Un uragan cu pietre şi nisip
Ne-a îngropat, şi gata ! Asta-i totul !

EPAVA

Mareea urcă. Valuri — rostogol
I-aduc, pe negrăite, o epavă.
Epava se agaţă de-un atol
Şi lasă soarele, fără zăbavă,
Să i se joace-n plete, asfinţind
Dar după lungi clipite
Epava-şi plimbă iar în zări de-argint
Strălucitoare pînzele-nălbite.
Care se pierd apoi în seara gravă.
Mareea se retrage. Şi se sparg
De ţărmuri, valuri.
Limpedea epavă
Se-arată iar pe-atol, fără zăbavă,
Lăsînd s-o poarte apele-n spre larg

PU FENG

(1911—1943)

Originar din provincia Guangdong. Poet cunoscut, unul din întemeietorii „Societății chineze pentru poezie". A publicat volumele de poezie *Noapte fără de hotar, Viața, Cîntecul oțelului, Sub ale noastre steaguri, Laudă celui ce aduce focul, Cîntec de leagăn, Sărmană insectă, Trilogia Războiului de rezistență, Poezii.*

FLUTURELE DE NOAPTE

Flacăra arde-n vîlvătăi
Fluturi de noapte se-aruncă în roi
Unul după altul
Și nici unul nu dă înapoi.

O, tu, minuscule fluture de noapte
Nu știi cumva cum că flacăra arde ?
Sau, n-ai văzut, poate,
Cum au căzut alți prieteni în moarte ?

Eu, pentru țel, am să lupt pîn-la capăt
Și niciodată, nicicînd n-o să gem
Vreau ca un amurg somptuos să scapăt
Și de aripa morții
Să nu mă tem.

Fluture de noapte, fluture de noapte
Oare de ce
Voi vă aruncați totdeauna
În miezul de flacără.

Acolo în vîlvătaie unde ard
Nenumăraţii fluturi de noapte
Ca într-o atragere magnetică
Din care nu poţi să te retragi.

HE QIFANG

(1912—1977)

Originar din provincia Sichuan. Renumit poet şi critic literar. A fost directorul Institutului de Studii Literare de pe lîngă Academie de Ştiinţe Sociale din China. Operele mai importante sînt volumele de poezii *Preziceri*, *Cîntecul nopţii şi cîntecul zilei* şi altele.

CE LARGĂ NI-E VIAŢA

Ce largă ni-e viaţa
Viaţa e ca largul mării,
Meleagurile-s pline de comori.

Cîntă-ntr-un cor sau joacă-ntr-un teatru,
Fă căi ferate, fii aviator,
Elaborează, scrie poezii,
Aburcă munţii, construieşte drumuri,
Du-te la Tropice şi Polul Nord.

Ia-ţi cortul şi-noptează sub stele
În zilele şi nopţile comune,
Deschide-ţi ochii largi spre multe lucruri

Și aprinde focul omului vecin,
Cu inima ca să descoperi inimi.

Ce largă ni-e viața !
Și ce înmiresmată ni-e viața.
Meleagurile-s pline de comori.

ZORILE

Ceață-n vale. Rouă-n iarbă.
Zori ca floarea se deschid.
Sunetul ce-l fac pietrarii
Sufletul mi l-au sleit.

Construim cu toții case
Pe pământ, ca niște stele,
Case bune și frumoase
Și ne vom muta în ele.

Tăiați pomii, spargeți piatra,
Inimile ni-s legate,
Frați sîntem întru clădirea
Poeziei etajate.

Pentru cei ce-abia se scoală
Și învață să muncească.
Pentru cei ce merg la școală
Pentru ceata oștenească
Scriu acest poem pe coală.

FANG BING

(1914)

Originar din provincia Anhui. Poet contemporan. În timpul Războiului de rezistență a participat la mișcarea jietoushi. A publicat volumele de poezii *Lupta și satul*, *Zbor*.

DEZGHEȚUL

Sub straturi de gheață
ce adînc a iernat rîul,
acum, trosnind se deșteaptă.

Cu toate puterile lui
el gheața murdară și-o spulberă
și-o duce departe spre mare.

MICA GRĂDINĂ

Cuprinsă-n gheață și zăpezi grădina mică
de-odată se umpluse
de zvonuri de albine.
O, soare cald !
Tu care-aduci miresmele de flori !

S-A ADÎNCIT TOAMNA

Seară de seară îmi cîntă la geamuri un greiere care, pînă la urmă, mi-a intrat în odaie.

S-a adîncit toamna.
Noaptea e străvezie
luna îmi bîntuie visele
și face arțarul din deal
incandescent ca o faclă.

LU LI

(1914)

Originar din provincia Fujian. A început să scrie poezii din anul 1932. Este unul din poeții grupării „Iulie". Este autorul volumelor de poezii *Cînd m-am trezit, Călirea, Cîntecul stelei* și altele.

SCOICA

Vrei să păstrezi această scoică
Ce-am pescuit-o-n oceanul vieții ?
În ea e toată dantelarea valurilor
Și tăietura aspră, cizelarea săvîrșite
de marea vijelie-a epocii.
În ea sînt urmele de sînge și de lacrimi.
Dar lacrimile-au curs în chip de perle
La fundul mării.

Numai în scoică sună
Ecoul unei inimi încins de-ndurerate.
Vrei să păstrezi această scoică
Alături de fereastra ta ?
Căci vei găsi în ea
Un cosmos mic sculptat ca în ivoriu
În care o lactee strălucitoare o
o să învingă bezna.
Şi vei găsi în ea o venă
avînd culorile de curcubeu
Şi care te va face să distingi mai bine orizontul
năzuinţei.
Şi vei vedea o dîră de sînge ca un nour în asfinţit
Să îţi încingă frumosul suflet către ideal.

Vrei să păstrezi această scoică
Şi să o porţi cu tine ?
Ca să asculţi cum sună, sună marea
Cum sună mii de trîmbiţe de aur.
Şi ai să vezi magnificenţa soarelui
Ca zeci de mii de trandafiri încinşi,
Apoi plăcerea dulce a vieţii
Şi luna-n miezul de taluz perfid.

Vrei să păstrezi această scoică
Ce-am pescuit-o-n oceanul vieţii ?
Nu o dispreţui că nu-i cu perlă.
N-o arunca de-i plină cu nisip.
Căci în nisip trăia şi-n ape-amare
Deşi putea să-ascundă perle pure.
Iar dacă e atît de-nsetoşată de lumină
E că soseşte din abis întunecat.

FRUCTUL

Am mers prin toamna-adîncă și sălbatică,
Mi-am lepădat veștmintele și grijile
Cu trupul gol stau în bătaia soarelui
Și semăn cu un mic copac voios.
Mi-s ramuri brațele și frunzele palmele
În părul alb mi-s florile copacului
Iar inima mea este fructul roșu.

ȚĂRÎNĂ

Ar vrea să se creadă mereu nestemată
dar uneori îi e groază de durerea-ngropată.

Crede-te și tu, deci, țărînă
și lasă oamenii să facă din tine, cărare.

RUAN ZHANGJING

(1914)

Originar din provincia Guangdong. A început să scrie poezii și piese de teatru în anul 1938. A scris poemele lungi ***Capcana, Apa rîului Zhang,*** volumele de poezii ***Curcubee, Cîntare plictisită în întîmpinarea primăverii,*** poemul basm *Scoica de aur* și opera ***Rîul Chiye.***

MICUL POD

Monezi de ulm plutesc încet pe unde
Lăstunii își fac cuiburi mici, rotunde
Se lasă umbra serii-n crîng de sălcii
Catîri, pe micul pod trag care scunde.

YAN CHEN
(1914)

Originar din provincia Jiangsu. A publicat volumele de poezii *Cînt pentru rîul Yan, Primăvara vieții, Flamura luptei, Stele, Cel mai frumos trandafir, Puzderie de stele, Primăvara a umplut zarea, Poezii* și altele.

AM VENIT

Deși-s la mii de *li* de vatra mea
De maică-mea mi-e plină inima.

De cîțiva zeci de ani am pribegit !
Mi-e dor de-un pat, de bambus, liniștit.

Fiece loc străin e-atît de rece
Cînd numai țara ta prin gînd îți trece.

Cît e oceanul cu a lui apă-amară,
Nu-mi poate stinge dragostea de țară.

IZVORUL

În pustie drumul nu-i drum
dar feluritele fiare
din zare în zare se-adună duium.

În oaza cu pajiște dată
ce face cîmpiei salut din pleoapă
e un izvor cu ochiul rece de apă
către care mergînd
nu ne vom pierde niciclnd, niciodată.

Izvorul ne aduce gurii răcoare
aduce răcoare celui setos,
aduce viață-n năucul cel care
își pierdea puterea din mersul pe jos.
Izvorul vieții cu apele-i clare.

Aici se-ntîlnesc, rătăcite, răsleţe,
vieţuitoarele dîndu-și bineţe
precum fraţii care s-au despărţit
dar care în pîntecul mumei s-au reîntîlnit.

Și au băut pe săturate
și au plecat care-ncotro ca un nor.
Miei de atunci sînt mai graşi, dragul meu frate,
cămilele au mers mai ușor
și au tropote mai alergate.

Toţi cei ce-au trecut — cinste vouă ! —
Pe aici sînt proaspeţi ca iarba sub rouă
Şi nu vor putea trece-n alte feluri și chipuri
peste posomorîte nisipuri.

YUAN QIANLI

(1915—1968)

Originar din provincia Hebei. A început să scrie versuri din anul 1930. A publicat culegerile de lirică *Trei cîntări*, *Poezii* şi altele.

VIAŢA

Între viaţă şi om prietenie
E doar de cîţiva zeci de ani
Ce nu poţi să-i arunci uşor.

Se poate şi-o viaţă-n trai anost
Se poate şi-o viaţă servilă.

Dar a trăi deschis şi luminos,
Strălucind, prin veacuri
E de asemenea o viaţă !

TIAN JIAN

(1916—1985)

Originar din provincia Anhui. Lucrările sale mai importante sînt : *Poezii*, *Pentru luptător*, *Culegerea mea*, *Nu s-a luminat*, *Pastorale chineze*, *Poezii din Războiul de rezistenţă*, *Laudă Tiananmen* şi poemele lungi *Povestea satului chinez*, *Şi ea vrea să ucidă*, *Trei poezii* şi altele.

DE NU VOM MERGE SĂ LUPTĂM

De nu vom merge să luptăm
Dușmanii, cu baionetele lor,
Ne vor ucide pe toți
Și cu degetul arătînd oasele noastre
Vor zice :
„Priviți-i !
Aceștia sunt sclavi !"

ASCUNZĂTOAREA

Voi copoi și haini
Cutezați să mă întrebați
Unde-mi sînt armele
Și unde gloanțele
Și în ce loc le-am îngropat.
Dar, mă rog frumos să poftiți
Și să cercetați
Că armele și gloanțele toate
Sînt îngropate în inima mea.

CÎNTECUL TUNETULUI

Tunetul răsună-n drum.
Bate ploaia drumul, drumul,
În potopul ploii pruncul
Întristat își strigă mama.

Întristat își strigă mama.
Mama i-a fost urgisită.
Schijele de bombe brute
Pieptul i l-au sfîrtecat.

Pruncul trist își strigă mama
Și desmiardă rana mamei,
Ploaia bate, bate drumul,
Tunetul răsună-n drum.

Ca un sunet de la frate
Tunetul tunînd mă cheamă,
Inima frumos mi-o tună,
Toată inima mi-e tunet.

Ochii-mi sînt noian de lacrimi,
Pruncul mi-l cuprind în brațe,
Cu o mînă strîng copilul,
Cu o alta îmi strîng arma.

Inima mi-e toată tunet,
Inima mi-e vălvătaie.
În potop și vijelie,
Fug spre linia întîi !

CHEN JINGRONG

(1917)

Originară din provincia Sichuan. În anul 1948, împreună cu alți prieteni poeți a scos la Shangai revista „Noua poezie chineză". A scris volumele de poezii *Plinătate, Concert, Nouă frunze, Doar timpul e trecător* și a tradus din operele lui Baudelaire și Rilke.

Este membră a Uniunii Scriitorilor din China.

DE VEI VENI

De vei veni
Într-o noapte blajină, ușoară
Ușor vei păși
Și vei bate la fereastra solitară.

De vei veni
Fără a spune ceva
Cu umărul tremurînd
De zidul alb te vei rezema.

Eu din fotoliu gînditoare
Mă voi ridica tăcută
Între paginile cărții căutînd
O floare ofilită și am s-o pun
La pieptul tău drag și bun.

Te voi privi fără glas
Cu o adîncă privire
Iar cînd vei pleca
Voi plînge
Nu de durere
Ci de fericire.

SCRIS PE APĂ

O dată ai scris pe ape
O dată ai scris pe nisip.

O, dată pe ceruri, ca nourii
Speranței i-a dat mîndru' chip.

Chiar dacă îţi pierzi toate, totul
Mai este pe boltă un ţel,

Căci omul nu-i iarba, nici pomul
Cît bate o inimă-n el.

ZOU DIFAN

(1917)

Originar din provincia Hubei. Renumit poet, scriitor, critic literar şi traducător contemporan. A scris poemele lungi *Oameni fără aripi, La Tiananmen, Fabrica de lemn,* volumele de poezii *Jucătorul de voinţă, Zăpada şi cătunul, Văzduhul şi pădurea, Memoriu la un coşmar, Am trecut, Semnalul atacului general, Către nord, Patria poeme lirice, Spice cît o piramidă de aur, Vînt şi fulgere* şi altele. Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

DACĂ N-AR FI FLORI

Dacă pe pămînt
Nu ar fi flori
N-ar fi rodul dulce cum e mierea,
Nu ar fi nici fructul acrişor.
Oare mierea de-unde-şi ia puterea
Căci copiii nu ştiu traiul mierii.

Dacă pe pămînt
Nu ar fi flori
Cînd băieţi şi fete-şi spun iubirea
Şi-şi dau opere din clasici scriitori

Şi cutii de biscuiţi, precum li-e firea
După cum şi astăzi mai există.
Fără de regina nopţii dragostea
E foarte tristă.

Dacă pe pămînt
Nu ar fi flori
Prietenia de pe lume ar da greş.
Cînd îmi dai flori — albe de cireş
Şi-mi dai flori de trandafiri
Şi-mi dai flori de liliac subţiri...

Însă eu acasă n-am bujori
Şi nici flori de pruni pe lîngă zid,
Fără prietenia dulcei flori
E-atît de trist pe lume de trăit.

Chema-voi vînturi proaspete şi ploi
Ca floarea să le simtă alintarea
Să simtă ploilor răcoarea
Furtuni frumoase voi chema anume
Să înflorească toate florile din lume
Şi rîndunicile de mare ce-n vînt ţipă
Un uragan chema-voi deci în orice clipă
Mai îndîrjit, în orice clipă.

DESPĂRŢIRE

Privind pe ceruri Rîul de Argint
Mi-ai arătat o stea strălucitoare
Zicînd : Această stea e ochiul meu încins.
Iar steaua aceea azi a dispărut,
Pe cer nu-i nici o funie de argint.

Tu eşti în pieptul meu şi simt săgeţi
Cum inima adînc mi-o străpung.
Făcînd un semn cu mîna plec şi eu
Tu du-te şi ascultă roibul meu
Cum sună prin furtuna de nisip.

BUN VENIT

Fii deci bun venit
Tu ce vii din deşert
Tu ce vii din păduri
Tu ce vii de pe-un pisc şi alt pisc
De unde păsări obosite nourii
I-a-ngropat.

Tu ce vii de din vînt, de din ploi
Şi zăpezi sau din foamete vii
Sau rafale de glonţ revărsînd
Sînge din răni şi sudori de pe piept.

Fii deci bine venit
Iată mîna-ţi întind
Să încerci cît de tare-i
La încheieturi.

FĂRĂ TITLU

Noi vom cădea-n această avalanşă de nea ?
Da, vom cădea.
Dar sîngele nostru fierbinte se va topi
Odată cu-omătul ?

Nu, el va intra-n rădăcinile-acestor copaci
Va fi seva să-şi fiarbă
În firul gingaş de iarbă
Va ajunge în rîuri în luna Florar.

Cîmpia după această zăpadă
Se va-nfăţişa foarte netedă
Cerul va fi foarte albastru,
Apa curată şi limpede.
Păsări frumos vor zbura
Peştii vor înnota
Cînd vîntul va mîngîia mormintele noastre.

FECIOARA

Călcînd peste straturi de ghiaţă
Primăvara-i
Fecioara desculţă
Ea vine călcînd prin nămoluri
Şi totuşi zîmbeşte
În ochii-i apa primăverii,
Deasupra frunţii ei strălucirea soarelui
Cioburi de gheaţă o taie în tălpi
Iar vîntul mai are o pală de rece.

Dar ea totuşi zîmbeşte
Ea ştie că roze la tîmple-i vom pune
Cu mult mai frumoase decît bruma şi ceaţa.

CÎNTECELE PĂSĂRILOR

La sud
Voi mă chemați în zori de primăvară
Ca astfel să-mi redați copilăria
E oare mama cea care mă cheamă ?
A turturelelor tandrețe
A cucului bună elocință ?

Dulceața vocii unui graur
Îmi amintește de fluierul de-argint
Al profesorului meu de gimnastică.
Iar pliscul gheonoaielor codate este
Energic ca rîndeaua tîmplarilor din sat.

Soseşte mama pe o mică plută
Pe firul brizelor de primăvară.
Cu grații cîntă morile de vînt
Iar apa micului pîrîu învîrte
Alene roata morilor de apă.

Atîți de mulți poeți vor uneori
Să se-ntoarcă la izvorul vieții lor
În satul lor natal, pe vatra Muzei.
Eu doar o clipă-aș vrea să viețuiesc
Pe unde cîntece de păsări se prelungesc în vise minunate.
Căci pentru păsări arborii orașului
Nu sînt prea primitori
Iar să le-nchizi în colivie
Cum să mai poată ele să trezească în tine sentimente-adînci ?

GÎNDEȘTE-TE !

Eu, insul nins străbat zăpada
Și las o dîră roșu-cenușie
Deși vîntoasa a zburlit zăpada.

Ea leagă soarele la ochi
Adună cîrduri mari de ciori
Ce zboară, sumbre, pe sub nori.

Și, totuși, deseori aici mă chem
Gîndește-te !
Ce fel de zile sînt aceste zile.
Dacă le tărăgănăm cu primăvara
Spre toamnă ?
Și care flori rămîn ?

Sau, pentru ce de-a pururi
Ni-s genele ca gratii la o temniță
Care ne țin captivi
Cu zîmbetu-n cătușe
Și pîlpîiri în preajmă ?

VIS

Eu am visat o frunte de om însingurat
Eu am visat un șuier de glonte ucigaș
Și strigătul neterminat al muribundului
Eu am visat cum sare sabia din teaca seacă
Și idealurile neîmplinite
Și soldați cu pieptul indignat, îndurerat
Ca păsările care-ar fi zburat dar le-au tăiat aripile.

În noaptea ce s-a-ntunecat
Dacă aprinzi o lumînare e-o crimă ?
Lăstunul are zarea albastră de Martie
Albina are dumbrava gata înflorită.

RUGĂMINTEA ALBIEI CĂTRE RÎUL EI

Apa rîului curge pe albia sa.
Albia spune : de nisip eu sînt
și te voi îmbrățișa
cînd nu sînt valuri, cînd nu e vînt.

Îmi place să văd cum peștii-și vorbesc
cum vînturi și valuri petrec zi de zi
cum trec pînze albe, păsări albe pe clarul ceresc.
Apă a rîului, te rog, nu mă părăsi.

Căci dacă o să mă părăsești
eu mă voi usca
voi flămînzi, mă voi însetoșa
iar tu te vei schimba în aburi și în povești.

Te vei înăbuși în vînt
vei deveni o pată mută de apă moartă
miasmă dispărută și ea cît de curînd
fără să-i văd nici urmă de soartă.

Apă a rîului, te rog, nu mă părăsi
eu am să te îndrept către mare
să săruți gura soarelui din miază-zi

și să vezi a mării sărbătoare
cu turme de balene care
aruncă trîmbe de ape strălucitoare.

CÎNTÎND MAREA

Sosi și noaptea
dar tu, mare, cu piept săltat
de ce tu oare nu îți afli tihna
ci te rostogolești mereu în valuri ?

Te-ai mîniat cu mult ?
Îți este surd tumultul ?
Pe palme porți
o inimă de purpură încinsă
ca toată lumea să zărească
cereasca roată roșie a soarelui.

Ai ostenit ?
Ți-e plaja brațul pus sub ceafă
ți-apleci pe braț frumosul cap și cugeți
iar fruntea ta e riduri, cute, riduri.

VULTURUL

Dacă ar fi
tu ar trebui
ca în tării de zare
să chemi fulgerele sclipitoare
și, iată, pe o stîncă retezată

să privești în jos o frămîntată
lume a-nvăluirilor
și să te salți ca o săgeată
și să cobori ca un glonte.

Însă tu, smerit
ai nimerit, în grădina zoologică
să-ți fie o colivie de zece metri înălțime
iar, deasupra ei, previne
un paratrăznet împotriva fulgerelor care
îți tulbură odihna
și micul ingredient
pe micul munte cioplit în ciment.

Dar iată de deodată
te mîinii și faci saltul de zbor.
Cu ghearele-nfipte în plasa oțelată
și te întrebi :
„Aceste aripi la ce mai sînt bune pe lume ?
Și cu ciocul tău coroiat, în impuls,
penele, una cîte una ți le-ai smuls.

CAI QIJIAO

(1918)

Originar din provincia Fujian. În anul 1938, a sosit la Yan'an și a început să scrie versuri. Este autorul volumelor de poezii *Ecoul*, *Continuare la Ecoul*, *Glasul talazului*, *Dublu curcubeu* și altele.

ORHIDEELE DIN PERETELE PRĂPASTIEI

De departe par scame de nori de smarald
ce s-au lipit de-a peretelui plasmă.
Deşi n-au o culoare tare şi ameţitoare
ele lasă să plutească o dulce mireasmă.

De departe sînt simple tulpini de-un verde crud
ce-şi clatină traiul pe-ale genunelor pante.
Într-un joc văduvit de lumină
ele par debordante.

Căci ele nu cer nimănui să vorbească de ele
ci-n verde hăţiş stau ascunse, de veghe,
n-au nevoie decît de un punm de ţărînă
ca să-nflorească tot anul
cu un farmec fără pereche.

DOR

Dorul meu de tine este ca mireasma primăverii
Are-n faţă ape limpezi şi cu unduiri caline
Iar în spate se deschide o cîmpie înverzită
Nouri trec cu umbra mută
Zîmbetul ţi-e precum zborul păsărilor liniştite
Dorul meu de tine este pururi fără de hodină
E ca luna ce se-nalţă
Peste rîuri, peste ramuri
De cînd mi-ai ieşit din suflet,
Peste valuri de-amintiri
Chipui-ţi palid de lumină luminează împrejurul.

Dorul meu de tine, iată-l își arată iarăși chipul
Sus pe-un munte cu pagodă
Burnițe subțiri și mute
Stau cu mine să aștepte veșnice și fără glas
Tainic, fără să se vadă că iubește.

GUO XIAOCHUAN

(1919—1976)

Originar din provincia Hebei. Reputat poet contemporan. Între anii 1941—1945, a urmat la Yan'an cursurile secției de studiu a teoriei artei din cadrul Institutului de Marxism Leninism în care perioadă a scris poemele *Cîntecul lui Mao Zedong, Sandalele de paie* și *Bătrînul salahor*. După 1949, în afară de poezii, a mai scris eseuri, reportaj literar. Printre volumele de versuri mai importante sînt trilogia *Generalul*, precum și *Pentru tinerii cetățeni*.

TOAMNA CHINEI

Cer de-azur și ape de smarald
sorele-i întrebuințată noapte
munții-s luminoși, în rod copacii
aurite-s bunele bucate.

Toamnă a Chinei mele preaslăvită
peste tot e numai bucurie,
vlaga ți s-arată nesfîrșită
și elanul îți e temelie.

Din ani lungi de lacrimi amare
pentru orice om și orice loc
în decurs de sînge și sudoare
te-am adus spre nalta auroră.

Veteranii țării cu păr cărunt
peste drepte lupte
o lumină purpurie sînt
peste sate și orașe-n rază.

Vocea ce vine de la Beijing
toamna Chinei veșnic roditoare
soare al victoriei și soare-al
zărilor în care mă încing.

Toamnă a Chinei
multe dealuri
trec de-a valma peste aceste vremi.
Cum să nu îți dea, în sînge, valuri
roadele pe care ți le chemi
ce recoltă mare
este-n semănatul ei temerar
ca o victorie strălucitoare
în sufletul ei revoluționar !

LŬ JIAN

(1919)

Originar din provincia Shandong. A scris volumele *Intrarea în poziție, Iarba mică, Monumentul eroului, Izvorul, Cîntec de bucurie și cîntec de pahar, Nordul și sudul.*

SPUNE-MI CÎND VII ?

Spune-mi, cînd vii ?
Să vii cînd dau spicele-n grîu
Şi pe ogoare curg holdele
Precum oştiri fără frîu.

Spune-mi, cînd vii ?
Să vii cînd e sorgu-n soroc.
Vino mai repede, fă-ne
pămîntul de-un roşu de foc.

Spune-mi cînd vii ?
Să vii cînd cad albii nămeţi,
Vino ! Răstoarnă iarna grea
Tiranul acesta semeţ.

Spune-mi, cînd vii ?
Cînd primăvara de smalţ e !
Vino cînd iarba e crudă
Şi steagul poporului se-nalţă.

TREI COPACI

Trei copaci în lunca cu lumină
Îşi duc traiul ca în cerc rotund.
Rădăcini şi trunchiuri li se-mbină
Ramuri şi frunze se-ntrepătrund.

Strîns uniţi se apără-n furtună
Ploi împart şi-arşita soarelui.

Pare că-şi au soarta împreună
Fiecare-şi are frumuseţea lui.

LA CAPĂTUL PĂMÎNTULUI

Oamenii spun
Că aici e capătul pămîntului.

Dar eu spun că de aici
Abia începe călătoria.

DUBLĂ STEA

O stea la fiece-asfinţit
Conduce soarele, primeşte stelele
O stea, cînd noaptea s-a sfîrşit
Conduce stelelor, spre zori, mărgelele

Au amîndouă-acelaşi vis şi dor
La fel au amîndouă simţămîntul
Dar nu s-au întîlnit pe drumul lor
De cînd e cerul şi de cînd pămîntul.

Una spre răsărit, alta spre apus
Luceafărul de zori şi cel de seară
Sau poate că ele-amîndouă nu-s
Decît aceeaşi stea ce se strecoară
Într-un alt chip, în sufletu-mi supus.

HE BO

(1920)

Originar din provincia Sichuan. A început să publice versuri din anul 1938. I s-au tipărit volumele de poezii *Făuritorul*, *Cîntecul Cheilor Sanmen* și altele. Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

VÎNT DE MARE

Stau pe plaja mării și tu-mi stai alături
Glăsuind ai o foarte îngîmfată faimă.

Trec pe cărăruia lină și umbroasă,
Tu sosești din spate și mă tragi de haină.

Obosit de muncă, mă trîntesc în pat.
Tu deschizi fereastra, ușa-n mers zăltat.

Și te-asemeni foarte fata mea strengară
C-un prietèn gureș de odinioară.

ZORI

Pe mare, zorii.
Sosesc devreme și înmlădios.

În zori aduce vîntul răcorire
Cînd munții se trezesc majestuos.

Tîșnește soarele din mare
E drumul nou de aur și frumos.

Eu vreau să-mi încălzesc în sine-mi sufletul
Și să nu-mi fie nicidecum umbros.

JI PANG

(1920)

S-a născut în insula Jawa. Familia sa este de fel din provincia Hubei. La cîțiva ani s-a întors în patrie unde a urmat diferite școli iar în anul 1947, a absolvit Universitatea Fudan din Shanghai. Este autorul volumelor de poezii *Noaptea saltului, Cei ce au aripi, Zi fericită, Podul și zidul, Eu laud* și romanele *Oamenii ce merg pe drum de noapte, Aici nu e iarnă*. A publicat și nuvele, eseuri și comentarii.

Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

PALMIERUL

Tu îți rotești uriașele palme,
oare ca să implori soarelui căldură ?
Cînd uraganul aducînd ploaia ce vine gemînd
tu mai de grabă te rupi decît
să-ți retragi palmele late.
Lumina primăverii ți-a dat cîtă fericire dorești
și chiar mai mult : să cînți un cîntec verde
pînă și în anotimpul cu ger
cînd alți copaci își scutură frunzarul.

GEAMANDURA

Nu-i nimenea mai solitar ca tine
căci tu departe de mal
stai în mijlocul apei
și nu e nimenea să te-nsoțească
în fața ta, în spate, în dreapta ta și-n stînga..

Nu-i nimenea s-o ducă greu ca tine,
în ploi și vînt
în fluxuri și refluxuri
stai ghemuită-n cercul tău de ape
și nici că te miști măcar un pas.

Nu-i nimenea mai tristă decît tine
cînd trec pe-alături nave uriașe
sau lunecă ușor de tot o luntre.
Te văd cu toții
însă, vai,
nimeni nu te salută.

Nu-i nimenea, ca tine, harnică.
căci tu cu verbul tău tăcut le spui
matrozilor unde e apa mică
și unde stînci ascunse îi pîndesc
iar noaptea tu clipești din ochi
și-arăți care e drumul cel mai sigur.

YAN MING

(1920)

Originar din provincia Hubei. A debutat cu poezii în anul 1940. Cu începere din anul 1941 se ocupă de creație poetică, re-

dactare și cercetări în domeniul liricii. A publicat volumele de poezii *Noapte de martie*, *Zile de seceriș*, *Harpa primăverii* și altele.

LÎNGĂ IZVOR

În ploaie cătunul
Și-a atîrnat vălul subțire ca fumul.

Izvorul de lîngă cătunul sihastru
S-a-nvelit în abur albastru.

Albe ca zăpada din nor
Magnolii au înflorit la izvor.

Seamănă cu niște candele venite duium
Să lumineze-acest izvor și-acest cătun.

PE RÎU

Albastră ploaie
Și albaștri munți

Albastru voal
Lîngă albastru mal

La rîu albastru
Fetele cu pînze-albastre

Visez albastra ziuă cristalină
Și-o dragoste ca florile de-albastră

MICA FLOARE ALBASTRĂ

Pe stînca micului ostrov
e-o mică floare albastră,
culoarea 'naltului senin
şi limpezimea, mării, vastă.

Ea nu-i nicicînd însingurată
căci e-a ostrovului ochi bun
păzeşte liniştile nopţii
şi-anunţă asprele furtuni.

Pe gene-i cearnă noaptea rouă
şi ziua ceru-i dă scîntei
iar cei care îi trec pe-alături
aud cîntînd inima ei.

ZHU ZIQI

(1920)

Originar din provincia Hunan. Debutul şi l-a făcut în anul 1937 cu poemul *Urlă leul deşteptat*. În anul 1938, a început să frecventeze Universitatea militaro-politică „Războiul de rezistenţă" din Yan'an. După absolvire, a lucrat ca propagandist cultural al Partidului Comunist Chinez. Cu începere din anul 1949, s-a ocupat multă vreme de schimburile culturale internaţionale. A continuat să scrie poezii, eseuri, şi să facă traduceri din poeziile revoluţionare străine. A publicat volumele de poezii *Prietenia*, *Pasărea primăverii* şi altele.

FLOARE DE PRIMĂVARĂ

Ghiocelul primul capul şi-l ridică
Ce e ghiocelul ? E o iarbă mică.

El ne-aduce zîmbet proaspăt cu verdeaţa
Şi, tăcut, şi-aruncă-n drumul tău viaţa.

Verde crud, un verde simplu şi comun
Care încolţeşte în pietriş de drum.

Cu sămînţa care parcă este dată
Ca să încolţească-nlarg, prin lumea toată.

OCHI

Ochii care încă n-au văzut răni
Sînt ochi care încă nu s-au deschis.
Ochii care n-au văzut răni vindecate
Sînt ochi plini de nori şi de ceaţă
Deschide-ţi deci ochii şi suflă
Din faţa ta norii şi ceaţa,
Mult respectatul meu critic,
Sărmanul meu bard melancolic.

SAI FENG

(1921)

Originar din provincia Henan. În anii '40, a publicat poemul lung *Dincolo de cer mai este cer*, nuvele, literatură pentru copii. Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

NOAPTEA

Dură ca tușul solid.
O stea căzătoare
Scapără-n fundul ceaunului

Dar nu e în patria de lilieci
Ci a oamenilor care în inimi
Alcătuiesc, luminînd, dimineața.

VELĂ

Chiar sfîșiată de taifunuri
Și prefăcută în bucăți
Tu nu renunți la dalbu-ți nume,
Velă !

Velă înseamnă drum 'nainte,
Velă înseamnă plenitudini,
Înseamnă norul alb și pur
Și apele cu flori de valuri.

LAN MAN

(1922)

Originar din provincia Hebei. A început să publice la începutul anilor '40. I s-au tipărit volumele de versuri ***Bătrînul cîrmaci***, ***Mare nemărginită și munți înalți*** și traduceri din lirica rusă.

AMINTIRI

În noaptea cu ger
stau uitat la margine de drum
și aș vrea un strop de căldură.
Tu ai trecut pe lîngă mine neluată în seamă
și m-ai privit fugar neluată în seamă
însă atunci de ce-ai aruncat
cîteva aşchii pe vatra duhului meu
pe care nu pot să le mai aprind,
că mi-e greu ?

CU MULTE VISE

Cu vise multe, primăvara-i verde,
Această verde primăvară
Adeseori își vede toamna-n vis.

Căci toamna-i de culoarea aurului,
e de culoarea aurului toamna
și e al primăverii vis trezit.

LÜ YUAN

(1922)

Originar din provincia Hubei. Unul din poeții grupării „Iulie". **A scris** volumele de poezii *Povești pentru copii, Un alt start, Adunare, Socotind din 1949 încoace* și cîteva traduceri.

ÎȚI MULȚUMESC

Îți mulțumesc
Îți mulțumesc tăcut
Că mi-ai trimis
Un zîmbet nevăzut

Așa cum soarele de Februarie
Care străbate norul înghețat

Blînd mîngîie
Al grîului răsad
Căci seamănă cu un răsad de grîu
Povestea grea a păsării zăpezii
Ce greu suportă razele de soare
Cînd vîntul proaspăt freamătă la zare

Eu nu iau seamă la gîlcevi și pace
Ci doar la zîmbetul trimis și-mi place
Cînd, încălzind, prin inimă îmi trece

Afară-i încă rece
Viața gliei încă-n amorțire

Dar mă trezesc de vreme și văd iară
Că vai ! Nu primăvara
M-a trezit
Ci numai dorul meu de primăvară

REGRETE

Un tînăr taciturn
într-un colţ de piaţă datu-i-s-a
să stea aplecat peste caldarîmul murdar
cu zîmbet de Mona Lisa.

Un bătrîn singuratic de tot
în alt colţ de piaţă senin
înarmat cu o vioară vetustă
cîntă-o arie de-un Anonim.

O fetiţă — şi ea solitară —
trece prin piaţă, plimbîndu-se.
Vorbeşte-un jargon de neînţeles
şi vinde păpuşi de cîrpă cîrpocite de ea.

Du-te ! Du-te ! Du-te departe,
spre unde mai ai timp şi spaţiu şi dor
aspirant la Belle Arte
să-ţi etalezi calităţile de consumator.
Astfel mi-am pierdut încrederea-n oameni
acolo în sublima galerie de artă
cu o muzică înaltă ce nu poţi s-o asemeni
Mona Lisa îşi plînge faţa deşartă.

Înfrînt m-am întors curînd la hotel
fără regrete. În fine,
prin buzunar mi-au rămas nişte centime
ce apăsau în mine, dincolo de mine.
De ce nu m-am apropiat
de o piaţă, cu reclame lăudate
de ce n-am cumpărat o păpuşă de cîrpe
de ce am avut inimă să rabd cîte toate ?

SHA OU

(1922)

Originar din provincia Sichuan. Versurile de debut le-a scris în anul 1939. În anul 1945, a scos primul volum de poezii intitulat *Cîntecul satului*. În anii 1947 și 1948, împreună cu Li Ling și Xue Shan a scos la Shanghai și Hong Kong revista „Noua poezie". A lucrat la ziarul „Xin Min", „Revista de poezie" și „Literatura Nordului". După 1949, a publicat un număr de peste douăzeci de volume de poezii printre care *Satul natal*, *Întîia zăpadă*, *Floare roșie*, *Primul*, și altele. Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

NOAPTEA CETĂȚII LUNII

O roată imensă de aur
o duc pe palmă
  o duc spre mijlocul cerului
fereastra nopții

întregu-i trup ca apa-n rîuri toamna
un colb mai mult de jumătatea vieții
s-a și depus pe fundul mări

  n-am văzut luna
ploaia
  numără strugurii de la fereastră

ÎN MUNȚI

Lîngă ogorul de porumb de-un verde-nchis
doi bivoli rumegă otava
rumegă
timpul aspru și de iască
peste spinarea bivolilor ea
la ce s-o fi uitînd
i-i chipul plin de riduri
sînt munții plini de riduri
a început să plouă
drumeag făcînd meandre
alunecă pe clinuri într-o adîncitură
iar bivolii și păstorița
rămîn privind în gol

SAT

Cărăruie îngust înclinată
pe galben pămînt. Ziduri scunde. Țigle cernite.
Un antic tablou.

Vremea senină se-nclină din tablou în afară.
Cîteva babe și cîțiva copii
pe lîngă zid către soare
în toamna tîrzie.

Glasuri de păsări pătrund în tablou.

HAN NOPTATIC

Ca niște petice a căzut fiece literă
Oare cine a ciupit struna de țiteră ?

În lumina cît un bob de fasole sonor
Am văzut cum stă pe un pat un actor.

Glasul țiterei era ca izvorul din vis
Sau ca un munte ce cade din paradis.

Noaptea sus. pe podiș, e un vis ideal
Încît mi-am amintit de satul natal.

NESFÎRȘIRE

În verdele lipsit de hotare
flori galbene
flori violete
flori una și una cu inimi mărunte.

La micul pîrîu cristalin
sînt umbrele, velele dalbe.
La mal se închipuie moara mamă
care
își învîrte roata alene.

CASĂ VECHE

Goală mi-e odaia
ca jurnalul meu
cad flori
amurgul s-a fost stins departe
pe rîu nu curge barca pescărească
năvodul
mi-a fost aruncat în faţă
dar cineva
strigă.

CITIM MAREA

Tu frunzăreşti o pagină de val
eu frunzăresc o pagină de val
noi citim marea.
Cuvintele mereu revărsătoare
rostogolite
inimii amare
eu am venit să caut
marea cea mare.
Tu ai închis o carte
şi m-ai apropiat de marea-ţi departe
de valurile către cer săltînd
să mă apropie de cer
din cînd în cînd

ZENG ZHUO

(1922)

Originar din provincia Hubei. În 1936, a participat la mișcările tinerilor progresiști. A început să scrie poezii din 1939. În anii 1944 și 1945, a fost redactor la revista „Literatura" și la Colecția „Literatura". Cu începere din anul 1950, a fost lector de literatură și artă la Institutul de Învățămînt al provinciei Hubei și la Universitatea Wuhan. A publicat volumele de poezii *Ușa*, *Copacul de lîngă genune* și poemul lung *Mama*.

Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

ARBORE PE FALEZĂ

Eu nu știu ce vînt descîntat
a adus acest arbore trist
la marginea splaiului
pe o stîncă de lîngă abis.

El ascultă pădurea-i pierdută
și cum cîntă pîrîul din vale.
Și se ridică visîndu-se
în toate puterile sale.

Iar trunchiu-i rămîne curbat
în sens ca un vînt năzdrăvan,
de parc-ar cădea în abisuri
sau parcă ar prinde elan.

VIAŢA

Nu-i este sură culoarea
Lanţuri nu-i leagă aripile.

În beznă luminînd
În chinuri cîntînd
Prin vîlvătaie zburînd.

În vremea neîntreruptă
Surorile ei
Sînt speranţa şi lupta.

FLACĂRĂ şi VÎNT

Mica flacără, în vînt
Stinsă, şi-a pierdut lumina.

Facla idealului
Arde pînă şi-n vijelie

PRIVIND DIN DEPARTARE

Cînd eram tînăr îndrăzneam
Şi capul brav mi-l ridicam
Chiar într-o ţară-ndepărtată.
De-atunci o soartă mi-a fost dată

Să trec prin groaznică viață.
Întorc spre umbră biata-mi față
Privind spre anii tinereții
Ca pe un drum de fum și ceață.

NIU HAN

(1923)

Originar din provincia Shanxi. Poet contemporan, membru al grupării „Iulie". A debutat în anul 1941. În 1945, s-a ocupat cu munca de redactare a revistei de literatură și artă „Liuhuo". Ca urmare a participării sale la mișcările studențești, a fost arestat în anul 1946. După eliberarea din închisoare, a avut munci de răspundere în cadrul Partidului Comunist Chinez în ilegalitate. Cu începere din anul 1953, lucrează ca redactor la Editura „Literatura poporului". A publicat antologiile de versuri *„Viață colorată, Patria, În fața patriei, Iubire și cîntec* și altele. Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

IUBIRE

Cînd eram copil mă cuprindea
Mama în brațe
Și mă tot întreba :
„Cînd ajungi mare
Cu care fată te vei însura ?"

Iar eu răspundeam, că vreau una
Care să se asemuie cu mama,
Căci mama mult mă alinta,
Și mama mult îmi surîdea.

Cînd începeam să cresc
Oamenii-n sat şopteau
Că mama-i femeie săracă.

În noapte rece de iarnă
Îşi puse în piept un cuţit
Fără să-şi ia bun rămas.
(Pe atunci eu aveam doar cinci ani
Iar fratele meu nu era înţărcat).

În căruţa ce ducea cărbuni
S-a dus pe furiş în satul vecin
Oamenii-n sat murmurau
Că-i nebună
Căci ea a dat buzna-n grădină
Vrînd să omoare prefectul cumplit,
Dar prinsă de paznici a fost spînzurată.
Şi-au zis că-i zăludă.

De-atuncea,
De jur împrejur
Lumea spune că mama-i femeie nebună

Dar eu o iubesc
Chiar mai mult
decît o iubisem ca prunc.

ÎNGHEŢ

După ce viscolul a trecut.
La marginea posomorîtă-a lacului
un şir de bărci
ca urme ale paşilor timpului

a încremenit în gheaţa groasă
cu vîslele
şi cîrmele
cu lanţul ce strîns le leagă.

YANG SHAN

(1924)

Originar din provincia Sichuan. A început să scrie din anii de liceu. A publicat antologia de versuri *Norii verzi ce nu vor să plutească*, iar alte poezii au fost incluse în diverse culegeri. Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

ASCULTÎND MELODIA

Eu m-am pitit într-un ungher
şi te pîndesc cum scoţi o cheie
şi deschizi încuietoarea

şi tot privesc spre o ghitară
ascult cu-auzul ascuţit
şi cu ultima-mi tresărire

picuri de ploaie
picură cînd
tandru un trandafir se aprinde

cerul e fără hotar draga mea
iar cineva îşi aminteşte în clipa joasă
de un pîrîu fără frîu
care trece printr-o dumbravă

POEZIE

Dacă folosești rimele să-nșeli
atunci fiece cuvînt și vers
ar fi murdar.

Putreziciunea e putreziciune
pe cînd lumina e lumină.

BALADA PĂRULUI ALB

Tinerețea ni-e răpită
dar, tu, viață, mai reziști.
Inima încă palpită
însă, totuși, sîntem triști.

Mai glumim supuși plăcerii
pe cînd, vechi, albim și noi.
Păsările primăverii,
pleacă dar se-ntorc.

YU WEIYE

(1924)

Originar din provincia Sichuan. A început să scrie versuri în anul 1942. A publicat poezii satirice, poeme lirice, poeme în proză și poezii filosofice. Este autorul volumului *Ardei iute*. Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

LACRIMI DE PRIMĂVARĂ

În anii aceia fără sfîrșit
uitasem să plîng.
Lacrimile mi-au înghețat
precum chiciura.

Azi,
în lumina de soare mi-a venit
dintr-odată să plîng
dar nu cu lacrimi ci cu
picurii de primăvară.

NU SÎNT O BARCĂ CE S-A SCUFUNDAT

Binecuvîntate-s florile proaspete din obrajii fecioarei
Cum și lumina amurgului peste părul cărunt.
Îmi place să văd cum valul din spate izbește pe valul din
față.

Eu, încă, nu sînt o barcă ce s-a scufundat.

PORTOCALA DE MAI

Fața-i roșie, roșie
însemn că s-a copt, că s-a copt.
Mîna-ți întinde, culege una
și vei afla că ai greșit și că ea
nu s-a copt, nu s-a copt.

Roşul ei chip se fereşte firește
că sub el sînt straturile verzi, vezi ?
Verdele se duce se-ntoarce
A venit luna Mai, luna Mai
Mîna-ţi întinde şi culege-o
spre bucuria ta şi a ei
căci iată acum ea s-a copt
ea s-a copt cu adevărat.
De vrei să culegi, fructul de-a binelea
ţi se cere-nţelegere
ţi se cere-aşteptare
şi, mai ales, multă dragoste.

KONG FU

(1925)

Originar din provincia Shandong. A început să publice poezii în anul 1950. A publicat peste 200 de poezii în diverse reviste. Este autorul culegerii de poezii *Sunetul cristalin al munţilor şi apelor.*

TUNET DE PRIMĂVARA

E un sunet cam dureros
însă puternic.

El a fost cel ce ne-a spus
că ni-e ploaia pe drum.

LA TAIFAS CU MAREA

Mare-o, tu ai un defect
Că ești amară.

Da ! Însă nu-i doar al meu
marea a zis
încruntîndu-se.

VÎNTUL MUNTELUI TAI

Du-te de întreabă aripile pajurei
și nourii neliniștiți

și țigla de bronz a templului „Amurg de smarald"
și pietrele din gurile lui ferecate !

Cît despre vînt, lasă-l să se reverse aici.
Eu îmi deschei haina.

SHA BAI

(1925)

Originar din provincia Jiangsu. A început să scrie versuri din anul 1943. A publicat culegerile de poezii *Marele fluviu curge către răsărit, Piatra de ascuțit* și altele. Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

Poem scris pe Stînca Neagră de la Dalian

E-atît de albă una,
Cealaltă-atît de neagră.
Este naivă una
Cealaltă e-ngîmfată.

E una flecăreala,
Cealaltă e tăcerea.
Ele se prind în joacă
Poznaşe, toată ziua.

Ba se îmbrăţişează
Ba se ciorovăiesc
Ades se tachinează
Şi-ades se părăsesc.

Din zori şi pînă-n seară împreună
Nu vor să se despartă niciodată.
Şi nu ţin seama de culoarea pielii
Şi nici de ierarhie nu ţin seamă.

Căci una e fiica mării
Cealaltă-a muntelui fiică.

LI YING

(1926)

Originar din provincia Hebei. Şi-a făcut debutul literar în anul 1943. După anul 1949 a publicat *Operaţiuni de campanie*,

Sărbătoarea pe cîmpul de luptă, *Lampioanele roşii de pe Tianan-men*, *Florile prieteniei*, *Zorii*, *Poporul s-a ridicat*, în total peste 20 de volume de poezii.

LICURICIUL

Iunie, Iulie, August — seară,
seară-n luncă, seară-n baltă,
licuriciul luciu zboară.

Ce-o fi vrînd prin ierbi, de-a rîndul ?
Oare nu-şi găseşte casă ?
Şi-a pierdut în vînt veştmîntul ?

Vîntul candela nu-i stinge
chiar de-i e lumina slabă
viaţa-i mîndră o re-ncinge.

Inima-i cu taină mare
căci el, dîrz, sfidează bezna,
stratul nopţii să-l măsoare.

Verde chip în zbor se prinde
şi pluteşte fără sunet
semănînd cu-un rîu fierbinte

Ca un bob e cînd coboară
dar trăieşte-n strălucire
ca, pe boltă, steaua clară.

Lumea cere-n jur lumină
cere soare. Viaţa-şi cere
demnitatea ei deplină.

Unii spun că licuriciul
se preschimbă-n bob de rouă
luminîndu-şi sacrificiul.

Alţii spun că-n recea fază
se preschimbă în sămînţă
ce-ntre oameni luminează.

Toate strunele îl cîntă
toate lămpile-l ştiu rege.
Mie versul mi-l avîntă
şi să scriu mă reculege.

VIAŢA

Eşti umbră de lumină şi boare, eşti, de vînt
că-ci brusc apari şi iarăşi îţi pierzi uşoara urmă.

De unde vii ? Spre unde te duci, tu, pescăruş
imaculat ce zarea, entuziast, o scurmă ?

Tu strîngi în braţe ape şi munţi cu fruntea-n nori
şi prin întreg văzduhul tu zbori precum îţi place.

Doar tu poţi scoate ţara din lanţuri şi cătuşi !
Nici streaşina nici pomul umbrind, n-or să te-mpace.

Din greu născută, cauţi, gîndeşti şi lupţi şi afli
hotarul ce desparte-nceputul de sfîrşit.

Talazuri mişcă zarea, pămînt şi cer în beznă-s
iar oceanul rece, metalic a mugit.

Dar tu cutezi să intri pînă-n străfund de ape
și țîșnești din ape, spre nori, în depărtări.

Tot tu sădești pe valuri flori mari, fosforescente
și umfli-n sine vîntul despot spre patru zări.

În ochii tăi văzut-am sărata umbră-a mării,
din aripile tale, zvon larg de biruință.

Puternici mușchi și sînge clocotitor. În sînge,
în părți egale : țelul și apriga voință.

Tu, în mijlocul nostru trăiești atît de plină
de dulci culori, solemnă, eroică. Deci, iată,

fiece fibră-ți poate să salte de mîndrie
căci tu ne ești viața ! Viața-adevărată !

UN COPAC

O noapte cu bruma severă învăluiește pămîntul.
Un copac stă drept, neclintit în bezna ei sumbră.
Ramuri uscate în vîntul nopții se leagănă
iar la picioare-i stă umbra, scheletica-i umbră.

El e sărac, e-nfrigurat și e singur.
O ! de cîte ori nu i s-a nălucit Sudu-n privire !
Acolo lumina soarelui se revarsă-n cascade
și puzderii de păsări străbat prin păduri, sub ploaia subțire.

Dar aici e casa lui, e pămîntul lui, vatra,
sudoarea tatălui, lacrima mamei sub huma lui grea.
și Iubirea, cuvîntul profund din genele-i aspre
și care palpită mereu în inima sa.

El niciodată nu și-a blestemat nenorocul
căci rădăcinile lui se-ajutorară în devălmășie.
El către furtuni și nisip și podiș arătîndu-și voința
poate-nțelege ce-i suferință și ce-i bucurie.

Acum reprivindu-și îndepărtații ani cafenii
și cîmpii și deșerturi din vremuri uitate, ce curg,
își duce pe umeri destinul privind către mîine
cu viața mai mîndră și mai frumoasă decît un amurg.

ASTĂZI

Îmi spune zi de ieri : eu sînt o piatră,
îmi spune zi de mîine : sînt un vis.

Doar zi de Azi e zi adevărată
căci ea, născînd, dă vieții drum deschis.

Ai nervii și plămînii sănătoși ?
Puteri de piatră și de flăcări, oare ?

În tot ce faci, trudind e-ncuviințarea,
e a vieții unică valoare !

STRATUL DE PĂMÎNT GALBEN

De aici pînă la mare e foarte departe
eam o sută cincizeci de milioane de ani
sau trei mii de kilometri.

Nu se aude nici zvon de cîrmă sau vîsle
rostogolit pe spinarea bărbaților
și nu-i apă sărată, de mare
ci doar stratul, doar stratul de galben pămînt

nenumăratele straturi, talazuri de galben pămînt
de galben pămînt suprapus, crăpat, încrețit
de galben pămînt dăltuind Orientului spiritul
de galben pămînt ce-a sculptat culturile antice

Bruma e groasă și rece vînturi și ploi vin și pleacă
resturi de vase și de olane, de bronzuri coclite
ceea ce se povîrnește la orizont
este pustiul și forța-n tipare tridimensionale

Un strop de sînge de iarbă în galben pămînt
din galben pămînt răsar flori
un strop de sudoare cînd intră în piatră
piatra se face, pe loc, străvezie.

Gîsca sălbatică se zboară spre sud
încet ciugulindu-și penajele pleacă
rămîn numai strunele cu gîtlej răgușit
și vîntul cu gîtlej răgușit.

Tocmai de aceea pînă la mare deja e departe
e foarte departe dar, uneori, vag
vag se aude venindu-ne din depărtare
al mării ecou...

WANG ERBEI

(1926)

Originar din provincia Sichuan. A publicat volumul de poezii *Chemarea frumosului* și volumul de poeme în proză *Nori călători*.

ULTIMELE CLIPE ALE UNUI OM

În ziua-aceea soarele de-amurg
n-a mai voit să facă peisaj
ci, tulburat,
sosi să-ţi treacă pragul.

Odaia toată ţi-e de-un roşu palid
iar gîndurile tale se fac roşii
tinzînd
spre o descoperire prea tîrzie
şi spre păreri de rău pe care
nu le doreşti neapărat

sub geam, drumeagul pietruit de munte
s-a molipsit şi el de-un roşu sîngeriu
iar cerul îşi apleacă fruntea...

AZALEEA

A fost tăiat un copac.
I s-a tăiat
jumătate de viaţă
părăsit, solitar,
melancolic e şi revoltat.

O ! El a căzut în uitări absolute
dar,
cînd primăvara soseşte,

inima-i însîngerată
oferă, jenantă,
o nouă verdeață
ramuri verzi, frunze verzi
batjocoritor, rîd de securea ursuză.

OGLINDA

Vestita oglindă s-a spart
ci nu te-ntrista
cîte cioburi
atîția ochi sincer te văd.

ZHANG ZHIMIN

(1926)

Originar din provincia Hebei. Renumit poet contemporan. În anul 1942, și-a făcut debutul în poezie. În anul 1947, a scris poemele lungi *Wangjiu își varsă amarul*, și *Cel-Ce-Nu-Moare* iar în anul următor *Fiica sălbatică* și *Fericire dublă*. După Eliberare, a publicat volumele de poezii *Generalul și armăsarul său*, *Primăvara în satul natal*, *Patrie, îți vorbesc* cît și nuvele și eseuri. Este redactor-șef al publicației „Revista de poezie" și membru al Uniunii Scriitorilor din China.

URMA DE CAR

Pe vremea cînd
nu existau anvelope
era numai roata banală de lemn
îmbrăcată
în ovalul de fier.

Pe unde călcau pe atunci roţile
lăsau două dîre adînci
ca două făgaşe
care legau
tîrgul de tîrg şi satul de sat
înspre Cîmpia din Nord.

Dîra de car
e atît de umilă încît
nu are curajul şi nici măreţia
căii ferate
nu are măcar strălucirea unui bulevard de asfalt.
şi e mai scundă cu un creştet
decît orizontul.
Chiar o potecă din munţi
e mai însemnată ca ea.

Urma de car
n-are nimic acătare
are doar mereu aceeaşi culoare de lut
în zile de toamnă nu vede lanul,
primăvara florile ea nu le vede
pînă şi iarba o ocoleşte.
Cînd vîntul bate
colbu-l astupă
iar după ploaie
rîul bălteşte.

Soarele acesta e parcă anemic.
Iar oamenii, ei s-au dedat
să nici nu mai vadă urma de car
că-i un pămînt care nici nu se seamănă.

Dar eu cred că aceasta
e o gravă greşeală-a istoriei.
Dîra de car ar trebui să ne fie
cel mai bun pămînt al acestui pămînt.

Eu, din vremea prunciei
m-am dedat
să-i aud
dulcele lui arat
şi semănat.

AUTOPORTRET

Familia îmi locuieşte la Jingyi
În văile de munte strîmte.

Făceam rucsacul şi urcam pe Wutai [1]
Pe umăr puşca
Şi în suflet dragostea.

Răsună vîntul, Taihang [2] e verde,
Zăpada bate şi Yanshan [3] e alb.

Din cîte au trecut
Nu toate au fost cîntece de bucurie!

Cu tîmplele brumate
Eu am trecut prin multe.

[1] [2] [3] Nume de munţi.

Iar astăzi cu un vraf de manuscrise
Întîmpin viitorul...

GONG LIU

(1927)

Originar din provincia Jiangxi. În anul 1949, s-a înrolat în Armata de Eliberare a Poporului Chinez unde s-a ocupat de activităţi ziaristice şi culturale. Înainte de 1957, a publicat volumele de poezii *Cîntece scurte pentru locuri îndepărtate, Postul sacru, Oraşul zorilor, În nord,* nuvela *O stradă în ţară.* Poezia sa *Gînduri* adînci a luat premiul pentru cea mai bună poezie pe anii 1979—1980.

Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

FLACĂRA

Flăcării i se cere să respire aer,
poetului i se cere flăcări să respire.

În flacără poetul îşi călеşte spada
şi-şi scrie versul cu oţelul ei subţire.

Poetul ştie cum să-şi folosească spada,
din prima linie intrînd în nemurire.

ÎNDEPĂRTATE VELE

Nu întreba de ce
acest fluviu
s-a revărsat peste zare
şi-n neguri îşi pierde fluidul efluviu.
Şovăitor, şovăitor
e cîntul tău duios, de dor.
Nu căuta să găseşti
acele frînturi de aripi tremurînde
ce-au supt toate florile valului mării
în miraje răsfrînte.
În zadar, în zadar
ard ochi tăii frumos şi clar.
Şi nu te mai frămînta
de ce visul pierdut în zarea adîncă
mai zvîcneşte tulburător
la tîmpla ta, încă.
Îţi mulţumesc mereu
căci respirarea ta-i zefirul meu.
Nu încerca să-nţelegi
ridicarea aceea de ancoră-n palmă
cu zvîcnet atît de nervos
şi totuşi atît de tihnită şi calmă.
Ştiu, ştiu. Nu e aşa ?
Ancora mea este inima ta.

RIDURI

Ce fel de paianjen ciudat
pe faţa lui
a ţesut o plasă

apoi, puțin cîte puțin
l-a devorat, întru totul,
l-a devorat.

Păianjene,
păianjene, hai spune
este sau nu Speranța
al tău nume ?

NU VREAU

Un templu fără beţişoare aromate
şi fără descîntece de vrăjitoare
un desumflat colac de salvare
şi o mansardă în cer

o nevastă ce se face că-i grea
un şirag de tiribombe umede
o plăcintă, desenată pe semi-carton
un cec falsificat

m-a deprins viaţa
să nu mai vreau

să mergem şi să trudim
să trudim căci numai aşa
contabilul ne va face decontul

e imposibil ca după ce ai surîs să plîngi
căci e mai bine după ce ai plîns să surizi

YAN YI

(1927)

Originar din provincia Hebei. După anul 1949, a publicat volumele de poezie scurtă, *Zorile muntelui Daba*, *Cîntecul muntelui negru*, *Steaua roşie victorioasă*, *Cînt pentru patrie* şi poemele epice *Podul multicolor*, *Cîntec din Jilin*.

SPERANŢA

Ce e speranţa ? Nu e fruct, nici floare,
Nici toamnă şi nici primăvară n-are.

Speranţa e-n cea mai geroasă iarnă
Atunci cînd prind nămeţii să se cearnă.

Seminţele lăsate de cu toamnă,
În lut, să încolţească se îndeamnă.

De-aceea cînt pămîntul îngheţat
Ce frunze verzi, flori roşii a sperat.

UMBRA

În spate am o umbră
Tu ai de asemenea în spate-o umbră
Care ne urmăreşte îndeaproape
Cu toată dragostea.

Dar cînd se lasă bezna
Ea se-ascunde
Şi numai cînd lumina reînvie
Ea vine iar alăturea de noi.

N-O SĂ MĂ REÎNTORC

I

În cele din urmă, nu mă voi mai reîntoarce
de pe cărările şi vremurile mele răzleţe
şi sînt bîntuit de tristeţe.

II

Dar oare
mi se pare şi îmi place
că e numai război şi pace

III

sau poate e ce m-a învăţat
roadele a cinci decenii de viaţă
care mă apasă şi mă îndreaptă
invers
semeţi.

IV

N-am să mă reîntorc
pînă şi ţelul mi-e familiar
cuprinde-a-ncălare pe cai de lemn
ce familiar
nu mă mai întoarce nicăieri dinspre
coliba unde mă jucam de-a baba oarba.

V

Nu mă mai întorc. Mi s-au înceţoşat
aducerile aminte.
Copii cu ghiozdane nu pot pricepe nicicum.

VI

N-o să mă reîntorc. Pînă şi amintirile mă umbresc.
Copiii cu ghiozdane nu pot pricepe
cît cîntăresc.
N-o să mă reîntorc, pînă şi cărarea s-a stins
viaţa nu are reîntoarcere
şi e întortocheată.

VII

Nu mă reîntorc. Pornesc încăpăţînat înainte
dar ce mă aşteaptă în faţă
bucurii sau amar ?

CĂDEA ZĂPADA MARE

I

Mi-am deschis largi braţele să primesc
gerul
şi sîngele glacial.

II

Şi amintirea ce mi-o păstrează cerul
copilăria mi-este sub nămeţi
sînt curat ca zăpada.

III

Atîţia ani din viaţa mea erau
ca o ploaie caldă
ca un vînt zăpuşitor.

IV

Lumea nu poate trăi fără gerul
ce va degera
muştele şi ţînţarii.

V

Tot aşa nu se poate vieţui fără soare
fără soarele ce va ilumina toată
conştiinţa noastră !

VI

Cerni şi discerni puritatea geroasă
şi îngroapă în cenuşiul slut
răul care a molipsit lumea asta.

VII

Îngroapă în pura zăpadă
liniştea mea
şi meditaţiile mele mondene !

VIII

Ce-i dat să moară, să moară
iar ce-i să trăiască, trăiască în gerul cumplit
şi-apoi se ofilesc, la fel, tăcute.

IX

Eu mi-am deschis brațele să întîmpin lumea
să întîmpin gerul
și cristalitatea.

UN VIS

I

Poate așa, în luncă, pe negîndite
am cules un iris întîmplător
și m-am întors acasă cu irisul în mînă.

II

Din felul meu eu știu că niciunde
nu se va ridica un Făt-Frumos
care să îmi întîmpine surîsul.

III

A doua zi eu mi-am primit nepotul
cu irisul frumos așezat
în pletele nevestei sale.

IV

Ca un reflex
din pletele sale
mi s-au aprins amintirile.

V

Abia atunci mi-am dat seama
că primăvara și iubirea nu au murit
ci au reînviat prin noi.

VI

Și le-am rostit multe urări de bine
și să nu fie nepăsători ca mine
și să știe în zare
că omul îmbătrînește,
dar, iubirea lui, nu !

YI MINGZHU

(1927)

Originar din provincia Shandong. În anul 1946, s-a înrolat în Armata de Eliberare a Poporului Chinez. A început să scrie poezii în anu 1951 pe frontul din Coreea. Este autorul volumului de poezii *Vînt de primăvară, du urările mele.*

Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

PLOAIA DE PRIMĂVARĂ

Ploaia de primăvară se răsfață
Și susură în verde grîu ca jadul
Eu cred că-i dulce și cu mierea soață
Căci ea ne-aduce-n inimă dulceață.

Ploaie hai, de ce nu vii
Desfăşurată iar din largul zării
Tu eşti ca mine prinsă-n mii de mii
De fire, de pămîntul ţării.

CÎNTEC PENTRU NARCISĂ

Tu ai primit, din partea mea,
Numai un pumn de pietricele
Şi un izvor mic cît o lacrimă.
De altceva nici n-ai nevoie.

De altceva nici n-ai nevoie
Cu toate că, aici, mai am
O inimă de aur
Şi de purpură.

GÎNDURI AUTUMNALE

Niciclnd eu nu am dorit
să-mi întrerup fireştile unde.

Eu sînt o apă curgătoare
cu imaginare unde

unde se întîlnesc raze de tezaur
pe o subţirime de aur.

Eu nu am grijă de unde, aplecat
undele mele mi le-am ferecat.

Prin unde rotunde toate frumusețile vor cădea
în inima mea.

GU GONG

(1928)

Originar din orașul Shanghai. Anul debutului său literar este 1948. După 1949, a publicat volumele de poezii *La poalele muntelui Himalaia*, *În oceanul vieții*, *Către depărtări*, *Izvorul focului*, poemele lungi *Cuvîntul din foc*, *Muntele Longtou* și poemul în proză *Zeul dragostei și zeul războiului*.

Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

ZEIȚA IUBIRII

Nici nu știu ce să-ți dau în dar.
Poate că doi cercei de aur,
sau, poate-o pagină de poezii.
Ce ar putea atinge
a inimii, din tine, strună lină.

Am coborît pe muntele arzînd.
În carne mi-a rămas o schijă
dar sîngele, deasupra rănii
era deja uscat.

Tu ai venit grăbită să mă vezi
și ai trecut prin vălul des de ceață
și ai trecut prin fumul de salpetru
mi-ai desfăcut bandajul și-am văzut
deasupra, clătinat, halatul alb.
Ești înger ? Sau Zeiță a Iubirii ?
Sau tu ești numai
un miraj rămas
pe-un cîmp de luptă bîntuit de flăcări.

DRAPERIA NOPȚII

Draperia nopții
Cade asupră-ne-n zgomot rotund.
Băieții și fetele se caută veseli
și-n colțuri de taină-și răspund.
Tu Zeu al iubirii
din ce în ce e mai greu de ghicit.
Draperia nopții
acoperă tot ce noptatec a lucit.

HAN XIAO

(1929)

Originar din provincia Jilin. În anul 1947, s-a înrolat în Armata de Eliberare a Poporului Chinez ca ziarist și redactor la redacția ziarului unității. După anul 1949, a publicat volumele de poezie scurtă *Cînt muntele Shao, De la fluviul Songhua la fluviul Xiang, Eu cînt patria* și altele ce reflectă viața în cadrul armatei. Este cercetător în cadrul departamentului politic al zonei militare Guangzhou și membru al Uniunii Scriitorilor din China.

PEISAJ DE MARE

Apa mării e o verde şampanie
spuma este floarea sus săltată
barca mi se duce a pierzanie
precum o corabie — îmbătată.

Parcă şi pescarul ar fi beat
ochii îi mijesc pîndind aleanul
barca i-i cu peşti de-argint curat,
faţa roşie precum mărgeanul.

KE YAN

(1929)

Originară din provincia Guangdong. A început să publice din anul 1947. Lucrările sale literare includ poezii, literatură pentru copii, reportaj literar, nuvele, scenarii de televiziune, multe dintre ele fiind traduse şi în limbi străine de largă circulaţie.

VIS DE SEMINŢE

Într-un tărîm rece şi cald
eu m-am ascuns ca un peşte nesăltător
şi necuvîntător
pitulat în caldul mării de smarald.

În marea cea mare peștele se plimbă
după pofta inimii domniei-sale
eu dorm adînc la pieptul lui maică-mea.
Apa îmi umezește trupul
și un vis îmi reînfloreşte inima.
Visul e mărunt și îmi ține loc de oftat
rădăcina lui mă cere și mă recere
pentru a străbate în al pămîntului strat
cu-o oarecare putere.

Mi-e dor de soarele solemn și luminos
mi-e dor de pămîntul necuprins și avan
și cred că și lor de mine li-e dor
și că astfel a căzut al ploii alean.

Eu voi da două frunze de verde crud
în zbaterea vîntului după cum mă visezi
și ramuri voi întinde zălud
fărîmînd gelozia de ger și zăpezi.
Apoi vor răsări flori în mii de culori
fiece petală fiind ideală și copilăroasă,
albinele vor zbura în jurul dealurilor mele
și vor spune că sînt mai frumoase decît tot ce a fost
altădată.

Aș vrea să cred florii juruirea
și să mă las îmbătată de marea-i promisiune,
să-i dau toată iubirea
și toată transparenta mea miere.

Vîntul rodul mi-l va scutura
și-l va sufla către altă vîntoasă.
iar eu mă voi tupila lîngă muma mea
nădăjduind că primăvara viitoare o să fie frumoasă.

LUI EMINESCU

Tu nu ești necunoscut
în urbe sau în cătun
oriunde numele ți se rostește
toți ochii se-aprind lumînări
fie-că-s negri, căprui sau albaștri.

Nu, tu nu ești necunoscut
în nici-o țară
la margini de lac în codrii cei deși
pe unde îți bîntuie verbul
fie că cei ce te știu
sînt albi sau negri sau galbeni.

În graiuri aparte
inima ta bate mult prea duios
și tumultuos se încinge
și-atinge fiecare suflet curat
cu-adevărat
umplîndu-l ca în povești
de neasemuite nădejdi.

Merg o dată cu tine spre marea ta laudă,
căci versul meu
totdeauna te caută.
Nu, tu nu ești necunoscut,
tu ai trecut prin vremurile vrăfuite de praf
mereu promotor de lumină
și tînăr mereu
cînd verbul tău
ca ploaia, ca boarea, ca zefirul
face oamenii mai liniștiți și mai buni.

Profund meditînd minţile lumii-ntre ele
oare cîţi oameni se cred pe cerul ţării stele
şi cîţi cred că schimbă eternitatea acestui pămînt ?

FIICA MĂRII

Eu credeam, pe la început
că toată marea e de un albastru închis
dar vremea Aurorei mi-a spus
că singurătatea mării e-un vis.

Au trecut milenii, dar a mării fiică
tot mai plînge pe stînci sihastre,
aş vrea să arunc pe mine toate culorile lumii
şi să-ţi aduc toate cîntecele şi bucuriile noastre.

WANG SHUHUAI

(1929)

Originar din provincia Hebei. A debutat în anul 1950. Printre volumele sale de poezii publicate se numără ***Pămîntul natal***, *Cîntecul pădurii de mesteacăm*, *Balada muntelui Bao*.

PEISAJ DE PLOAIE ÎN PRERIE

Ploaia vine pe aici subţire şi uşor
Ploaia subţire a adus în mînecă vînt proaspăt.

Vîntul proaspăt flutură iarba şi piere
Vîntul proaspăt mătură colbul preriei.

Ploaia subţire pluteşte uşor spre departe
Peste prerie ea scutură stele de aur.

Stele de aur pe nesimţite se stinseră
Micul păstor priveşte
Rezemat în baltag
Curcubeul amurgului.

BAI HUA

(1930)

Originar din provincia Henan. A început să scrie poezii în anul 1946. În anul 1947, s-a înrolat în Armata de Eliberare a Poporului Chinez. Din anul 1951, a început să scrie nuvele, proză scurtă, piese de teatru şi literatură pentru film. A publicat volumele de poezii *Un gînd pentru rîul Jinsha, Stol de vulturi, Păunul, Gînduri de iubire, Poezii.*

APELE MICULUI RÎU ŞI ARIPA MORII

Aripa morii-ntîlneşte apele micului rîu
Şi dulce le e convorbirea precum fericirea de-o viaţă
Micile valuri se-ndreaptă-mpingîndu-se unul pe altul
Activitatea desfide odihna.
Ah, tu te învîrţi, te învîrţi pentru mine
Eu curg, eu curg pentru tine spre infinit,
Căci eu sînt acel ce te-nvaţă sărutul.

Dar îmi răspunzi că tu mă înveți.
De-atunci tu nu părăsești gura mea
După un sărut, un reproș
ca apoi să reluăm iar sărutul.
Ne împărțim simțămintele, oare ?
Eu curg, eu tot curg fericit pentru tine.
Iar tu te învîrți, te învîrți cu beție.

RĂSPUNS CITITORILOR

De unde să știți
Că darurile voastre au întrecut toate speranțele mele ?
De-aș putea să plîng
Din dragoste și recunoștință
Un rîu de lacrimi ar curge la picioarele mele.
Dar nu am scăpat nici o singură lacrimă,
Căci vai, voi n-aveți nevoie de slăbiciunile mele.
Eu sînt o pasăre ce uită ușor un dezastru.
Săgeata abia a zburat pe lîngă mine și eu iarăși vă cînt
Eu mă las pe palmele fiecăruia din voi
— Cum spune zicala — sărind ca o vrabie.
Dar vor veni și alte săgeți, ceea ce-i foarte posibil
Și nădăjduiesc să nu vă rănească mîinile din întîmplare.

ȘI OFTATUL ARE ECOU

N-am vrut niciodată să fiu un glorios,
Aș vrea doar ca, iubind, să fiu iubit.
Eu nu sînt nimănui dușman de moarte,
Căci eu nu cer nimic, eu vreau doar să dau.

De ce văd unii-n mine agresorul !
Greşală, cît o mare de adîncă !
Eu stau deoparte cu mulţimea mută
Şi, fără noimă, îngîn un cîntec
Scot uneori cîte-un oftat prelung
Dar eu nu m-am gîndit cum că oftatul
Poate avea un ecou precum o furtună !
Dar trebuie să-mi vărs amaru-n geamăt
Sau, pentru că iubesc şi sînt iubit
Să cînt, ca vrabia un cîntec vesel.
Amarul este însă
Cînd trebuie, cu propriile mîini
Să-mi gîtui cîntecele, în gîtlej.

PRIVIND PLOAIA

Fiece picur de ploaie înscrie un semn de-ntrebare pe apa din rîu
Mi s-a cerut să răspund ? Da ?
Valuri sălbatice măturâ semnele de întrebare ce mie însumi sînt puse.
Ci, numaidecît, alte puzderii de picuri de ploaie-au căzut
toate căzînd ne-ncetat pe suprafaţa lichidă a sufletului,
înverşunat întrebînd şi cerîndu-mi răspunsul.
Pot oare, cumva, să răspund ?
Atît sînt de multe ! Şi vechi !
Eu pe parapet mă aplec
să bată în mine direct toţi picurii de ploaie
pînă ce ochii nici nu mai pot să-i deschid.
Dar întrebări, de milenii întregi, se amestecă-n mine
Precum copilul ştrengar, de şase ani eu îmi şterg obrajii cu mîneca
şi mă întreb : oare-aceştia sînt picuri de ploaie sau lacrimi ?

STELELE TOATE AU RÎS

A întrebat de tata : el nu e acasă
aşa mi-a spus tata să vă răspund
iar nenea din telefon a rîs. Apoi
am primit o palmă zdravănă. Apoi
a fost o furtună doar pentru mine
ce m-a durut, dar n-aveam timp să plîng. Apoi
tata i-a încuiat pe tata, mama şi Pisu în casă
iar mie mi-a dat lumea toată pentru o noapte.
Străzi mari şi mici cu toate s-au ascuns
de teamă să nu mă rătăcesc. Erau atît de bune ! Apoi
am rămas locului precum fetiţa lui Andersen,
numai că nu aveam chibrituri să-aprind. Apoi
am întrebat, cu greutate, stelele, pe rînd :
eu cu ce-am greşit ? Iar ele, toate, au rîs.

CE SĂ CER

Dar, ce spun eu ?
Am spus eu, vreodată, ceva ?
La ce mă gîndesc ?
Gîndit-am vreodată ceva ?
Ce să cer eu ?
Cerut-am vreodată ceva ?
Păsări zboară şi ţipă,
Nouri plutesc,
Floarea surîde
Buruiana se clatină.
Izvorul ţîşneşte
Şi broasca saltă.
Omul doreşte
Iar drumu-i mai mult se-alungeşte.

AICI E NUMAI PRIMĂVARĂ

Aici e numai primăvară
Ca apei rîului, mi-e greu să plec,
Dar tot, ca ea, mi-e greu să mă opresc,
O, de-aş putea rămîne-aici
ca apa lacului — ce bine-ar fi !
Deschid, ochii-nlăcrimaţi şi mari
Şi, fără să clipesc, privesc azurul.
Nu-mi place basmul scris citeţ de nori
Cu toate că nicicînd nu se repetă.
Cînd stele vin să-nlocuiască norii
Pe lume-i numai un bordei de bambus,
El are numai o fereastră mică
Şi, la fereastră, doar o lumînare,
La lumînare străluceşte-un cîntec
Şi-n el o inimă de veghe bate.

DAI YANTIAN

(1932)

Originar din provincia Hebei. Din anul 1956, a început să publice poezii, nuvele, proză scurtă, comentarii. I-a apărut volumul de poezii *Fiii şi fiicele primăverii*. Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

LUÍ X

E limpede că încă eşti aici
dar inima ta pleacă pe tăcute.
Privesc pierdut, la masă silueta-ţi,

privesc cum inima-ţi se-ndepărtează.
Ca noaptea neagră, nu ştiu ce să fac,
durerii mele i-aminteşte harfa.

Am rupt trei corzi din ea. Cu paşii mari
eu vin spre chipul tău necredincios
şi-arunc o întrebare ca de foc :
unde-ţi sînt sincerele jurăminte ?

Dar silueta ta e o nălucă
Aprind lumina şi odaia-i goală,
sînt numai eu, însingurat, în ea.
Încă o zi mută în calendarul dragostei !
Casetofonul nu vrea să pornească,
dar spune-mi pentru ce ai renunţat
pînă şi la fotografia noastră ?

PLOAIA CE-A VENIT TÎRZIU

Eu sînt ploaia ce-a venit tîrziu
tocmai după vremea însămînţărilor
mă simt vinovată cu vîntul şi norii
dar i-ajut pe plugari la recoltă.

Umezesc rădăcina răsadului aţoasă
şi desfac nervurile frunzelor
aş vrea ca perdeaua de mătase verde să aibă sunetul meu
şi anotimpul recoltei
să aibă culorile mele.

LIU CHANGYUAN

(1932)

Originară din provincia Heilongjiang. A început activitatea literară în anul 1951. A lucrat pe post de redactoră de poezi și proză la revistele „Literatura și arta din Heilongjiang" și „Literatura nordului". A publicat volumele de versuri *Frunza și izvorul*, *Iarba verde*, nuvela *Fata pustiului*. Este membră a Uniunii Scriitorilor din China.

ÎN SATUL DE MUNTE, COPII

I

Picuri de ploaie subțiri
Picură
Fir cu fir.
Ploaia e mică
Și cu surîsuri tot pică
Și pică.

Semințe-n pămînt
Repede ca într-un gînd
Au împlinit primul vis
Al semănătorului cu braț larg deschis
Care a spus :
Bine că vine ploaia de sus !

II

Bivol iubit
Nu fii deloc necăjit
Că eu îți voi da de îndată
O pășune bine parfumată.

Iar jugul greu
Ce-l porți de mii de ani mereu.
Ca pe un chin
Tu lasă-l rotitoarelor mașini.

Și umblă
Spre un copac pe sub al cărui umbră
Te duce un moș
Căci, pe la noi, copacii sînt umbroși.

III

Grîul este verde crud din cale-afară !
Adierea vîntului e chemare ușoară,
Lacul de smarald de grîne line
Să știți că e-nsămînțat de mine.

Tu, copile, ce visezi o mare
Unde nu-s valuri unduitoare
Îți ofer o holdă de pămînturi
Unde valuri văluresc în rînduri

FĂRĂ TITLU

De cînd a-mbătrînit ea are numai coșmare
Cînd se trezește uneori tremură a jale
Cîteva mii de basme s-au sfărîmat în ea
s-au risipit atît de multe cele.

Nu, nu mai este
fetița care-a alergat
și-a urmărit izvorul.
iar răpitorul
s-a îndepărtat.

Au fost vărsate
toate visele din buzunar
acele înfocate
flori purpurii din verde frunzar !

SFAT

Nu mă sfătui să mai cînt bucuriei
Tot ce voi cînta şi am cîntat.
Micul meu rîu al bucuriei
seacă deseori. A şi secat.

Vînt de primăvară. Nopţi brumate.
Înfloriră tot ce-a ofilit.
Trec amar de acru cîte toate,
adevărul e că ne-am sfîrşit.

RÎU

Acesta este
un rîu mititenar
barca din rîu,
e ca din picturile străvechi

Dar ce s-a întîmplat ?
l-a vîslit de o mie de ani
şi n-a izbutit să iasă
din ramă, niciodată.

GAO YING

(1933)

Originară din provincia Shandong. A lucrat în cadrul redacțiilor revistelor *Arta și literatura din Songjinag* și *Literatura poporului*. În anul 1957, și-a urmat soțul, poetul Ai Qing, în Marele Pustiu din Nord și în Xinjiang. S-au întors la Beijing după anul 1976. Acum lucrează ca secretară a soțului ei participînd la munca de redactare și selecționare a poeziilor lui.

TU EȘTI TU

N-are rost să te asemui încolo, dincolo
căci tu ești tu.
Viața îți este
numai lacune și chinuri
drumul îți este
întortocheat.
Cît despre bucurii dinspre patimi
bucuriile-au fost cam puține
dinspre dulce și-amar
amarul a fost mult prea mult.
Eu cred că tu ești asemenea
unui arbore mare
cînd bate vîntul rezişti
cînd bate ploaia rezişti.
Ai fost atacat
de gerul de Nord, de pustiitorul
ai fost biciuit
de galben nisip vînturat dinspre Gobi
dar tu ai forța ta proprie

şi buna ta stare de spirit
iar vremea ce bîntuie nu a putut
să te înconvoaie.
Deci nu are rost să te asemui încolo, dincolo
căci tu eşti tu.

IUBIRE FIERBINTE ŞI MULT MAI FIERBINTE

În inima mea oceanul
are o seamă de ghicitori
sub talazuri, tumultuoase
are taine fără de numărători.

Perla rotundă stîrneşte uimire
frumos e coralul cu adevărat
duioşi peştişorii stîrnesc fantezie
iar scoici colorate m-au pasionat.

Aceasta e-o lume cuvîntătoare ?
Sau e un liman liniştit ?
Prin ea se decurg nebunatice cîntece ?
Sau plînge prin ea un destin suferit ?

Aş vrea să mă preschimb într-un peşte
în marea mai mare ca-n vis
uşor să plutesc peste creste de ape
şi să mă afund către prund în abis.

De-acolo s-aduc uluitoarele daruri
pentru ai mei cei de pe uscat
de pildă un larg şirag de legende
că ei iubesc oceanul cu adevărat
îl iubesc îndrăgostiţii de el cu luare aminte
iubirea fierbinte fiindu-le şi mai fierbinte.

MUNȚI ȘI NORI

În munți se ascund norii
În nori se-adună munții.

Ei seamănă cu-un rai și nu e rai,
Și cu-o iluzie dar care nu e.

E dragostea de munte pentru nor ?
Sau este dorul norului de munte ?

Fără de norii sînt munții amorțiți,
Fără de munți însinguraţi sînt norii.

HU ZHAO

(1933)

Originar din provincia Jilin. A debutat în anul 1948. Este autorul volumelor de poezii *Nebuloasa gloriei, Noaptea pe cîmpie, Cîntecul de dragoste al muntelui, Din zori pînă-n amurg* și altele. Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

CÎT DE MULT SEMĂNĂM NOI CU STELELE

Cît de mult semănăm noi cu stelele
Noi fiecare cu traseul său
Prin milioanele de ani lumină
Ne recunoaștem repede și-ușor
Pentru că noi putem vorbi
În cercul nostru de lumină.

Şi nu putem să părăsim traseul
Ci să ne urmărim noi în de noi.
Nici ploile de meteori din August
Pe noi n-or să ne poată despărţi.
Şi nici furtuni nu pot să ne răreasca.
Zburînd, cîntînd, chemîndu-ne mereu
Noi ne simţim atît de-apropiaţi.

LUNA

Lună răspunde-mi de ai văzut-o
Luna e atît de rotundă
La patul ei irizează scîntei
Luna e atît de gingaşă
Precum privirile ei.

O, în seara aceasta ea nu e
Ea doarme altundeva cu alt rit.
Că are măcar un somn liniştit.

Poate că a luat cu ea o oglindă
Şi-a aruncat-o spre cer
Să strălucească-n privirile mele
Pînă ce pier.

Lună, tu poţi sau nu poţi
Ca oglinda din copilărie...
Aş vrea să te caut cu ochii
Ca printr-o fereastră tîrzie.

Te rog deci ca, prin fereastră,
Să o păzeşti cu prisos
Ca mîine obrazul să-i fie ca ţie
Proaspăt, frumos, luminos.

SHAO YANXIANG

(1933)

S-a născut la Beijing. A început să publice versuri și proză din anul 1946. I s-au tipărit volumele de poezii *Cînt orașul Beijing*, *Pentru tovarăși*. *Cîntec pentru Istorie*, *În depărtări* și altele. Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

CHEMAREA

Pe cînd eram copil, în joaca mea
Mi-era duios de dulce o chemare.
Căci mă chema, spre seară cineva
Cu glasul mamei plin de alintare.

Ea la tristeți mă mîngăia prelung
Și la durere îmi lua povara
Și mă chema pe numele de prunc.
Mama aceea dulce îmi e țara.

MEMORIE

Memoria îmi spune :
Eu sînt sarea.
Deci nu te plînge
De sînt presărată pe rănile
pe care le înduri
făcînu-te să suferi mult mai mult.

Primește-mă alături de durere.
Cu sîngele tău mă voi contopi
Și cu sudoarea ta
Ca tu să simți
Și să le simți pe toate mai puternic.

DACĂ

Dacă, dacă nu ar fi nori
peste zare să-și schimbe a lor înfățișare
nori uneori într-o înfățișare rostogolitoare
iar alteori umplînd cerul cu puf scămos
iar din cînd în cînd
umplînd raze de soare și culori
norii de sus
fără nori ar fi trist de nespus.

Dacă n-ar fi vînt care
să mă tragă de mîneca mea
în luna Mai în care
am pierdut perioada înfloritoare
a sălbaticului măslin
căutînd în frunze fructele ce s-au copt pe deplin
și vîntul sosit de dincolo
de poarta de jad
în anotimpul pinguinilor s-a cutremurat.
Fără vînt ar fi trist de tot.

Rodul n-ar mai fi rod.
N-ar mai fi plopii ulmii și sălciile plîngătoare
nici semințele pline de făgăduințe
și nici miraje

în marea forfotă orășenească
dacă n-ar fi nori
și nu ar fi vînt
dacă nu ar fi pomi
și n-ar fi miraje
sau drumeții către Gobi
dacă nu ar fi acești prieteni cinstiți
și consolările lor iluzorii
ar fi atît de trist pe pămînt.

Iar dacă n-ar fi nici miraje
care se mistuie cît ai clipi.
căci mirajul este totuși miraj
ce trist ar fi!

Iar dacă eu, precum craiul Kangxi
aș dori
într-un vis deschis departe de tot
mereu, purtînd în visul meu
să clădesc odată și odată
o cetate îndepărtată
visul meu hai-hui
ar fi fost mult mai frumos decît al nimănui.
Îmi pare foarte rău că nu sînt artist
specialist în păsuni
și-n alte minuni și deșerturi.
Îmi pare rău că nu sînt geolog
și vă rog să mă iertați că nu sînt
meteorolog
nici arheolog și nici ventrilog,
ci sînt doar un căutător silitor
de folclor și de vise uituce.

Iar dacă vîntul nori groși va aduce
și ploi colorate ce-acoperă cerul și lutul
să scuture iluzia și necunoscutul

și să se prăvale de la o mie de coți
pe o mie de roți și apele
din nisipoasele lui catifele
Gobi, cel solitar,
al Chinei nesupus hotar.
Apă !
De atunci pustiul nu se mai adapă.
Apă !
Pînă și eu așadar
de bună voie beau chihlimbar
un pahar tulbure cu nisip și
în vîntul și ploaia cumplite aș muri.

ZHOU LIANGPEI

(1933)

Originar din provincia Jiangxi. A început să scrie poezii în anul 1952. A publicat culegerile de poezii *Frunză de arțar*, *Cîntece de dragoste tibetane*, *Prevestirea zăpezii* și altele.

Membru al Uniunii Scriitorilor din China.

PERLA

În temniță nu știam ce e lumină
Și nici măcar de mai am ochi.
Dar într-o zi cînd m-au eliberat
Lumina soarelui m-a ametit.

Dar eu mereu, mereu am așteptat
Și am crezut mereu că-n lumea asta
Pot toate casele să își deschidă
Spre soare ușa și fereastra.

Precum nisipul roade, roade scoica
Și perla cade, se rostogolește
Chiar dacă nu mai poți să-nduri, așteaptă
Iar dacă-i greu să crezi, — să crezi orbește!

Prietenia față de tovarăși
E rodul inimii adevărate.
Curg anii, sînt nenorociri destule
Dar hai să-i facem perle minunate.

Căci iată ca o perlă prețioasă
Sînt adevărul și credința-n viață
Ca luminoase sentimente pure
O perlă-a inimii lucind semeață.

MIRAJ

Senin de-aici pot trece marea pînă adînc în depărtări
E netedă și e ca roua din iarba pe sub tălpi desculțe
O boare tulbură cîmpia nețărmurită și-o agită
Iar norii albi sînt ca o turmă de miei căzută pe cîmpie.

BAO YUTANG

(1934)

Originar din Regiunea autonomă a naționalității zhuang. A început să scrie poezii din anul 1955. A publicat culegerile de versuri *Curcubeul*, *Pe cele două maluri ale Rîului Ceresc* cît și poeme în proză, proză scurtă și nuvele.

SCOICA

Unii oameni spun că scoica este urechea mării
în ea cu sunetele valurilor
şi multe melodii tulburătoare.

Dar mie unuia îmi pare
că-i bulgăre de spumă închegată
ceva, un lest lipsit de viaţă
şi aruncat din Ţara de Cristal.

HAN XING

(1934)

Originar din provincia Hubei. În 1947, a început să scrie versuri şi nuvele. A publicat culegerile de versuri *Oaspete venit din depărtări*, *Flautul iubirii* şi altele. Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

LUMINA PIERDUTĂ

Un fir plăpînd şi ager de lumină
Întinde printre gratii raza-i lină.
Îi ţin pe palme fulgul străveziu
Şi cu durere îl privesc cum, viu,
Mi-acoperă cu cald fiinţa toată
Să-mi încălzească inima-nghe̦ţată.

Doar cînd îţi pierzi lumina ochilor,
Poţi folosi frumosul dor de zbor.

LACRIMI

Acest pahar de lut gălbui
a îngropat în el toate umilințele
însă talentul tău nemuritor
a frînt pămîntul devenind un arbore.

Eu cred că tu, acolo sub pămînt
cu gîndul la poporul în furtună
mai te frămînți și azi
iar boabele de rouă de pe frunze
sînt lacrimile tale de-alinare.

WANG MENG

(1934)

Originar din provincia Hebei. Este unul din cei mai reputați scriitori chinezi actuali. În anul 1953, a publicat romanul *Vivat tinerețe* iar în 1956, a publicat nuvela *Noul tînăr venit la secția organizatorică*. Mai recent a publicat romanele *Dor de casă*, *Activitatea schimbă fizionomia omului*, nuvele și poezii. Multe din creațiile sale au apărut în traducere în S.U.A., Anglia, Mexic, România, U.R.S.S., Olanda și Norvegia. Este vicepreședintele Uniunii Scriitorilor din China.

CÎNTEC PE DOUĂ STRUNE

E lumea ca un tren tixit
Ca o cabină jumătate goală

E marea o arenă pentru lupte
E marea un imens nemăsurabil

Şi-alege fiecare o cale-a lui maritimă
Dar şi-o alege-n ultima secundă

Se-mping talazuri ondulînd se umflă
Dar marea-i calmă şi nepăsătoare

Nourul alb te-nvită să-ţi renovezi pînzele
Sunetul valului îţi mînă luntrea spre-orizont

Un vin acru dă strălucire din plin ciorchinelui
Însă ciorchinelui nu-i pasă-n veci de vin

Iar a compune versuri e un flux continuu
Căci fluxul şi refluxul ne tachinează Muza.

Cel mai bun fel de-a celebra e a-ţi uita traiectul
Uitarea cea mai mare e să îţi aminteşti trecutul.

Cea mai frumoasă spumă-a valului e cea ma sobră
Dar valul cel mai sobru are spumă ?

Grandoarea cea mai grandioasă-i marea
Iar cea mai mare neputinţă e tot marea

Cel ce nu ştie ce să facă este vîntul
Iar cel ce face totul e tot vîntul.

Iar peştii zburători să nu mai fie peşti zburători
Şi vor întîi de toate să vieţuiască-n apă

Dar cine poate afirma că pasiunea peştilor e-nnaltul ?
Şi cine ar putea nega cumva că spuma traduce-n ea
candoarea lumii ?

Iubirea mărilor se face jude la orice peşte şi-orice navă
Pedeapsa grea e de-a ierta oricare suflet rătăcit

Tu faci rînd tot aşteptînd să-nainteze
Mergi drept spre ţelul tău rîvnindu-l repede

Dar spuma se agită doar o dată
Numai o dată se deschid, ah, mii de spume

De cîte ori acest poem a fost scris şi rescris
El n-a împiedicat să fie marea mare şi tu însuţi

Această stea se-aprinde ridicată-n cinstea mării
Dar marea-i calmă şi nepăsătoare

AMINTIREA

Amintirea e întristare
întristarea e veche
şi ruginită.

Amintirea e-nduioşare
înduioşarea e bunătate
şi iarbă.

Amintirea e bucurie
iar bucuria-i curată
şi-i vin.

Amintirea e greutate
iar greutatea severă
e munte.

Amintirea e amintire
și nu mai știu ce.

Amintirea e realitate
ce se preschimbă în amintiri
și-n poezie.

INIMA MEA

Oare funcția mea
e mai mare ca mine ?
Dar, poezia mea ? Este și ea
mai frumoasă ca mine ?
Dar noul meu roman
e mai interesant decît mine ?
Dar inima mea este și ea
mai profundă decît mine ?
Nu aș putea crede.

PICĂTURI DE PLOAIE

În hotelul acesta, vechi și modest
oaspeții sînt asemenea
picăturilor de ploaie
care cad fiecare precis în camera sa
fără sunet fără ecou
ci doar dimineața
cîte o rafală de vînt
îi aduce lîngă cașcaval și marmeladă
ca apoi să-i împrăștie iarăși
pe care-ncotro.

PERSPECTIVA

Mai departe decît munţii şi marea
e numai oglinda
şi apoi barul şi taburetul
şi fata cu părul deschis
şi gîtul viorii.

Cea mai aproape e ceaşca cu cafea neagră
şi care mai mare decît lumea
acoperă inima mea
îndepărtată şi ea
ca munţii, ca marea şi soarele.

GONG SHUNZHI

(1936)

Originar din provincia Jiangsu. A început să publice poezii din anul 1981, o seamă din ele fiind tipărite în „Revista de poezie".

VALURI

Vin valuri de la margine de cer
şi trupul şi-l sfărîmă-n colţi de stîncă.
Ca flori de-argint sar stropii vii şi pier
şi visele confuze-s un mister
ce cad în albăstrimea-le adîncă.

Vin valuri de la margine de zare
pe plaja lor de aur alergînd.
Duc şi aduc vechi amintiri precare
şi lasă-n urmă scoici, la întîmplare,
să amintească-al mării larg avînt.

Vin valuri din demargine de cer.
ce-şi adună şi-şi răsună-n val frămîntul
din primăvară spre al iernii ger,
mereu acelaşi basm de azi şi ieri
îl depănă, de cînd lumea, de cînd pămîntul.

Vin valuri de la margine de zare,
de pe sub pescăruşii rotitori,
ce-ngînă poezii, încet, uşoare
cu versuri ce se pierd în vînt uşor
încît pînă şi urma-n drum le moare.

Vin valuri de la margine de zare,
ce poartă umbra pînzelor din vele.
Mi-ating, în treacăt cugetul şi pier
la marginea de mare şi de cer
şi de-aşteptare a inimii mele.

ZORI

Zori,
Zori îmlădiind veşmîntul de ceaţă uşurel
atinsă uşor de purpura lină-a pudorii
ca să deschidă poarta spre Soare Răsare
şi să plutească pe bolţile cerului zori.

Zori,
Zori, să culegeți al păsării lin gungurit,
din ochii copiilor duceți din somn nălucirea
draperia nopții în cutele-i multicolore
s-o dați la o parte de tot,
răspîndindu-i-o firea.

Zori,
ridicați-vă prospețimea spre zare
și inima a milioane de oameni vibrînd
să creșteți necontenit simfonia vieții
care în taină, la soare, în piept se zbate plăpînd.

BAI YU

(1937)

Originar din provincia Sichuan. A început să scrie poezii din anul 1955. A publicat volumul de versuri *Umbra velei* și poemul lung *Dragostea din vîlvătaie.* În afară de versuri mai scrie proză scurtă, poeme în proză, reportaj literar, comentarii literare și de artă. Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

POVESTEA ÎNTOARCERII ACASĂ

Marinarul a intrat pe ușă-acasă
Iar copilul s-a mirat foarte :
„Nene, dar mă rog frumos, pe cine căutați ?"
Întrebarea i-a făcut inima gheață.

„Eu sînt tăticul tău !"
Zise marinarul cuprins de mare chin.
Copilul s-a retras în colțul odăii
Privindu-l, cu bănuială, ca pe-un străin.

I-a dat bomboane, i-a dat jucării
Dar copilul pe brațe nu-i urcă.
Marinarul care a înfruntat uragane
Iată-l, acasă, cum se încurcă.

Așa că a început să spună povești despre mare
Despre păsări de mare care plutesc prin tumult
Copilul îl asculta
Și se apropia de el tot mai mult.

Mama copilului s-a întors de la lucru
Iar copilul a întrebat-o încet :
„Mamă, nenea acesta zice că-i tata.
Spune și tu, să-l cred, să nu-l cred ?"

„Crede-l !" răspunse mama adeverind,
Iar copilul spuse cu glasul ușor :
„Tată ! Tată !"
Iar inima marinarului se umplu de iubire și dor.

Această poveste pare de necrezut,
Dar se poate în orice familie de marinari să fie.
Ea m-a făcut să cunosc viața pe mare
Și să-l laud pe marinar și pe răbdătoarea-i soție.

FRUCTUL FERMECAT

Cînd mănînci fructul plin de fermecare,
Orice hrană foarte dulce pare.

Mic şi roşu-i fructul fermecat
Cum nici botaniştii n-au aflat.
Totuşi, totuşi eu desfid arbustul,
Căci prin fructul lui ne pierdem gustul.

Viaţa-şi are gusturile clare :
Dulci, însă şi acre şi amare
Ce nu pot sub linul strat de dulce
Să se lepede şi să se culce.

PESCARII

Ei sînt fii şi sînt nepoţi ai mării,
Sînt, ca marea, limpezi şi deschişi
Ei respiră larg de tot ca marea.

Cînd te-aud cum rîzi cu pieptul larg
Parcă văd cum cînturi curg din flux.

GUAN YONGHE

(1937)

Originar din provincia Hebei. A început să scrie versuri din anul 1957. Au fost publicate volumele de poezii *Satul vesel*, *Pămîntul cooperativei*, *Micul crap caută perle*.

DIN LAC

O ploaie fină ca mătasea și lacul leneș
Te uită, Insula Egretei cum capul și l-a ridicat.
E apa lacului ca mierea iar sălciile somnolesc
Și, peste undele curate, calm, frunzele și-au resfirat.

Mai plouă și cu flori de piersic. Și-i timpul bun de pescuit
Năvodu-i lat. Subțire-i fata, sărmana. I s-au umezit
Cămașa roșie și șalul și cum făcea un semn cumnatei
Să-i strîngă vîslele, deodată, în zbor, o floare i-a venit.

Pe sub sprîncene își privește, în apă umbra surîzînd
Iar inima-i tresare-n purpur ca mugurul de floare blînd
Și prefăcîndu-se că-și spală, în apă, mîinile ia floarea
Cînd gînduri gînduri fără capăt o cotropesc pe rînd.

Basmaua-i stăpînește fața; Ea saltă firele de păr
Și-și pune la ureche floarea ca pe-un roșu adevăr
Însă ținînd năvodu-n mînă în care-a prins atîtea gînduri,
Atîtea glasuri de iubire care pluteau frumos pe mări.
Căci cînd cad florile de piersic lin
Este însemnul clar să pescuim.

CUCUL

Din cerul nalt un cîntec eu ascult
Un cîntec care zboară tot mai mult
Și-mprăștie
O melodie verde.

Parcă-am pierdut ceva
Care mereu se stinge şi se pierde.
Pe frunte ridurile s-au rărit
Cu mult mai mult, cu mult mai mult

HONG ZHENG

(1937)

Originar din provincia Hunan. A început să scrie versuri de la vîrsta de 16 ani. A publicat volumele de poezii *Val. Flacără. Iubire. Cît mai eşti încă tînăr* şi altele. Este membru al Uniunii Scriitorilor şi al Uniunii Artiştilor Plastici din China

PENTRU ÎNDRĂGOSTIŢI

Pentru această clipă de blîndă fericire
bătrînei generaţii i se brăzdase faţa,
iar pentru apărarea acestor vremi frumoase
ostaşul era gata să-şi dea chiar şi viaţa.

O, dragoste şoptită cu buzele ca focul
tu nu eşti doar tărîmul ce-n visuri se înclină
ci eşti şi torţa care se cere, omenirii,
să-i dea mereu mai multă căldură şi lumină

DACĂ

Dacă un roib de elită ar trage la piatra de moară
desigur că n-ar fi mai mult decît un simplu măgar,
iar dacă măgarul s-ar duce-n galop pe cîmpul
de luptă
ai auzi, ah, al roibului strigăt sfîșietor.

WANG HONGTAO

(1937)

Originar din provincia Shandong. A început să scrie versuri din anul 1956. A publicat volumele de poezii *Noul cîntec al munților și apelor*, *Vestea primăverii în țara de miazănoapte*. Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

MĂRTURISIREA COPACULUI

Soarele coboară,
umbra-mi se-alungește.
Soarele se-nalță,
umbra-mi se scurtează.

Eu nu blestem soarele cu umbra-mi
ci-mi doresc o umbră cît mai mică.
Nu doar pentru propriul renume
ci doar pentru iarba de prin preajmă.

ODIHNĂ SUB COPAC

Mi-a pus mama o umbrelă ca să
frîngă acul otrăvit al soarelui.

Acum iarba verde-mi este pat
două mîini, sub ceafă, îmi sînt pernă,
ţin piciorul drept peste cel stîng,
las, din pori, să-mi crească rădăcini
şi să treacă prin pămînt reavăn
s-ascult cîntul de izvor de munte.

LIANG XIECHENG

(1938)

Originar din provincia Heilongjiang. În anul 1957, a început să publice versuri. I s-a tipărit volumul *Melodia sufletului*. Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

SOARELE

Chiar dacă ştiu cu toţii
că ai pete negre
nu o să nege nimeni
că tu, în ochii lumii,
eşti, totuşi, cea mai luminoasă stea.

NOUR ALB

O, nour alb
tu, sus, în cer albastru
trăiești fără de griji.

Cînd pămîntul jos mă cheamă
eu îl stropesc
de-ndată, cu sudoarea-mi harnică.

LIU ZHANG
(1939)

Originar din provincia Hebei. A început să scrie versuri din anul 1956. A publicat volumele de versuri *Cîntecul muntelui Yan*, *Floarea-soarelui*, *Primăvara muntelui Yan*, *Cîntecul pădurii de arțari* și altele.

FĂRĂ TITLU

În față sînt cei antici, în spate cei ce vin.
Eu stau în drumul mare al istoriei.

Le văd distinct celor din față sufletul,
celor din spate umbrele confuze.

Eu, cu un pas, cu o urmă de pas
îmi scriu viața...

IZVOR DE MUNTE

Ca un argint străluce izvorul de munte,
ca un cocon de viermi de mătase
scoate un șir de fire frumoase
și primăvara de vatra natală o coase.

LIU ZUCI

(1939)

Originar din provincia Anhui. A început să scrie versuri din anul 1958. A publicat culegerile de poezii *Cercul anilor*, *Noi sîntem fiii și nepoții Marelui Canal*[1] și altele.

PLOAIE DIN SUD

E ca o cortină de aur
E ca draperii de argint.
Ploaie din Sud,
Strălucitoare întinderi.

Norii subțire o torc
Vîntul mai gros o sucește,
Ca o suveică, lăstunul
O răsucește-n brocart.

[1] *Marele Canal*, construit în sec. al XII-lea e.n. leagă orașul Beijing, în nord de orașul Hangzhou, în sud. Are o lungime de 1794 kilometri (n.t.).

Marea de-aceea-i albastră,
Vîntul de-aceea e alb,
Cocotierul e verde,
Floarea bumbacului roşie.

Stau şi gîndesc să iau foarfeca
Să tai, din natură, o bucată
Pe care s-o pun într-o ramă
Şi s-o expun undeva.

Crească-i vieţii culorile !
Cheme-ne-n veci primăvara
Ploaie din Sud,
Strălucitoare întinderi.

STARE DE SPIRIT

Un munte 'nalt e huma în picioare
Iar dealul este lutul ghemuit.
Cîmpia este un pămînt culcat.
Ci, totuşi
Nu-n picioare,
Nu culcată
Nici ghemuită faţă de pămînt
E, astăzi, starea mea de spirit.

SÎNT DOUĂ FELURI DE LICHIDE

Sînt două feluri de lichide,
de bei doar unul, treaba ta e bună.

Dar dacă le vei bea pe amîndouă
tu vei stîrni, înfricoşat, furtună.

Azi le-ai băut, deodată, laolaltă
şi — vezi ? dureri sosesc să te răpună.

Căci un lichid e vinul şi-i lacrima celălaltul
şi nu pot fi băute împreună.

COCON

Întreit ai aţipit
ai năpîrlit întreit.
de trei ori suferi nebînd, nemîncînd
întreit îţi apleci capul mereu întrebînd
de trei ori îţi cauţi puritatea şi libertatea
întreită îţi este iluminarea, întreit adevărul.

Abia apoi începi să urci muntele
şi să dai la iveală şnurul de mătase
şi să te înfăşori cu latitudini sclipitoare
şi să te făureşti în ţesăturile lor
urcînd spre punctul spre care privim.
Înfăşurare, deci o nouă eliberare
şi ferecare pentru a medita mai profund
ca pînă la urma urmei să înţeleg
întreaga înţelegere ce ni se dăruie
stînd covrigat în odaia ta scundă
şi care de fapt e un spaţiu larg, infinit.
Apoi eu voi sfîrteca coconul mătăsos
ţesut de tine însuţi. Voi sfărîma
uşi, geamuri, cătuşi

înaripîndu-te eu voi pleca
în spații mai noi și mai iluminate
cu trai mai profund și mai 'nalt
pe înalturi
care încep și re-ncep tot mai sus.

ZHANG XUEMENG
(1940)

Originar din provincia Hebei. A început să scrie poezii din anul 1979. A publicat culegerea de versuri *Modernizarea și noi.*

DESPRE TINEREȚE

Nimic nu osteneşte
Nimica nu dispare.
Eu. două vîrste am.
E. una, vîrsta pletelor cărunte
Iar cealaltă își păstrează eterna stricata metafizică.
Căci nu vioara chinezească imită cîntul ciocîrliei
Și nici mamutul ce se-ascunde nealterat, în strat de gheață
Nu are nici o rațiune să își păstreze frigul proaspăt
Deasupra frunții mele arbori-săgeți cu copios frunzar
Păduri virgine și născînde
Ce hotărăsc mereu culoarea și prețul vîntului pribeag
Eu injectez o tinerețe tîrzie
ca esență-a vieții-mi
În măduvă, eternizînd-o
Atît cît sînt poetul

Ochi-mi
Vor făuri deapururi flăcări
Și dragoste și clorofilă
Și versuri drept eșalonate.

ZHANG XINQUAN

(1941)

Originar din provincia Sichuan. A publicat volumul de versuri *Fata și ghitara sa*. Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

VELA GÎNDITOARE

Vîntul s-a oprit.
Valul nu mai bate-n recife dublu, triplu.
Steaua ce înoată-n spre luntri pescărești
și-a-ncheiat cu trudă zilnicul periplu.

Amintiri și căutări de-a lungul
pe catarg coboară perpendiculare.
Da. Așa-i. Și vela are uneori
momente gînditoare...

LEI SHUYAN

(1942)

Originar din provincia Shaanxi. A publicat volumele de versuri *Lungul hotar, Zeița primăverii, Ciocîrlia, Riul părinților*. Membru al Uniunii Scriitorilor din China.

DEȘI AU TRECUT VÎNTUL ȘI ZĂPADA

Deși au trecut vîntul și zăpada
Noi mergem înainte fără de stingherealâ
Șuvoi de vînt ne asaltează trupul
Deasupra noastră nori în cete trec.

De s-ar reîntoarce vîntul și zăpada
N-ar mai putea să ne oprească. Știm
Că a te-opri e-a îngheța în moarte
Iar a înainta e-a-nvinge moartea.

NUCUL DE LA MARGINE DE DRUM

Răspunde, cine te-a udat
Și vatra cine ți-a-ngrășat-o ?
Numai copiii trunchiul ți-l cunosc,
Numai insecte floarea ți-o sărută.

Frunzar și ramuri înalți în dezolare
Ca un orfan sărman dar plin de rod.
Dar toamna îți descoperă comoara
Drumeții cu pietre te rănesc.

VIAȚA

Acest copil
Mereu mă sîcîie
Zîmbind șiret cu mîinile la spate :
Ghici ghicitoarea mea, să-ți văd norocul !

Întîi cu stînga și apoi cu dreapta
Încît mă-ncurcă.
Știind că îl iubesc prea mult
E-atît de hoțoman cu mine.

TĂIAT PREA DEVREME

În Martie
Cînd tocmai înfloreşti, plop alb,
Împodobit de muguri și de flori, plop alb,
În Martie ai fost tăiat.

Tu zaci la margine de drum, plop alb
Și strada-i plină de mireasmă de lemn dulce.

CELE PATRU ANOTIMPURI

Primăvara este ca o fecioară gingaşă
Vara e solemnă ca o mireasă
Toamna este ca mama
Cînd sănătatea odraslelor îi dă bucurie
Pe cînd
Clătind capul cărunt, iarna
E amintirea zilelor trecute.

ZĂPADA DE PRIMĂVARĂ

Cu flori de-un alb pur
Ea dichiseşte orice ramur desgolit.

Chiar murdăria e acoperită
Încît devine cel mai sfînt și pur poem.

Căci cine poate să iubească lumea asta
Mai mult decît zăpezile de primăvară ?

Însă aud țăranul bombănind :
„Abia-au dat mugurii și iar i-a înghețat !"

GHIOCELUL

Efuziuni de gînduri
Talent împodobit cu aur.
Sînteți dis-de demult pentru-mprimăvărare
Lumina soarelui, dorința vie.

PLOAIA DE APRILE

Amurg de Aprilie,
Un strop de ploaie-mi tremură pe buză.

Dulce, dulce e ploaia
Ea-mi umezește inima și-o înfioară.

Dulce, dulce e ploaia de primăvară
Ce-mi picură pe gură-n picuri line.

De la ultima ploaie de toamnă,
Te-aștept pe tine.

ILUZII

Omul fără iluzii
E ca pasărea fără de aripi
E ca arborii fără de ramuri
Şi ca peştele ce se usucă pe plajă.

DUPĂ PLOAIE

Pacea de după furie,
Bucuria de după tristeţe.

După o pauză scurtă soarele rîde din plin
Şi-şi mîngîie iarăşi copiii.

Ploaia re-mprospătează,
Pasărea cîntă din nou fericită.

Doar frunzele verzi mai păstrează mîhnirea
Şi scapă arar cîte-o lacrimă.

QIAO YAN

(1942)

Originar din provincia Hebei. A debutat cu versuri din anul 1962. A publicat volumele de poezie scurtă *Cînt muntele Jingang, Stele, ochii mamei mele, Suflete mari şi altele*. Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

TĂCEREA NOPȚII

Aud semințe cum dau colț
cum mugurii dau flori de vază,
aud pămîntul cum se-nvîrte
și electroni cum explodează.

Tăcută noapte, potrivită
pentru a dragostei sămînță
cînd eu, pe roibul poeziei,
de dragoste sînt beat, — ființă
cinstind a artelor credință.

EU SÎNT ARBORE IAR EA E NOR

Eu sînt arbore iar ea e nor
eu sînt la margini
ea în toiul frunții
eu, în pupila ei,
ea-n raza-mi de vedere.

YANG MU

(1944)

Originar din provincia Sichuan. În anii tinereții a pribegit prin Regiunea Autonomă Uigură. Debutul literar la vîrsta de patruspreze ani. La începutul deceniului al optulea a înființat

revista de poezie „Vîntul verde". A publicat un mare număr de culegeri de poezii printre care *Steaua verde, Marea a reînviat, Trandafirul sălbatic, Amurgul și eu,* obținînd premii literare importante. Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

AMURG

A mai trecut o zi.
Luminile amurgului mi se așternpe față.
Azi, ce tribut ai dat pămîntului ?
E-acolo o ștampilă cu-nscrisul „Achitat".

SATUL NATAL

Cînd nu părăsisem încă satul natal
Satul natal era un tablou așternut peste glii.
Eu, în tablou mă mișcam încolo și-ncoace
și vedeam la marginea cerului norii trandafirii.

Acum, de cînd am părăsit satul natal,
satul natal e un tablou atîrnat de nimic.
Dacă ridic privirea văd numai luna
cum coboară cu fire subțiri ca de borangic.

VORBE PROSTEȘTI

Omenirea a întors și reîntors Pămîntul
precum rîmele și șoarecii cei fără stare
sapă cîteva gropi și apoi le astupă iară.

Şi după ce le-a umplut, sapă alte gropi
în cîteva veacuri a săpat o matcă de rîu
în cîteva milenii a ridicat un munte
dar greutatea Pămîntului a rămas aceeaşi.

Omenirea a cules nişte plante hrănitoare
precum pasărea ciugulind grăunţe
care îşi pune restul grăunţelor în pămînt
pentru ca să se hrănească cu plantele care vor creşte
apoi a mai săpat cîteva gropi
şi s-a îngropat pe sine însuşi în ele
dar Pămîntul a rămas la fel de greu,
soarele a rămas acelaşi de la început
şi luna la fel aceeaşi
oamenii din trecut nu se mai văd
cei din viitor nu-s încă născuţi.
stelele din faţa ochilor sînt toate pe firmament.

Unii oameni erau apatici şi aşa a apărut poezia
alţii sporovăiau şi aşa a apărut nuvela
unii erau înflăcăraţi şi aşa a apărut dragostea
unii erau calmi şi aşa a apărut filosofia
unii au vrut să mănînce mai mult şi aşa a apărut războiul
unii să mănînce mai puţin şi aşa a apărut religia
unii să împodobească noroiul şi aşa s-a născut arta
alţii să-l curete şi aşa a apărut decadenţa.

Şi astfel omenirea a tot continuat
să întoarcă şi să răsîntoarcă Pămîntul
sapă cîteva gropi şi apoi le astupă iară
iar după ce le-a acoperit sapă alte gropi
ca apoi să descopere că ţărîna Pămîntul nu e ţărînă
ci este materia lipicioasă a cărnii şi a sîngelui ei
şi astfel fiece om a devenit însuşi Pămîntul
şi a început să gîndească rotund.

LOCUINȚA SUB CER LIBER

Șed în odaie și-mi caut odaia
ci, unde mi-e casa căci eu
nici nu știu pe cine să-ntreb
și nici nu știu unde aș putea afla cumva
numărul de casă îmi este înscris
        întreb de un vis
de o fereastră fermecătoare
        de sub temelia unor iluzii mișcătoare
atîtea cîte sînt
        iar restul, e vînt vînturat.

Soba iernatică picotește
        iar în odaia scundă, cu cărți
arde din patru părți
        și ne încălzește.

Partea cea rece din spate și ca s-a-ncălzit
pînă în cele mai intime cămări
și e ca o cheie care s-a răsucit
către cele patru zări

dar, de fapt, odaia aceasta nu-mi aparține
ea s-a născut în drum, ca din fum
s-a născut această odaie.
M-am însurat tot din drum
așa cum s-a născut tot din drum
această odaie

nevasta mea a inventat odaia și
odaia a făurit locul unde a fost pus patul
sub pat s-au născut puzderie de pantofi

iar pantofii au pudră de drum
pantofii mereu nasc drumul
iar drumul nu are casă.
Strămoşii sînt văzuţi mereu în focul primar
căci şi ei au sosit plutitori
fiii şi fiicele se dau capii de familie
fiii şi fiicele or să plece plutind
precum nisipul, nisipul mişcător
să plutească precum rîul susurător
luna şi bruma au ivit lumea în pisc
să toarcă norii, să toarcă aştrii de dedesubt
privind lumea, de sus, cum decurge
fără cheie
odaia e zi
şi e locuită zilnic de către cineva
această odaie nu e aşa mereu
că numai Ziua aceea mi-e casa !

FU TIANLIN

(1946)

Originară din provincia Sichuan. A început să scrie poezii din anul 1976. A publicat volumele de versuri *Notele muzicale verzi, Între copii şi lume.* Este membră a Uniunii Scriitorilor din China.

VORBE DIN VIS

Tu, după ce ai aţipit, n-ai ştiut
că mama îţi veghează vorbele din vis

cînd mama era mică vorbea şi ea în vis
dar cînd vorbea în vis mama nu avea mamă.

Acum tu mă chemi în vis, mă chemi copile
şi mă rogi să mergem în parc
unde să aluneci vesel pe tobogan
încît alunecînd să creşti, să creşti
iar dacă-ntr-o bună zi nu-ţi vei mai chema mama
ci vei chema un alt nume ceva mai străin
va fi totuşi o aşteptare a mamei
aşteptare a mamei trist de frumoasă.

SUDOARE

De cîte ori, naiv, te-am lăudat
Sudoare cristalină !
Tu eşti un strop de rouă pe frunza dimineţii
şi oglindeşti lumina soarelui
şi oglindeşti smaraldul munţilor.

De cîte ori fierbinte te-am cîntat
sudoare cristalină.
Tu eşti precum izvorul care-a ţîşnit din stîncă,
şi înfloreşti pe fruntea mea
şi pe şira spinării, pură.

Aleargă un tractor peste ogor
mai harnic de o mie de ori decît o sapă.
Privesc pe faţa-ncinsă-a tractoristului
cum scapără sudoarea cristalină.

Sudoare tu urmezi de-aproape orice ființă simțitoare
dar prețul tău poate fi ieftin sau prețul tău poate fi scump.
Cînd hărnicia se-mpletește cu-nțelepciunea laolaltă
tu ești un bob, de perlă, lucitor.
Cînd hărnicia și prostia se împletesc una cu alta
te schimbi în lacrimi aspre și amare.

EU SÎNT UN MĂR

Eu sînt un măr,
Eu sînt un mic și foarte roșu măr.

Îmi este zîmbetul la prunc pe față
Și mi-e dulceața la bătrîn în suflet.
Matrozilor, în larg, le-astîmpăr foamea
Și, caravanei, în deșerturi, setea.
Bolnavului i-aduc astîmpărarea.

Fac oamenii frumoși și sănătoși.

Eu sînt un măr,
Eu sînt un mic și foarte roșu măr.

Sînt fiul soarelui și al pămîntului,
Un cînt cîntat de frunze și de flori
Sînt luna și sînt stelele culese,
Sînt perlele și scoicile-adunate,
Eu sînt sudoarea-n stare cristalină
Și sînt speranța-n foc înfierbîntat.

Eu sînt un măr,
Eu sînt un mic și foarte roșu măr.

BĂTĂTURA

În clipe de repaos
Şedeam cuminţi în cerc
Şi deseori ne plăcea să socotim
Bătăturile din palmă.
Unii le asemuiau cu mugurii de floare
Alţii cu cele mai frumoase poeme.
Eu, unul, cred, că o bătătură
E ca un ban mic
Cu care poţi cumpăra lapte şi pîine.
Dar nu poţi cumpăra
Secolul douăzeci şi unu'.

CHĒN SUOJU

(1948)

Originar din provincia Anhui. A început să scrie poezii din anul 1976. A publicat volumele de versuri *Sub lumina soarelui*, *File de poezie ale satului*. Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

UMBRA

Te-a tăiat o foarfecă-a neformei
mîna ei mi te-a lipit de călcîi
de atunci (aşa-mi trebuie !)
tu cu mine ne tot încurcăm.

Strig istovit hai cu mine
tu mă urmezi accidentat
eu sînt strivit de probleme
tu eşti un vraf de nelinişti

căci tu amarul nu-l strigi
nu-ţi strigi nicăieri nedreptatea
mă urmăreşti în tăcere
lipită de trunchi şi pămînt

ştiu că nu sînt ca tine
o, partea mea neagră tu care
nu poţi să mă părăseşti
iar eu
nu pot trăi fără tine.

OCHILOR

Pe-atunci eraţi un biet izvor amar
peste care pluteau spumele melancoliei.
Acum sînteţi o luncă de un verde clar
pe care înfloresc florile speranţei şi bucuriei.
Ca izvorul amar să nu înece luncile clare
se cere ca zîmbetul să vi-l schimbaţi în cugetare.

BEI DAO

(1949)

Originar din Beijing. A început să publice versuri din anul 1979. Printre culegerile apărute se numără *Poezii* și *Poezii de cinci poeți*, ultima în colaborare cu Shu Ting și alții.

Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

RĂSPUNS

Josnicia este pașaportul celor josnici
iar noblețea epitaful celui înnobilat.
Privește în văzduhul poleit cu aur
cum plutesc umbrele celor ce-au răposat.

Ghețarii au pierit demult
dar pentru ce e pretutindeni gheață ?
Descoperit e Capul Bunei Speranțe
dar pentru ce Marea Moartă să plutim ne răsfață ?

Am venit pe lumea ce ne înconjoară
ducînd cu mine umbra și hîrtia și-o sfoară
pentru ca înaintea judecății supreme
să dau citire acestor cuvinte ce mă condamnă :

Ascultă lume, ascultă
eu nu cred și nu voi crede mereu
chiar dacă îți stau o mie de sfidători la picioare,
cel de al o mie și unulea sînt eu.

eu, unul, nu cred că e cerul albastru
eu, unul, nu cred că tunetul în ecou se desfață
eu, unul, nu cred că visele-s toate deșarte
eu, unul, nu cred că moartea e fără răsplată.

Dacă oceanul va vrea să treacă de diguri,
fie ca apa amară să curgă în inima mea.
Dacă pămîntul va voi să se înalțe
atunci omenirea, în piscu-mi, să-și afle condiția grea.

Noile prilejuri din constelații scăpărătoare
tocmai la noi, de pe bolta golită ajung,
ele sînt hieroglifele scrise în urmă cu cinci mii de ani,
sînt ochii celor ce din viitor ne privesc îndelung

UN BUCHET

Între mine și lumea cea mare
tu ești velă și golful la mare
și legi două credințe-făclie
ești izvor și ești vînt
și ești strigătul blînd din copilărie.

Între mine și lumea cea aspră
ești tablou zugrăvit și fereastră
și grădină orbită de flori
și ești suflu și somn ești și pat
și al nopții palat cu-nstelate splendori.

Între mine și lumea cea bună,
calendar ești, compas ce ne-adună

și fir de lumină ce bezna o scurmă
ești biografie, semn pus
în carte, — prefața din urmă.

Între mine și lumea semeață
tu ești și voal, ești și ceață
ești candela-n vis idolatră
și ești flaut și cînt nerostit,
ochi uimit spre statuia de piatră.

Între mine și lumea din larg
tu ești curgeri de ape, catarg
ești genunea spre-adînc de-nceputuri,
ești perete și zid ești înalt
și inscripții, neșterse, pe scuturi.

NOAPTE CU PLOAIE

Pe cînd noaptea dumicată în ochiul de apă
legăna o frunză proaspătă
de parcă și-ar fi legănat pruncul să-adoarmă
pe cînd lumina becurilor înșiruia
boabe de rouă
ce îți împodobeau, iubito, umerii
apoi, sclipind, cădeau către pămînt,
tu ai spus *nu*
și glasul tău era atît de aspru.
Dar zîmbetul tău fin dădea-n vileag
taina din inimă.

Nori coborîți, cu palme umezite-ți
desmiardă pletele,
se-amestecă cu-aroma florilor. Respir fierbinte.

Se prelungesc, sub felinare, umbrele
legînd răspîntiile, legînd visele,
şi cuprinzînd ca într-o plasă bucuria noastră.
Trecutul trist s-a preschimbat în lacrimi
şi-a umezit batista
pe care ai uitat-o într-un intrînd întunecat.

Chiar dacă mîine-n zori de zi
se vor însîngera şi armele şi soarele
mîndru-mi tinereţea, libertatea şi condeiul
nu voi îngădui să-mi ia această seară
nu voi îngădui să mi te ia
chiar dacă pietre-or să-mi astupe gura
chiar dacă fieru-o să-mi răpească cerul
va trebui doar inima-mi să bată
cu fluxul şi refluxul sîngelui.

Iar zîmbetul tău fin, sub luna roşie,
mi se va-nfăţişa în orice noapte
trezindu-mi amintiri.

DORMI, VALE DIN MUNŢI !

Dormi, vale din munţi !
Acoperă repede cerul cu aburi albaştri
acoperă ochii candizi la sălbatecul crin !
Dormi, vale din munţi !
Pune ploaia cea repede să izgonească şi vîntul
şi cîntecul cucului neliniştit care cheamă.

Dormi, vale din munţi !
Noi ne-am ascuns de aicea de parcă
ne-am fi ascuns într-un vis de o mie de ani.

Timpul nu mai alunecă-n frunze şi ierburi,
ornicul soarelui zace oprit după stratul de nori
şi nu se mai leagănă între amurg şi-ntre zori.

Codrul ce se roteşte
a scuturat o mulţime de conuri de pin
şi priveghează ritmarea de urme de paşi
pe unde am petrecut anotimpuri şi copilăria
pe cînd treceam pe cărările şerpuitoare
polenul de flori cotropind răchitişul.

Şi, este atîta nemişcare încît
pietrele-n hău aruncate sînt fără ecou
sau poate tu cauţi ceva
ceva dela inimi la inimi
ceva, un calm curcubeu ce se-nalţă molcom
de la ochi înspre ochi.

Dormi, vale din munţi !
Dormi vîntule, dormi !
Valea adoarme în aburi albaştri
iar vîntul adoarme pe palmele noastre.

ACORD

Împreună cu codrul
am înconjurat lacul mărunt
rotund am făcut un gest peste apă şi blînd
tulburînd somnul greu de lăstuni pe sub ploaie
mă taie un vînt solitar

iar marea-i atît de departe.
Pe stradă mă pierd
cînd vuietul este oprit de un semafor
şi umbrele în evantai se deschid
refugiul mi-e singuratic.

O fereastră albastră s-a iluminat
în faţa porţii un grup de băieţi
răsleţi mi-au cîntat din ghitară
capătul dela ţigară semnalizează afară
pisici de maidan odihnesc solitare
iar marea-i atît de departe.

Tu ai adormit pe nisipuri, pe plajă
vîntul se-opreşte în colţul frumos
al gurii tale. Tăcute vin valuri
închipuind unduiri furtunoase
ce solitar îmi e visul
iar marea-i atît de departe.

DRUM RĂTĂCIT

Pe unde fluieră porumbul
scumpul, te caut aiurea
prin pădurea ce-acoperă cerul
te caut pe cărări subţiri ca fumul.

O păpădie-şi rătăceşte drumul
şi mă conduce către lacul albăstrit
la lacul de-oglindit ce-abea se clatină
eu am găsit cum ochii tai
adînci lucesc fără sfîrşit.

MÎINE, NU !

Acesta nu-i un bun rămas
fiindcă nu ne-am întîlnit niciciînd
chiar cînd umbră și umbră
s-au suprapus întîmplător pe stradă
eu, eu am evadat însingurat.

Dar, mîine, nu
dar, mîine nu-i de altă parte-a nopții
greșește cel care așteaptă. Iar
povestea ce s-a întîmplat în noapte
menită-i tot în noapte să sfîrșească.

DE FOARTE MULȚI ANI

Aceasta-mi ești, ești tu cea-nfășurată
în umbra rotitoare
tu care dintr-odată luminată sau stinsă
mă faci să nu mai merg spre tine
frigul din mine m-a desamăgit de foarte
mulți ani, mai înaintea glaciațiunilor
iar peștii ce pluteau deasupra apei
s-au cufundat și ei
de foarte mulți ani, cu grijă nesfîrșită.

Eu am trecut prin mersul lin al nopții
lumina lacului părea de-oțel
la fel însingurarea e de foarte
mulți ani o cameră fără ceasornic sacadat
cei ce-au plecat știură ce să-și ia
să-și ia cu ei, de pildă cheile,

de foarte mulţi ani
prin ceaţă-am început să fluier
cînd trenul trece-n şuier peste pod
şi-nghite drumul cot cu cot
pornind din mica staţie spre nicăieri
stingher să zăbovească la fiece copac
să-l înflorească să-i dea rod
de foarte mulţi ani.

SPAŢIU

Copiii stau jur împrejurul
genunci circulare
şi nu ştiu ce-i acolo jos

în piaţa urbei
o statuie
şi cade-o ploaie cam întunecată
pe străzi pe care suflete se-nghesuie
şi e pustiu
canale subterane curg
spre alt oraş

noi stăm în jurul
sobei stinse
şi nu ştim ce-i acolo sus.

ISPITĂ

E o ispită
Neschimbătoare şi eternă.
Care devoră viaţa atîtor mateloţi
Îndiguit baraj de piatră

Pămîntul oblic lunecînd spre fundul mării
De-a lungul stelelor delfinii saltă
Şi cad pe albul pur al spumei
Dispar întru sublimul clar de lună
Vezi ? Apa mării-a innundat barajul
A inundat piaţa pustiită
Meduzele se-agaţă pretutindeni
Vezi ? Apa mării-a inundat peronul
Şi brusc ea intră prin ferestre şi prin porţi
Tinzînd spre cei care visează marea.

JIANG HE

(1949)

Originar din Beijing. După absolvirea liceului, a lucrat un timp într-o fabrică. În anul 1980, a început să publice lucrări printre care se numără culegerea de poezii *Începînd de aici*. Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

FĂRĂ TITLU

Şi dacă valuri vor veni pe mare
spre două şiruri gemene de paşi
tu îţi vei arunca nepăsătoare
pe plajă pălăria ta de paie
zîmbind
ci totuşi nu va fi aşa.

Dacă pe cer vor trece, peste lac
greoii nouri în rostogolire
și o să bată ploaia potopind
pe cer și-n lac vor scăpăra doi sori
doi ochi frumoși redeșteptînd seninul
ci totuși
totuși nu va fi așa.

Dacă pe-o insulă îndepărtată
însingurat și trist te voi crea
împodobindu-te cu scoici și iarbă
ne vom întoarce amîndoi acasă
și apoi valurile străbătînd,
zîmbind
ci totuși nu va fi așa.

Și dacă nu vor fi nici cer nici mare
noi în odaia vastă vom veghea
tăcuți și plini de vise față-n față,
unul în fața celuilalt tăcuți,
ci totuși
totuși nu va fi așa.

SUFLĂ VÎNTUL

Suflă vîntul
și-ai deschis fereastra
neaua de ramuri de copaci afară
se spărgea precum baloane de săpun
pletele-ți săltau încolo și încoace

și mi-am amintit de-ntîia zi
cînd nu era vînt
și ai surîs

drumul de asfalt lucind ciudat
era plin de frunze de arţar căzute
tu călcai pe frunze sfărîmate
rătăcind încolo şi încoace.

Eu te ascultam
cum povesteai.

Vîntul s-a oprit
însă mai ploua
picuri răpăiesc peste pervaz
în odăi e linişte şi pace
pletele acum ţi-s neclintite.

Am închis fereastra amintindu-mi
că în dimineaţa-aceea
tu ai plîns.

SCAUNUL NEMIŞCAT

Plop alb. Plop alb. Plop alb.
Păşeai ocolit. Păşeai ocolit.
De-odată te-ai întors. Te-ai întors.
Şi m-ai luat frumos de după gît.
Dar ce departe este zi de ieri.
Desigur tu te vei gîndi la mine.
Copac de-argint, te vei gîndi la mine
ploi aurii vor cerne cerul tău
strădincolo de pletele-ţi bogate.
Lăcusta se ridică speriată.
În despărţiri te vei gîndi la mine.
Tu mîinile ţi le-ai lăsat în poale.
Treci prin pădure fără să-ntorci capul.
Cît de departe este zi de ieri.

Într-un răstimp
vei bate-ncet cu degetul în masă
iar eu mergînd pe un tărîm de lac
voi ridica o stîncă să mă vezi.

CU ÎNCEPERE DE AZI

Cu începere de azi
în fiecare zi îţi voi scrie o poezie
ţi-o voi scrie în zori de zi la ceasul proaspăt
cînd visul splendid mai zăboveşte fluid
şi ochii-mi deschid

argintul din izvoare şi cărămiziul de ciripitoare
atît de apropiate de mine, cristaline, duioase
în depărtări se pierd munţii
acolo unde norii cărunţii cu chip de pagodă-s albaştri

pun ceasul sub pernă
timpul nu va putea să mă mai tulbure
perdeaua o trag şi aprind lumînări
o odaie întreagă de lumînări
asemenea unor arbuşti ce se-nalţă-n amurg
ca astfel să pot să îţi scriu poezii
din zori pînă-n noaptea de primăvară
să-ţi scriu pînă-n toamna tîrzie şi pînă
zăpezile-mi ţin companie
şi astfel să fiu fără capăt ca lumea

o sută de stele pe cer îmi clipesc
în locul pe care-m sosit nu sînt umbre
aşa că putem să rostim cum ne place
vorbele celui ce-i place să le asculte

netulburînd nicidecum
acele inimi curate şi pure
acei oameni ce, vai, s-au uitat pe ei înşişi.

Numele tău eu îl scriu la ceasul de tihnă
din zori.

MANG KE

(1949)

Originar din Beijing. A publicat culegerea de versuri *Floarea soarelui din lumina soarelui.*

CERUL

1

Soare s-a-nălţat,
cerul e însingerat
ca un scut.

2

Soarele e-n surghiun de ocnaş
nu-i nimeni să-ntrebe de mine
şi nici să mă ierte.

3

Mereu am tot dat la iveală
ruşinea pe care-au scuipat.

4

Cerule, cer
boala ta șterge-ne-o
de pe al țării tărîm.

5

Nădejdea în lacrimi se schimbă
căzute pe-a țării tărîm
deci cum să ferim oamenii de suferință ?

6

Privesc spre un cer depărtat
eu cerului îi aparțin
cerule vreau să previi
lumea ce vine-n spre mine.

7

De ce cînd prin față îți trec
mă covîrșește sfiala
de parcă aș fi-mbătrînit ?
Mă sprijin în cîrjă. Juneța
îmi cade, din mînă, pe drum.
Mă sprijin în cîrjă. Ah, cerule
spre unde, de ce mă gonești ?
Eu sînt ostenit pentru tine.

8

Căci oare cine n-ar vrea
să-și împletească viața în coșuri de flori ?
Dar frumusețea a fost măturată de-a-n-
tregul.

Noi sîntem tineri de tot,
cerule,
tu ai putea să ne îmbucuri privirea.

9

Tu cu căldura,
cu dragostea ta
în barca ta, du-mă departe.

10

Nădejde, te rog nu te du prea departe,
cît ești lîngă mine
o, ai putea să mă-nșeli.

11

Soarele s-a înălțat.
Cerul —
Ca scutul e însîngerat.

LUNA DIN DRUM

1

Luna vine cu mine pe drumul spre casă
eu mă gîndesc să o duc cu mine spre ziua de mîine
pe drumul de liniști depline.

2

Hm, hm, hm,
te rog să nu mă tulburi.

o, eşti tu om ?
Sau, poate, mai de-ncredere ca omul.

3

Desigur nu e altă
mîndrie decît de-a fi om deplin.
Dar, tu ?
Tu eşti pisică.
Pisica-i sclivisită de la naştere.

4

Aş vrea să trec prin zilele de mîine,
orice ar fi,
să mă gîndesc la ori şi ce
decît să nu gîndesc deloc.

5

Viaţa e atîta de frumoasă.
Dormi.
Luna singură străbate lunca.
Şi s-a pierdut.
Cînd ?
Nu-mi dau seama cînd.

TOAMNA

I

E-n pîrgă rodul.
Şi-acest sînge roşu,

Livada s-a împurpurat
și cade noaptea pe-un ungher de cer.

2

O, toamnă, anotimp al poftelor.
clari, ochii tăi de ce clipesc asupra-mi ?

3

La timpul florilor,
copiilor le place cîmpul
iar bucuria lor
îi însoțește pe semănători
și pe secerători cînd li-e recolta.

Ah, toamnă, negreșit și tu
și tu ești timpul florilor !

4

Nourii din ochii tăi plutesc
fără de nici o țintă.
Ci, toamnă, soarele de ce
mi te-a făcut măruntă ?

5

Ce duci în piept ?
Ce cauți ?
Acelor oameni oropsiți, sub soare,
bărbați, femei, le dă bucate
pentru nevoile căminului !

6

Să nu aduci lacrimi pruncilor.
ei nu au nici o vină.

7

Ia roşul ca de trandafir al soarelui
şi dăruie-l iubirii !

8

Ah, toamnă, tu
cîte culori ascunzi ?
Amurg — ştergarul stelelor după scăldat,
pe ape spuma — ca pudoarea fetelor
iar noaptea — nebuniile femeilor.

Ah, toamna, toamna nu-i cenuşareasă.

9

Aniversarea-mi din trecut e toamna,
ce nu îmi lasă altceva nimic.
Ea nici pe mine nu mă lasă.
Ah, toamnă, rodul ţi s-a pîrguit.

Şi acest sînge roşu !

10

Tu, noapte ce veghezi în faţa porţii
însingurarea mea.
soseşte toamna,
toamnă care nu mi-a spus nimic.

POEM PENTRU OCTOMBRIE

Bucatele

Toamna pe furiș sosi în fața mea.
Sînt fructul copt. Și voi cădea.

Munca

Eu împreună cu-n noian de care
Cără-voi soarele peste ogoare.

Fructul

Un prunc atît-de-neîntător
Priviri atît de-neîntător de vii
Pe creangă mărul este soare
Sub el sînt vise de copii.

Pădurea

De n-ar fi ochii tăi
Nici glasul tău peltic
Pe lume ar rămîne doar roșul batic.

Vîntul

Atît aș vrea să-ți spun :
Hai să pornim, alături, la drum !

Cărăruia

Plop alb, în legănare ne-necetată
Și de-un plop alb o față rezemată

Şi-o cărăruie de-altădată
Care-a dezamăgit o fată.

Pămîntul

Ah, zice pămîntul spre zare :
Toate sentimentele-mi care
Au fost încălzite de soare.

Desţelenitorul

Eu sînt pîrîul
Eu sînt lapte
Vreau să irig
Şi să hrănesc
Sînt plug de fier,
Secerătoare
Eu vreau să seamăn
Şi să culeg.

Noaptea sub cerul liber

Ei stau faţă-n faţă
Şi tac faţă-n faţă
Şi peste tot sînt focuri şi bordeie,
Paşi de bărbat şi-aromă de fineaţă.

Rachiul

El e-un mormînt de sticlă mărunt şi-nsingurat.

Candela

Lumină-armonioasă
În beznă-armonioasă.

Cimitirul

Aici nu sînt femei ce scot din minți bărbații
Și nici bărbați să lase femeile gravide.

Visul

Știu, timpul nu ia-n seamă simțămintele
Însă în scurta noastră întîlnire
El mi-a lăsat un dram de duioșie.

Poezie

O fantezie rece și semeață
Ne schimbă-ntreg pustiul din viață.

Soarele

Ci iarăși speriat mi te-ai trezit
Și părul ți-e de tot albit.

Tinerețe

Aici
unde viața este fertilă foarte,
Eu, o vreme, am fost dat de-o parte.

Zorile

Eu aș dori să-avem același spirit :
Să măturăm tot ce e beznă-n drum.

Testament

Nu are nici un rost care mi-e numele
Dar vreau să-l las pe-acest iubit pămînt.

VIA

O mică vie
Este dulcea-mi casă.

Cînd vîntul toamnei intră brusc, pe poartă
Mi-e casa cu ciorchini lăcrimători.

Sus, de pe zidul ce-mi umbreşte curtea
Zbor speriate stoluri de columbe.

Copii sfioşi şi-ascund pe după casă
Obrazul mic şi murdărit.

Iar cîinele care-mi dădea tîrcoale
A dispărut, — nici nu ştiu încotro.

O ceată de găini roşcate,
Bătîndu-şi aripa, cotcodăcesc.

Privesc cum strugurii cad la pămînt
Şi-nsîngerează frunzele căzute.

Sînt zile care-aduc cu ele tihnă
Cînd casa mea îşi pierde raza soarelui.

LUMINA SOARELUI

Lumina soarelui din humă creşte
Tulpina ei
Săltată din pămînt
Ridică chipul zilei.
Albele oase
Şi-au aruncat ţărîna ce le-acoperă
Şi îşi rotesc orbitele golite
Privind întîi
Spre bolta de deasupra
Uitîndu-se apoi jurîmprejur
La flori şi la tulpine-nghesuite

Şi în cele din urmă se zoresc
Şi se tîrăsc fieştecare
La locul lor iubit de altădată.

Lumina soarelui din humă creşte,
Lumina soarelui.
Spre acel loc veni cu zarvă mare
Un grup de inşi abia scăpaţi din beznă.

NOAPTEA PE PĂMÎNT ÎNZĂPEZIT

Noaptea pe pămînt înzăpezit
E un dulău cu blana neagră-albă.
E luna limba ce-o a scos dulăul
Iar stelele sînt colţii ce-şi arată.

Acest dulău lăsat afară-n iarnă
Şi care dă tîrcoale casei noastre
Trezeşte oamenii din somnul dulce
Urlînd cu vocea lui de nordic vînt.

Nu am putut să nu îi deschid uşa
Şi furios să mă răstesc spre el
Să mustru aspru noaptea neagră-albă :
Hai, cară-te mai repede de-aici !

Dar noaptea neagră-albă n-a plecat,
Dulăul de pe-nzăpezita vatră
Şi care dă tîrcoale casei mele
Cu hămăitul arhicunoscut
Pînă ce-am adormit pe nesimţite
Şi am visat că vine primăvara
Cu lumea ei flori.

LIU YISHAN

(1950)

Originar din provincia Hubei. A început să scrie versuri din 1972. Pînă în prezent a publicat peste 500 de poezii. Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

ORAŞUL

Oraşul este o mare
clădirile-s valuri de piatră.

Doar oameni, ca un curent,
nu pot să-mpietrească pe vatră.

Cam treizeci de ani am văzut
cum apa îi spală cu valul.

Ridică deci pînza vieţii
spre-un port, atingînd idealul.

PEISAJ

Apăs uşor pe clapele decorului albastru de oţel şi el răsună
e luminos de pur şi n-are nici urmă de praf
am împins frăgezimea firavă a primăverii şi verdele gras al verii
am ieşit din mlădiere, am ieşit din luxuriant

au ieşit din vremea de larmă a ţinutului bogat
insectele glăsuie, păsările cîntă, plopii-şi vîntură frunzele
apa ce se-ncolăceşte tandru parcă ar avea ceva pe suflet
florile deschid poezii în care-şi scriu dragostea toată
dar s-a dus roşul, s-a dus violetul
n-a mai rămas decît un galben anemic
peste-anotimpul iluminat
în trunchiul virtos şi substanţial sprijinit pentru fire
ea scrie un rece solemn
matur, apăsat, ferm
de departe se aude sunetul modest al mării
cugetul de-a lungul cîtorva fuioare de nor pe azuriu se plimbă fără nici o ţintă

este toamna vieţii mele
în această după-amiază calmă cînd vîntul nu bate
eu scriu un peisaj pe-un tablou liniştit.

WEI LIMING

(1950)

A început să scrie poezii din anul 1979. Acum este reporter la ziarul „Beijing Zhoubao".

LUI Z

Noi sîntem corăbii care-au trecut, alături, prin noapte
noi sîntem catarge fără însemne–n lumina de zi şi scoici aruncate pe plajă de fluxul cu şoapte,
vulcanice roci ce aceeaşi erupţie le asvîrli.

Într-o zi
am descoperit, în cele din urmă, la ceasul pustiu
că sîntem atît de apropiaţi.
Dar era prea tîrziu.

APOI

Apoi,
culorile s-au depărtat, plutind.
Şi a rămas doar valea mohorîtă
ce priveghează templul solitar.

Apoi,
catargele s-au rupt. Iar fluxul
sosit în vizită văzuse numai
un pescăruş plutind nefericit.

Apoi,
s-a mistuit şi drumul. Şi-au rămas
învălmăşeli de paşi, căderi de ziduri
înscrise pe-un urcuş fără speranţă.

Apoi,
nu te-ai mai întors deloc la mine.
În umbra solitară, sub amurg,
tăcute crizanteme se deschid
şi-apoi se ofilesc, la fel, tăcute.

HE DONGJIU

(1951)

Originar din provincia Anhui. A început să publice versuri din anul 1973. Este autorul volumelor *Cupidon cu baionetă*, *Poezii de dragoste* și altele. Este membru al Uniunii Scriitorilor și Uniunii compozitorilor din China.

CIMITIRUL

Morminte
morminte
morminte

vetre mereu ocupate de cei duși
pentru cei vii sînt vetrele fermecătoare
plăcinte cu care războiul degustă supremele lui sacrificii
protuberanțele amuțitoare ale vieții.

Sîngele roșu erupt
s-a stratificat în noaptea fără de margini
viața și-a rupt cîrma și vîslele
și soarta ei scrisă cu hieroglife vechi
cioplite în piatră de moarte
rigid monoton
și fără de copii mereu arătînd
un paragraf lucitor al vieții
oasele albe au colți
care arată înscripția-n piatră.
Drumul de-ntoarcere
fusese tăiat
de schija tăioasă
de șuierul glonțului guraliv care
a întrerupt discursul vieții cotidiene.

În locul ţintit au crescut
dor şi durere
şi s-au săpat tranşee de atac
de apărare şi isteţimi
de generali peste armate.

Dar
privirea de speranţă a mamelor
va putea oare să străpungă
zidul de fier al războaielor

un pumn de pămînt galben oare
e mai etern ca iubirea ?

Cu capetele albe de lei
şi ochii stinşi închişi
şi o constrîngere ca de oţel
bărbaţii bătăioşi ca halebarda
ca halebarda ruptă din milenii
îşi toarnă-n cupe
povara timpului şi-a istoriei
şi-a arcurilor de triumf ce s-au turnat
în dinastia Tang şi Song şi
sub Gingis Han,
eroi
ştiuţi de toată lumea.

Morminte
morminte
morminte,
vor rămîne, eterne aici
ca umerii largi ai eroilor .

niciodată
niciodată
nu vor putea clătina
inima mamei şi
căruntele-i plete.

LI XIAOYU

(1951)

Originară din orașul Beijing. A început să scrie poezii din anul 1972. A publicat volumul *Cîntecul penei de gîscă sălbatică.* Lucrează ca redactor la „Revista de poezie".

PEISAJ

În zori de zi, nelămurite vele
de stropi de ploaie periate.

Cocotieri. Catarge pescărești
au înlemnit pe plaja pustiită.

Mulțimi de siluete-n nemișcare.
și mare lîngă margine de cer.

ASCULTÎND PLOAIA

Ploaia foșnind e-un pîrîu susurînd
eu sînt un mic peștișor pe sub frunze palmate
și-ascult cum o vară întreagă mă strigă pe nume,
numele meu la apus și la răsărit reluat e.

Ca să învăț deci balada aceea cu clinchet
mie nu-mi pasă de vînt, stau tăcut nemișcat
sunetul ploii cade pe frunze mari de bostan și palmate
să îmi stropească hîrtia și tușul ca visul visat.

ULCIORUL DE LUT

Legendele spun uneori
că întîiul ulcior care frumos se încheie
a fost făcut de-o femeie
pe linii curbate ca niște vedenii
stîngace-n senin
mohorîte-n milenii.

Mamă cu pletele trist despletite
mamă îmbrăcată în piei de-animale
tu cea care ne arăți
lutul curat și apa curată și flacăra
din care lumea ni s-a născut
o lume rotundă
și plină de roade

din născări devenind
ca pruncul ce mișcă în pîntece
ca fructa ce tocmai se coace
și ca a soarelui roată de foc
armoniosul sărut între cer și pămînt
coborît
în ulciorul de lut.

Iată, așa, ființele toate
au avut puzderie de amprente
voci glăsuind între cer și pămînt
strigînd către mamă, o, mamă.
și astfel ulciorul de lut
stîngaci și uitat a stătut
peste mileniile lui mohorîte
peste aleile galben tîrîte și tulburi
peste suprema lui simplitate
și bunătate și deplinătate

și cu sacrificii de vînt și de ploi
peste viață și lume.

Ascult bătaia inimii mamei mele
sorb și absorb cîntecul de leagăn
sunetul subțire ca un zbor de mătase
de mătase
al acului de os.

Cînd mama desculță s-a ridicat
ca să înceapă-întîiul semănat
ulciorul ei de lut s-a răsturnat
iar dinlăuntrul ei
s-au revărsat o sumedenie de semințe,
oamenii, oamenii.

SHU TING

(1952)

Originară din provincia Fujian. A debutat în anul 1979. Poezia *Patria, patrie iubită* a obținut premiul pentru cea mai bună compunere lirică a tinerilor poeții pe anii 1979—1980. În 1982, i-a apărut prima culegere a sa de poezii *Corabia cu două catarge* iar împreună cu Gu Cheng a publicat *Poezii lirice*. Este membră a Uniunii Scriitorilor din China.

LUNTREA

O luntre mică
vai, nu știu de ce
stă răsturnată-n apa mică printre
stînci sterpe

vopseaua încă nu s-a scorojit
dar îi e rupt catargul
în jurul ei nu-s arbori deși cu umbră
nici măcar ierburi nu mai cresc
iar marea s-a umflat
alăturea de ea, la cîțiva metri
și valuri gîfîie
nervoase păsările își bat aripa
iar marea fără fund
e o înălțime răsturnată-n verticală
și la doar cîțiva coți
ea își sleiește ultima putere.
Luntre și mare la distanțe veșnice
se tot privesc dezamăgite
iubirea a trecut peste hotarul ființei, neființei
iar spațiul atîtor veacuri
își împletesc privirea pururi vie
ci oare dragostea va putrezi și ea
de-odată cu vechiul lemn al luntrei
și oare sufletul care plutește va fi la fel și el
închis pe veci sub pragul libertății ?

ÎNSERARE

Eu spun că-n spate se aude un zvon de pași necunoscut
Tu spui că-i vîntul ce sărută cărarea pe-unde am trecut.

Eu spun că stele colorate par artificii despletite
Tu spui că aș avea pe pleoape prea mult polen, să mă irite.

Eu spun că o crizantemă mică-și închide ochii somnorînd,
Tu spui cum că regina nopții-și deschide sufletul, pe rînd.

Eu spun cum că e primăvara cu-ntîrziere tristă de mare,
Tu spui că-i ademenitoare şi-mbătătoare înserare.

CHIPAROSUL VISEAZĂ LUNA

De-mi dai apa ploii
Eu, cît ai clipi, mă înalţ ca în vis.

Dacă îmi dai punct de sprijin
Eu zbor răsucit către cerul deschis.

Iar dacă n-o să mă uiţi mult prea repede
Atunci ne putem întîlni-n paradis.

CLOPOTUL SOMNULUI

Clopotul mult aşteptat
nu mai sună
deloc.
Gama i-i ca de o pasăre ce intră-n dumbravă
viaţa ta a avut o mulţime de ciripituri.

Anunţuri vin şi se duc
lovind puşculiţe ciobite în inima omului
şi revărsîndu-ţi suspinele agonisite
toate de-odată.
degetele memoriei fără îngăduire
digitează-n trecutul tău lung corectînd
poate să scoată frînturi
de corzi rupte. Apoi
cu grijă să le rînduiască.

Acesta e clopotul tău.
În ramele negre omul e mult mai livid.
Dincolo de alba fereastră copacul fenix
e de-un roşu aprins.

FĂRĂ TITLU

Mă-aplec peste balcon şi-ţi trimit o privire.
Tu rătăceşti pe-ngusta cărare adumbrită.
Ascultă ! Unde vrei să mergi ? Departe ?
Eu mă cobor cu o lumină şi mă aşez în faţa ta.
„Ţi-e frică ?"
Îţi desmierd tăcută un nasture al vestei.
„Da. Îmi e frică."
Dar, vezi, eu am uitat să-ţi spun de ce.

Ne preumblăm de-a lungul acestui clar pîrîu
E noaptea cu tandreţe şi cu serenitate
La braţul tău eu urc în salt pe dig
Trecînd pe lîngă plante aromate
„Eşti fericită ?"
Ridic privirea. Stelele mă-asaltă ca un stup.
„Sînt fericită"
Dar, vezi, eu am uitat să-ţi spun de ce.

Acasă, tu, în faţa biroului te plimbi
Citind o seamă de ritmări şi de rimări
Roşind, eu îmi adun poemele
Tu mă întrebi gentil şi serios.
„Iubeşti ?"
Iar eu suspin, în taină.
„Da, iubesc"
Dar, vezi am şi uitat să-ţi spun de ce.

CORABIA CU DOUĂ CATARGE

Mi-s aripile umede de ceață
dar vîntul nu mă lasă să întîrziu
mal, mai iubit, vai, numai ieri
eu mi-am luat adio de la tine
iar azi ești iar aici
ca mîine să ne re-ntîlnim
la o cu totul altă latitudine

o vijelie, un fir de lumină
ne-au fost unit
o vijelie, un alt fir de lumină
ne-au despărțit la Răsărit și Apus

dar nu mi-e teamă de nemărginire
și nici de nopți și zile nu mi-e teamă
tu ești mereu în drumurile mele
eu în privirea ta voi fi mereu.

LINIA DE ASAMBLARE

Pe linia de asamblare-a vremii
curg una după alta nopți. Mi-am părăsit
linia de-asamblare din uzină și pe-o altă
linie de-asamblare vin acasă.

Deasupra capetelor noastre linia
de asamblare-a stelelor atîrnă cerul
iar lîngă noi copacii
pe linia de asamblare cad în transă.

Desigur stelele au ostenit
de-atîtea mii de ani
dar curgul nu şi l-au schimbat niciînd
copacii-n rînd se-mbolnăviră cînd
monotonii şi colburii îi făcură
să-şi piardă şi statură şi culoare
drept care mi-am dat seama cum că toate
se bizuie pe-un unic ritm comun.

Dar ce ciudat îmi pare
singurul lucru despre care nu-mi dau seama
adică despre existenţa-mi proprie
de parcă datorită păduri mari şi stelelor
sau poate datorită obişnuinţei
sau poate suferinţei nu mai am
putere să port grija
concluziei faţă de mine însumi.

POATE

răspuns la singurătatea unui scriitor

Poate că gîndurile noastre
n-au niciodată nici un cititor
poate că dela început greşirăm drumul
iar rezultatul e şi el greşit
poate că lampioanele pe rînd aprinse
or să le stingă vîntul tot pe rînd
poate că ne vom arde lumînarea-n bezne
fără să avem foc să ne-ncălzească.

Poate că lacrimile ce-au curs toate
or să ne facă mai fecund pămîntul
poate ca noi cîntăm în slavă soarele
iar soarele, la fel, pe noi ne cîntă
poate povara ce ne-apasă umerii
ne face mai puternică credința
poate strigînd despre durerea altora
tăcem în fața suferinței noastre.

Poate că datorită
unei chemări irezistibile
noi nu avem nicicum o altă
alegere.

CAD FRUNZE

I

Poighița de lună e parcă o gheață subțire
care plutește prin noapte de izmă
tu mă conduci către casă pe drum
oftînd liniștit
însă nu din melancolie
și nici din posomorîre
căci nu vom putea lămuri
acea stare de spirit pe care ne-o lasă
frunza căzută sub semnele vîntului
o stare de spirit trimisă spre noi doar după
ce ne-am despărțit
și-am auzit cum sunetul pașilor tăi
s-a devălmășit cu zvonul de frunze căzute.

II

Din patru zări primăvara
ne-a tot şoptit la ureche
dar frunze căzute sub tălpi ne-amintesc
dovezile crimei comise de iarnă. Memoria ternă
ne înfioară profund şi ne face
să ne-ocolim reci privirile
ci doar vreo idee mai violentă
ne face gîndirile să se-ntîlnească.

Vin anotimpuri prin arbori
punîndu-şi peceţi circulare
poem veştejirii poem re-nfloririi
poem de o mie de versuri ce-şi cere
numai un titlu etern.
„Să ne-nălţăm cît mai liberi spre cer,
căci nu vom părăsi niciodată pămîntul !"

III

Vîntul dincolo de porţi şi ferestre
îmi povesteşte de urmele tale
spunîndu-mi că tu ai trecut pe sub arbori
că-n primăvară sînt nopţile reci
că-n inima ta nici o undă nu-i rece.

Deodată-mi dau seama : sînt frunza căzută
întinsă pe solul cel întunecat
vîntul îmi cîntă prelung recviemul
eu stau liniştită şi-aştept acel vis
vis verde şi crud
în trup să-mi redea primul fir al vieţii.

CADOU

Îmi pare rău de suferința ta

lîngă taluzuri unde luna flutură fluidă
și ploaia picură peste poteci încet
treceai cu capul între umeri și mîinile în buzunare
de parcă-ți era frig de parcă
îți tăinuiai în sine-ți gîndurile

or, n-ai simțit cumva
ca-atunci cînd am trecut pe lîngă tine
eu îmi încetinisem pașii ?

Foc dac-ai fi
aș vrea să fiu cărbune.

Mă tot gîndesc cum să mi te alint
dar nu cutez
ci numai mîna mi-o ridic să te salut
și-aprind în cinstea ta
lumina la fereastră-n miez de noapte
și în bibliotecă mă închid
să îmi dezvălui deșteptarea ta și-mi spun
că apele de primăvară iară
se revarsă peste țărmii tăi

tu niciodată nu ai vrut să afli
cînd trec pe sub fereastra ta
în fiecare seară
nici la ce m-oi fi gîndit cînd trec
dac-ai fi arbore
m-aș vrea pămînt
mă tot gîndesc cum să-ți aduc aminte
dar nu cutez.

CÎTEVA ÎNTÎMPLĂRI TRECUTE

Un pahar de vin răsturnat
sub lumina lină a lunii scînteie
iar pe unde iarba a fost călcată
a rămas o azalee.

Pădurea de cucalipți se-nvîrtește
stelele sînt un caleidoscop color
pe-o ancora ruginită
cerul se reflectă invers, lucitor.

Cu cartea deschisă acopăr lumînarea
degetul îl duc la buze tăinuit.
În tăcerea fragilă
visez un vis nelămurit.

DE BUN RĂMAS

Într-o viață de om
trebuiesc să fie și stații
eu aș dori ca fiece peron
să aibă o lumină-aprinsă-n ceturi
chiar nimeni nu oprește vîntul șuierător
cu umerii săi
cu degetele sale glaciale

îmi potrivesc fularul alb
și-aș vrea ca lampa să lucească totdeauna
ca-n seara aceasta

chiar dacă gheţuri şi nămeţi au cotropit
fiece stradă
tot mai sînt oameni care pleacă-n depărtări.

Sîntem sortiţi să pierdem
nenumărate nopţi şi zile
încît vă rog să îmi lăsaţi
măcar o dimineaţă liniştită
batista mea mototolită s-o aşez
pe banca umedă
tu răsfoieşti carnetul tău albastru
cu însemnări
sub arborii de mango, se aude încă
ploaia de ieri
după ce scrii vreo două versuri du-te
căci le voi ţine minte precum ţin minte
şi paşii tăi şi umbra lor
înscrise pe potecă, lîngă iezer.

Fără de despărţiri şi re-ntîlniri
fără de bucurii şi de tristeţi
ce rost mai are sufletul din noi
ce rost mai are viaţa ? !

LEBĂDA ALBĂ

Într-un oraş un ucigaş a împuşcat o lebăda albă.

Să nu-mi spuneţi că val de val
e o apă murdară şi e un ring natural
şi că pot să-mi fac cuib pe umerii noştri

să nu mă acoperiți. Penele mele
negustorii prețuiesc, învățați clasifică
îndrăgostiți iubesc, turiștii caută o lume mirifică
noaptea să nu adormiți prea adînc
iar în tăcere să nu credeți îndurerați
de nu o puteți conteni
întoarceți-vă și plecați
nu vreau să vă văd pe obraji
stupefacția fără de rost
și nici să-mi rețineți convivul
cînd peste pisc de copaci vor pluti mici semințe
pocnet de pușcă le va plana libertatea
să nu faceți din mine un specimen împăiat
cu sîngele fierbinte mi se răsucește aripa
sîngele meu prăfuit e chihlimbar
nu plînge, copile, nu plînge,
căci într-o bună zi te vei gîndi să fii
un nor în urcuș
un iepure jucăuș
o corabie cu velele albe ca de nea
și nu mă uita.

O STELĂ PENTRU MAMA

Ea s-a dus o dată cu refluxul
noaptea trecea, stele și lună păleau
tocmai în ceasul cînd eu istovită
am ațipit lîngă dulcele ei așternut
și visam
arbori de pîine și iezere-n soare
iar la colțul buzelor ei un surîs adumbrit
care se strînge ușor și se-nalță.

Mama, mama mea s-a dus deodată cu refluxul
în preajma ei se adună beznă multă
iar eu adorm, vîntul, vîntul
s-a furişat
spre patul ei pe care-a suferit
şi-a risipit
raze roşii.
Ea s-a dus deodată cu refluxul
şi nu se va re-ntoarce o dată cu fluxul
şi-mi pare rău la nesfîrşit,
căci dacă n-aş fi adormit
cu forţa tinereţii şi-a iubirii
aş fi adus-o înapoi spre zori în zbor
unde inimile bat către izvor
pentru mama
se ridică o stelă în aurite rame.

REVIZITÎND VECHIUL LOC

Din fragede crengi şi panglici aplecate
şi din fulgarinul ce se teme de toamnă
din vîntul degetelor din arama din urmă
a florilor căzute
în plină zi
cu regrete
insectele ţîrîie sub baldachin fumuriu albăstrui
vîntul pustiu pustieşte pădurea
de eucalipţi
bate orb fremătînd apăsînd
pe o melodie
tulburătoare din sud.

MA HESHENG

(1954)

Originar din provincia Henan. A început să publice poezii din anul 1979.

*

* *

Eu mă privesc
Şi te privesc
Şi ei se ţin astfel în picioare
Iar puritatea-aţine ochii purităţii
Iar frumuseţea covîrşeşte frumuseţea.

Fără-ndoială
Fără gelozie
Ei se ţin astfel în picioare
Să lămurească trecătorii
Ce-i prietenia şi intimitatea.

Lungi, ramurile se-mpletesc în aer
Iar sub pămînt se-adună rădăcini
Ei se ţin astfel în picioare
Şi-nghesuiţi unul în celălalt
Ei rămîn drepţi.

GU CHENG

(1956)

Originar din Shanghai. Pînă în prezent, a scris peste 900 de lucrări de poezie și proză. A publicat culegerile de versuri *Plată și răsplată în Munțele Zăpezii*, *Poezii lirice*. Multe din poemele sale lirice au fost traduse în engleză, germană, franceză, norvegiană. Este membru al Uniunii Scriitorilor din China.

EU SÎNT PRUNCUL ÎNCĂPĂȚÎNAT

S-ar putea
să fiu pruncul alinat de mama
și încăpățînat.

Eu aș vrea
ca fiecare clipă
să fie parcă scrisă cu creioane colorate
și aș mai vrea să pot desena
pe hîrtia albă și clară din cale afară
o libertate de secol și țară
și o pace
scrisă stîngace
să desenez ochi ce nu vor plînge niciciînd,
nicăieri
și un petec de cer
și un fulg și o frunză care cad din cer
și pier
și o seară și un măr rotund
cercetat din cer ne răspund

şi aş mai vrea să mai desenez o dimineaţă semeaţă
dimineaţa cea nouă
şi zîmbetul cum îl vrea roua
să desenez iubirile toate
fragede şi ne-ndurerate
să-mi desenez iubita din gînd
ce nu a văzut nori negri nicicînd
ochii săi fiind limpezi ca azurul
limpezindu-mi şi mie conturul
şi care mereu mă privesc
neîntorcîndu-şi capul de la bietul meu chip lumesc.

Aş vrea să desenez imagini de foarte departe
să desenez zarea de care am parte
şi nemaisfîrşite izvoare
şi coline aplecătoare
acoperite de văzduhul despot
să le desenez de aproape de tot
înfrăţite cu-naltul
ca să se iubească unul cu altul
şi ca fiecare înţelegere tăcută, necunoscută
şi ca orice sentiment tihnit de primăvară
să devină vruta naştere a unei flori
ce-o să apară.

Şi aş mai vrea ziua de mîine s-o desenez
pentru că nu am văzut-o dar o visez
şi ştiu că e foarte frumoasă
în veşmînt de vînt bătînd prin toamnă lung lunecînd
să-i desenez lumînările aprinse-n arţari
şi multiplele-i inimi încinse şi mari
dar care şi-au stins aprinderea cruntă.
Să desenez şi o nuntă
să desenez o zi de serbare ivită de vreme
lipită ca un celofan de bomboane, desene
desene ale copiilor din mai înspre nord,

căci eu sînt un copil cam căpos
ce-ar vrea să strîngă orice ponos
şi-ar vrea să deseneze peste pămînt
numai ferestre frumos luminînd
că ochii prea mult s-au obişnuit cu bezna deplină
deci să se obişnuiască şi cu lumină.

Aş vrea să desenez un vînt
să desenez munţii înalţi, cutezînd,
să desenez glasul mării nemărginit
rostit spre nesfîrşit.
Iar, la sfîrşit, pe un colţ de hîrtie
aş vrea să-mi fac portretul
de parcă-aş desena un ursuleţ koala
care locuieşte în Australia
şi care stă sub un copac neclintit
şi priveşte de parcă n-ar fi privit
neavînd nici o buturugă de casă
ci doar o inimă în zări rămasă
şi foarte multe vise dulci
ca fructele, cu care tihnit să te culci,
şi nişte ochi larg deschişi către cer.

Aş vrea
nu prea ştiu
însă sper
ca tot omul
pînă nu ridic ridicol creionul
şi pînă nu am primit fericit
nici o clipă colorată
că mă am doar pe mine deocamdată
cu degetele şi suferinţa scrierii mele
aşa că am şi rupt în bucăţele
hîrtia albă şi dragă pe care
o trimit să găsească fluturi spre zare,
şi să dea buzna în ziua de-acum.

Eu sînt prunc bun,
sînt prunc răsfăţat
şi încăpăţînat

DAR NU-I LA REVEDERE

Noi tot ne despărţim cam de doi ani
dar rodul despărţirii e-ntîlnirea
în noaptea asta pleci cu adevărat
pleci, iată-te, fără la revedere.

Dar ce-ţi mai trebuieşte
că mîinile ţi-s reci şi n-ai batistă
Pe unde ţi-s scrisorile ? Scrisorile ?
Sînt într-o lume-mpăturit de tristă
cînd nici grădina noastră nu există
dar noi, noi ne plimbăm prin grădină
pe scări curate noi am desenat
desene ce dansară prin lumină
dansînd şi noi sub cer încruntat
pe care-un astru larg încet se roteşte.

Îşi lasă flacăra pînă-n sfîrşit,
zîmbeşte, luminos
şi foarte cald
aş vrea şi eu să fiu la fel privit
de ochii tăi. Dar fumul e înalt.

Ci, du-te ! Nu-i iubirea arsă toată
pe drumul unde poţi să vezi ceva,
du-te spre zări cît mai depărtate,
insecte, păsări vor cădea,
cu ele pleoapa zării toată.

Dar eu te rog deschide totuși poarta,
să-mi vii tăcută în întîmpinare
și galeș adormită ca o floare
cu ochii visători spre soare
și vei vedea
că tocmai soarele-i urarea mea.

PENTRU BUNICA MEA STINSĂ

La urma urmei,
am aflat că moartea n-are nici o putință
că moartea e scurtă de tot
ca un fluierat.
Liniile albe de pe terenul de sport
încă nu s-au terminat.
Ieri, în vis am visat
că mi s-a dat un apartament luminat
unde bate soarele
tu, tîrșindu-ți picioarele
veneai, plecai, peste toate lucrurile tale
și le puneai
într-un colț cu gestul agale.

Și ca de obicei spălai rufe-n toi de noapte
îngînînd un cîntec vechi
cît o copaie de lemn
iar cu un pieptene rupt, fără îndemn,
îți pieptănai căruntețea.
Iar cînd erai bucuroasă
te uitai la lucrurile-ți de mătasă
și-mi arătai
nasturii de sticlă pe care-i credea-i
pe rochiile tale elegante
că ar fi de diamante.

Iar eu mă duceam
cu plecare domoală
ca la joacă,
sau, ca la școală,
ieșind prin poarta de sîrmă, către oraș,
de sus, de la cel de al cincilea etaj.
Iar tu, care rămîneai,
soba ți-o aprindeai
în odaie.
Afară, păsările ciripeau vioaie
cît e dimineața, dimineață.

Plutea albastru palid peste viață
iar eu rămîn în jurul tău mereu
precum și tu rămîi în jurul meu.

EU POT OSTENI

Pendula a sunat
eu pot osteni dar nu tocmai azi
cînd lumini și pansele laolaltă
se risipesc și
cînd cîntecul de glorie
va sosi subțire și dis-depărtat
devălmășit cu miresmele fînului
cînd nourii negri ai iernii
albind înghețați semăna-vor cu-argintul
cînd sulițe lucii și gloanțe
uitate vor fi pe cîmpii ruginii
și-n zare de munți și păduri
cînd îți voi păși pe-nainte
ca mîna să-ți strîng, să-ți sărut sprîncenele reci
cînd, orb,

voi privi înspre sufletul tău într-o noapte nefulgerat
și cînd am să-ți spun,
ție, eterna și unica
și cînd îmi vei spune
că și eu sînt unic și că sînt etern,
cînd tot ce-i banal va fi fost adormit
iar sticla se va-ndrăgosti de tăria albastră
atunci pînă și scrumul ca o stea
se va purifica,
flacăra se va-nmuia
atunci cînd părul ni se va-nălbi
cînd oceane se vor usca iar copiii
ca un cîrd aluminos
se vor îndepărta
cînd feluritele frunze și noianuri
vor înțelege clar limba noastră
cînd inima nu va mai medita
cînd fala va aluneca și istoriei nu-i
va mai părea rău
doar atunci voi putea spune și striga
eu pot obosi
eu pot obosi încet, încet, încet,
ca un izvor sub pămînt alunecător
ca picătura ce dă stîncilor chip
sau ca un val scurt pe-o plajă de nisip.

ACELA ERA DRUMUL DE GALBEN LUT ÎN IARNĂ

Acela era drumul de galben lut în iarnă
și pe taluz grămezi de prundiș
sub soare sleit se odihnește colbul
în frig găzduindu-și căldura.

Am obosit de-atîta drum.
Tu ai zis : unde e casa liberă ?
Poate că nici nu-i să ne-odihnim.
E numai un muncel pe-acest tărîm
dar eu ştiu toată iarba de pe lume
chiar firele de iarbă ce s-au rupt

rupîndu-se, sensibile, ne-au spus
că-n noapte totul se schimbă.
Vîntul blajin se schimbă în sălbăticiune
şi urlă-a pustiu
şi-a mai spus să nu zăbovim mult preamult
dar, vezi, tu ai aţipit
sprijinită de bietul meu umăr.

Pletele tale peste pieptul meu sînt povîrnite
păr castaniu resfirat
şi care ostenit a uitat să mai fluture.

Soarele soare nu mai ştie-aştepta
privirea-i intimă se stinge cu-ncetul
iar eu am pierdut verbele
cu care cîndva te trezeam.

Pămîntul gălbui mă duce spre iarnă.
Noaptea răsare din unghiuri de taină
iar steaua dintîia nu plînge
ea îşi reţine în sine lacrimile ei aurii
în care te sprijini uşor
pe umărul meu plin de dor.

În respirarea ta mereu caldă
buzele-ţi tremură
vorba, spre vis e, înaltă,
spre scăpărare
tu ce ştiai să ceri numai iertare.

PE ACEASTĂ LUME LUMINOS DE MARE

Pe această lume luminos de mare
oamenii petrecîndu-se mereu
se învîrt în cercuri
ca un cal ce se învîrte
în jurul stîlpului de lemn.

Pe această lume luminos de mare
plutește uneori și-o păpădie
dar nimeni n-a spus nicăierea, nicicînd
că nici o viață încălzită de soare
nu se poate duce mai departe pe pămînt
fără să nu se întîlnească cu noaptea.

Moartea e un secerător ne-ntrecut
care nu lasă în urmă
nici un spic de grîu.

DUPĂ ATACUL AERIAN

După atacul aerian
am reînceput convorbirile despre poezie.
Pe jos era ud
și multă sticlărie.

Atunci tu ai intrat
pe poarta deschisă naturii
și ne-ai adus pîine și miere
și alte de-ale gurii.

La două săptămîni după ce ai murit
se făcea că-am murit pe cîmpul de luptă
un fel de iarbă de un verde crud
a fost lunga mea tranşee neîntinată.

DACĂ

De va veni ceasul vă rog
să-mi puneţi în raclă pene de aripi
ca în nopţi de genune
o pereche de aripi să îmi făuresc,
de aripi mari, uriaşe
ca pe cerul patriei dragi
să plutesc, mai departe.

ORAŞUL ESTE O FAŢĂ

Oraşul e ca o faţă
ce-adeseori este rănită.

Lacrimile lui se preschimbă în prunci.

El are blajine pieţe, mici ape
şi mici opozanţi şi mici crai
el are-un pîrîu din comorile timpului
şi-o nestemată din comorile inimii.

El are-o dorinţă din ani îndelungi
de porţi luminate
şi de multe multe plete despletite.

HAI NAN

(1962)

Originară din provincia Yunnan. Urmează cursurile Institutului pentru literatură „Lu Xun" organizat de Uniunea Scriitorilor din China.

LASĂ-ȚI BRAȚELE SĂ CADĂ

Ascultăm pe furiș de căderea privirii spre jos
pe-acele buze frumos sărutate-am privit
noua răcoare zdrobită de loviturile capului
și respirația scurtă precum anotimpul sătul
pe longitudinea și latitudinea neîmplinite de
Tropicul Cancerului

anii ce s-au întins în plînsetul de suferință
răstimpul șederii pe înserat îl privesc
cum suspini într-o glastră albastră
în mers ridicasem hîrtiile din vîntul cu frig
în dar să le dau omului ce-a îngînat rugăciuni
semnele ce-au lunecat prin scheletele locului
Inițial unde ne punem genunchii, brățările
gîtlejurile pline de cîntece. Noi
pînă și-n epuizarea tocită
tot nu simțim nicidecum picătura de apă
ce iese din grotele negre. Un clopot funest
ne bate în trupul de bronzuri coclite
precum un păun al zeului stingerii
ce s-a mistuit spre Apus

și s-a reîntors lunecînd pe o sticlă verzuie
trupul meu, fluid desenat
înseamnă că umbra aceea umbroasă apare diafan
mi-a prins jupa și haina bolnave și a zburat
în patru zări ale
altarului de sacrificiu.

VÎNTUL DE SUB UȘĂ

Or, nu tu m-ai întrebat ce este Dumnezeu ? Dumnezeu
e ceva mai mare ca o casă
locuința e largă cît umerii mei
se-aude cum bat clopotele neființei
iar Dumnezeu s-a condensat în stelele de pe ecran
și a învăluit noaptea într-o mantie largă
eu sînt o ființă ce doarme ușor în cutele hainei dar
sărutul ce ne inhibă-a descins
cel ce lovește clopotul trece pe lîngă ușa-mi
pe lîngă primăvară mai sînt și scopuri uluitoare
anii sînt ca sînii descoperiți care-atîrnă bătrîni
groapa ne adună disciplinat
după aceea în meditație sînt ca o fiară sălbatecă
în noaptea lungă în care plutesc confeti multicolore
eu voi clama
dar lacrimile-s pline de izvoade și stropesc
elementele stratificate
cine oare o fi ieșit pe ușă stîrnindu-ne iar plictiseala.
Vorbele nestatornice ne iau apărarea
nu mai e nimic să se poată odihni în liniște
moartea e-ndepărtată precum
aroganța de pe buzele tale.

CE SE AUDE

Coborînd de-a lungul drumului aceluia
timpul pornirii nu s-a sfîrşit şi iar a pornit
ne jucăm în mînă cu lăzi de nisip, secolul viitor
e la hotarul cerului şi-al apei.
Tu te uiţi ne-ncetat cum se zbate o pasăre înainte să moară
şi aprofundezi în adînc aceste vieţi violete
care nu se rotesc în bocetul mut din octombrie
am mers prea departe, prea departe şi am ajuns
la orele şase cînd mă exprim
de multă vreme n-am mai interpretat partitura de pe pian
în bezne ne sprijinim unul pe altul
expresia ta lunecînd dincolo de pălărie,
coboară cu mine pe scări
în grădina în care e mult prea tîrziu să ne mai plimbăm
n-am ce să-ţi mai las. Cel mult un fel de prăpastie
ce zăboveşte în arie. Într-adevăr ea seamănă
cu ochii noştri
care mor înecaţi în rînduri, rînduri de balustrade
mă simt neasemuit de liniştită.

ÎNTOARCE-TE !

Vechiu-mi ceafcaf s-a destrămat. S-a împletit
în chemări fără glas.
Eu pot distinge saltul de pe buze
care s-a solidificat din nou într-o umbră sură
cînd dimineaţa dau perdeaua la o parte
cu primul ochi te văd pe tine
ţinînd cu întărîtare păsări ce-mi vin
în întîmpinarea ferestrei

chiar şi-n explicaţii bizare eu nu pot să nu te iubesc
singurătăţi neguroase sub cerul cu tainice forme
lasă totul să se re-ntoarcă-n cafeaua ferbinte
pe braţ se înşiră numeroasele stele. Jalea creşte din
patru părţi
în anotimpul cînd păsări vopsite apar şi dispar.
Lasă complicele-acela să-mi stea în faţă îmi place
să-l văd cum fumează cu emoţie pene, pene
cînd vrei să pleci pleacă în continuare
datorită paşilor tăi şchipătaţi şi maladici grele.

CUPRINS

Prefață . . . . . .

LIU DABAI

Baladă 1

Adiere de primăvară 3

LU XUN

Autoportret 4

Omul și timpul 4

Dedicație pe volumul „Doar" 5

Fără titlu 5

Scaieții și ciulinii s-au înmulțit duium 6

HU SHI

Porumbei 7

Autoritatea 7

LIU BANNONG (LIU FU)

Îi desparte doar o foaie de hîrtie 8

Cum să nu gîndesc la ea 8

GUO MORUO

La gura fluviului Huangpu 9

Cîinele ceresc 10

Orașul din cer 10

Înserare 12

Cămila 12

Valurile și norii 13

LU ZHIWEI
Cintec de leagăn 14
YE SHENGTAO
Fiul meu şi umbra 15
KANG BAIQING
Finul în faţă 16
În primăvara liniştită 16
MAO DUN
Ne plimbam sub clar de lună... 17
Fără titlu 18
XU ZHIMO
La revedere Cambridge ! 19
În toiul nopţii se aude pipa 20
Eu nu ştiu vîntul unde bate 20
Muzica mării 21
WANG TONGZHAO
În atelierul fierarului 24
Acesté vremuri 24
ZONG BAIHUA
Pe malul Mării de Est 26
Noapte 26
Inima mea 27
Întreb patria 27
O mică poezie 27
Vers 28
Inima mea 28
Zori 28
ZHENG ZHENDUO
Inimă de prune 29
Fără cuvinte 29
Consolarea 30
ZHU ZIQING
Lumina 30
Felinare de-a lungul rîului Bei 31
Modernitatea de pe puntea mică 31

WEN YIDUO
Apă moartă 34
Noapte liniștită 35
Descoperire 36
Satul pustiu 36
Balada spălatului de rufe 39
BING XIN
Noian de stele 41
Apa primăverii 44
Bărcuța de hîrtie 46
YING XIUREN
O mică, mică rugăminte 47
Tihna verde 48
JIANG GUANGCI
Tristă Chină 49
PAN MOHUA
Departe de casă 51
FENG XUEFENG
Cad flori 53
LIANG ZONGDAI 53
Sentiment de seară 54
DAI WANGSHU
Aleea ploii 54
Mă folosesc de mîna mutilată 56
FENG ZHI
Calul de mătase 57
Eu sînt un mic izvor 62
Eu pot numai 62
Sonet 63
WANG YAPING
Zăpadă de primăvară 64
Narcisa 65
ZANG KEJIA
Refugiații 66
Bătrînul cal 67
Pasărea primăverii 67

Joagărul 69
Marea 69
Aruncă 70
Am mutat soba 70
Primăvara mi-a sosit în curte 71
SU JINSAN
Mătase nouă 72
Visul mării 73
Distanța 74
LI YANG
Poem 75
AI QING
Dialog cu cărbunele 76
Iubesc acest pămînt 77
Soarele 77
Roaba 78
Cerșetorii 79
Stînca 80
Scoica perlată 80
Peștele fosilă 80
Vestirea zorilor 81
Anii pierduți 84
Acolo 85
Fereastra 86
Peisaje miniaturale 87
BIAN ZHILIN
Drum lung 89
Epava 89
PU FENG
Fluturele de noapte 90
HE QIFANG
Ce largă ni-e viața 91
Zorile 92
FANG BING
Dezghețul 93
Mica grădină 93

S-a adîncit toamna 94
LU LI
Scoica 94
Fructul 96
Țărînă 96
RUAN ZHANGJING
Micul pod 97
YAN CHEN
Am venit 97
Izvorul 98
YUAN QIANLI
Viața 99
TIAN JIAN
De nu vom merge să luptăm 100
Ascunzătoarea 100
Cîntecul tunetului 100
CHEN JINGRONG
De vei veni 102
Scris pe apă 102
ZOU DIFAN
Dacă n-ar fi flori 103
Despărțire 104
Bun venit 105
Fără titlu 105
Fecioara 106
Cîntecele păsărilor 107
Gîndește-te ! 108
Vis 108
Rugămintea albiei către rîul ei 109
Cîntînd marea 110
Vulturul 110
CAI QIJIAO
Orhideele din peretele prăpastiei 112
Dor 112
GUO XIAOCHUAN
Toamna Chinei 113

LÜ JIAN
Spune-mi cînd vii ? 115
Trei copaci 115
La capătul pămîntului 116
Dublă stea 116
HE BO
Vînt de mare 117
Zori 117
JI PANG
Palmierul 118
Geamandura 119
YAN MING
Lîngă izvor 120
Pe rîu 120
Mica floare albastră 121
ZHU ZIQI
Floare de primăvară 122
Ochi 122
SAI FENG
Noaptea 123
Velă 123
LAN MAN
Amintiri 124
Cu multe vise 124
LÜ YUAN
Îți mulțumesc 125
Regrete 126
SHA OU
Noaptea cetății Lunii 127
În munți 128
Sat 128
Han nopțatic 129
Nesfîrșire 129
Casă veche 130
Citim marea 130

ZENG ZHUO
Arbore pe faleză 131
Viața 132
Flacără și vînt 132
Privind din depărtare 132
NIU HAN
Iubire 133
Îngheț 134
YANG SHAN
Ascultînd melodia 135
Poezie 136
Balada părului alb 136
YU WEIYE
Lacrimi de primăvară 137
Nu sînt o barcă ce s-a scufundat 137
Portocala de Mai 137
KONG FU
Tunet de primăvară 138
La taifas cu marea 139
Vîntul muntelui Tai 139
SHA BAI
Spuma și stînca 140
LI YING
Licuriciul 141
Viața 142
Un copac 143
Astăzi 144
Stratul de pămînt galben 144
WANG ERBEI
Ultimele clipe ale unui om 146
Azaleea 146
Oglinda 147
ZHANG ZHIMIN
Urma de car 148
Autoportret 149

GONG LIU
Flacăra 150
Îndepărtate vele 151
Riduri 151
Nu vreau 152
YAN YI
Speranța 153
Umbra 153
N-o să mă reîntorc 154
Cădea zăpadă mare 155
Un vis 157
YI MINGZHU
Ploaia de primăvară 158
Cîntec pentru narcisă 159
Gînduri autumnale 159
GU GONG
Zeița iubirii 160
Draperia nopții 161
HAN XIAO
Peisaj de mare 162
KE YAN
Vis de semințe 162
Lui Eminescu 164
Fiica mării 165
WANG SHUHUAI
Peisaj de ploaie în prerie 165
BAI HUA
Apele micului rîu și aripa morii 166
Răspuns cititorilor 167
Și oftatul are ecou 167
Privind ploaia 168
Stelele toate au rîs 169
Ce să cer 169
Aici e numai primăvară 170

DAI YANTIAN
Lui X 170
Ploaia ce-a venit tîrziu 171
LIU CHANGYUAN
În satul de munte. copii 172
Fără titlu 173
Sfat 174
Rîu 174
GAO YING
Tu eşti tu 175
Iubire fierbinte şi mult mai fierbinte 176
Munţi şi nori 177
HU ZHAO
Cît de mult semănăm noi cu stelele 177
Luna 178
SHAO YANXIANG
Chemarea 179
Memorie 179
Dacă 180
ZHOU LIANGPEI
Perla 182
Miraj 183
BAO YUTANG
Scoica 184
HAN XING
Lumina pierdută 184
Lacrimi 185
WANG MENG
Cîntec pe două strune 185
Amintirea 187
Inima mea 188
Picături de ploaie 188
Perspectivă 189
GONG SHUNZHI
Valuri 189
Zori 190

BAI YU

Povestea întoarcerii acasă 191
Fructul fermecat 193
Pescarii 193

GUAN YONGHE

Din lac 194
Cucul 194

HONG ZHENG

Pentru îndrăgostiți 195
Dacă 196

WANG HONGTAO

Mărturisirea copacului 196
Odihnă sub copac 197

LIANG XIECHENG

Soarele 197
Nour alb 198

LIU ZHANG

Fără titlu 198
Izvor de munte 199

LIU ZUCI

Ploaie din Sud 199
Stare de spirit 200
Sînt două feluri de lichide 200
Cocon 201

ZHANG XUEMENG

Despre tinerețe 202

ZHANG XINQUAN

Vela gînditoare 203

LEI SHUYAN

Deși au trecut vîntul și zăpada 204
Nucul de la margine de drum 204
Viața 204
Tăiat prea devreme 205
Celc patru anotimpuri 205
Zăpadă de primăvară 205

Ghiocelul 206
Ploaia de aprilie 206
Iluzii 207
După ploaie 207
QIAO YAN
Tăcerea nopții 203
Eu sînt arbore iar ea e nor 208
YANG MU
Amurg 209
Satul natal 209
Vorbe prostești 209
Locuință sub cer liber 211
FU TIANLIN
Vorbe din vis 212
Sudoare 213
Eu sînt un măr 214
Bătătura 215
CHEN SUOJU
Umbra 215
Ochilor 216
BEI DAO
Răspuns 217
Un buchet 218
Noapte cu ploaie 219
Dormi, vale din munți 220
Acord 221
Drum rătăcit 222
Mîine, nu ! 223
De foarte mulți ani 223
Spațiu 224
Ispită 224
JIANG HE
Fără titlu 225
Suflă vîntul 226
Scaunul nemișcat 227
Cu începere de azi 228

MANG KE
Cerul 229
Luna din drum 231
Toamna 232
Poem pentru octombrie 235
Via 238
Lumina soarelui 239
Noaptea pe pămînt înzăpezit 240
LIU YISHAN
Orașul 241
Peisaj 241
WEI LIMING
Lui Z 242
Apoi 243
HE DONGJIU
Cimitirul 244
LI XIAOYU
Peisaj 246
Ascultînd ploaia 246
Ulciorul de lut 247
SHU TING
Luntrea 248
Înserare 249
Chiparosul visează luna 250
Clopotul somnului 250
Fără titlu 251
Corabia cu două catarge 252
Linia de asamblare 252
Poate 253
Cad frumos 254
Cadou 256
Cîteva întîmplări trecute 257
De bun rămas 257
Lebăda albă 258
O stelă pentru mama 259
Revizitînd vechiul loc 260

MA HESHENG
*** 261
GU CHENG
Eu sînt pruncul încăpățînat 262
Dar nu-i la revedere 265
Pentru bunica mea stinsă 266
Eu pot osteni 267
Acela era drumul de galben lut în iarnă 268
Pe această lume luminos de mare 270
După atacul aerian 270
Dacă 271
Orașul este o față 271
HAI NAN
Lasă-ți brațele să cadă 272
Vîntul de sub ușă 273
Ce se aude 274
Întoarce-te ! 274

Lector : SUZANA CARMEN DUMITRESCU
Tehnoredactor : CIUCĂ VASILE

Bun de tipar : 12.02.1999
Coli ed. 10,83. Coli tipar : 9,5
Combinatul poligrafic Bucureşti
Comanda nr. 90 434
Piaţa Presa Liberă nr. 1, Bucureşti
ROMÂNIA

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen 2026